

Indhold

1.	Kort om direkte arealstøtte	7
1.1	Oversigt over ordningerne for direkte arealstøtte	7
1.2	Krav, der skal opfyldes for at få direkte arealstøtte	7
1.3	Kort om ansøgning om direkte arealstøtte	8
1.4	Kort om udbetaling af direkte arealstøtte	9
1.5	Siden sidst	9
2.	Generelle støttebetingelser	11
2.1	Hvordan søger man om grundbetaling og den grønne støtte?	13
2.1.1	Frister	13
2.1.2	Force majeure og usædvanlige omstændigheder	15
2.1.3	Fuldmagt	15
2.1.4	Høringsbreve i 2017	17
2.1.5	Nedskrivning af arealer	18
2.2	I hvilke situationer er man aktiv landbruger?	18
2.2.1	Personer, der driver visse virksomhedstyper, er ikke aktive landbrugere ...	19
2.2.2	Ansøgere, der kun har arealer omfattet af bestemmelserne i artikel 32	22
2.3	Du skal råde over arealerne på datoen for ansøgningsfristen	22
2.3.1	Direkte støtte til arealer, du har forpagtet	23
2.3.2	Direkte støtte til arealer, du har brugsret til	23
2.4	Arealerne skal være støtteberettigede som landbrugsarealer hele året	23
2.5	Du skal anmelde alle bedriftens arealer i dit Fællesskema	24
2.6	Minimumskrav for at modtage direkte betalinger	24
2.6.1	Sammenhængende arealer under 0,30 ha	26
2.7	Hvad betyder kravet om krydsoverensstemmelse?	26
2.7.1	Hvilke krav indgår i krydsoverensstemmelsen?	27
2.7.2	Sammenhæng mellem GLM-krav og støttebetingelser	27
3.	Grønne krav	29
3.1	Beregning af den grønne støtte	30
3.1.1	Beregning af støtte for grønne krav på bedriftsniveau	30
3.1.2	Fritagelse for økologiske bedrifter	31
3.1.3	De grønne krav afhænger af omdriftsarealets størrelse	32
3.1.4	De grønne krav på særlige tilsagnsarealer	33
3.1.5	Minimumstørrelse for arealer	34
3.2	Krav om flere afgrødekategorier	34
3.2.1	Afgrødekategorier	35
3.2.2	Periode til opfyldelse af krav om flere afgrødekategorier	36
3.2.3	Undtagelser fra kravet om flere afgrødekategorier	38
3.2.4	Afgrøder i separate rækker	42
3.2.5	Særligt for planteskoleafgrøder	43
3.3	Miljøfokusområder	44
3.3.1	Typer af miljøfokusområder (MFO)	44

3.3.2	Bedrifter, der skal have 5 procent miljøfokusområder (MFO)	46
3.3.3	Undtagelser fra krav om miljøfokusområder (MFO)	47
3.3.4	MFO-arealet skal være til stede på kontroltidspunktet	49
3.3.5	Frivillige MFO-randzoner	50
3.3.6	GLM-landskabsselementer – Fortidsminder og søer	52
3.3.7	MFO-brak	53
3.3.8	MFO-lavskov	55
3.3.9	MFO-efterafgrøder, herunder MFO-græsudlæg	55
3.3.10	Anmeldelse af MFO-arealer	63
3.3.11	Overlap mellem flere typer MFO på samme areal	63
3.4	Opretholdelse af permanent græs	65
3.4.1	Permanent græs i miljømæssigt sårbare områder (MSO)	66
3.4.2	Strigling af permanent græs i MSO	66
3.4.3	Samlet areal med permanent græs i Danmark	67
4.	Hvilke arealer er støtteberettigede under grundbetalingen?	68
4.1.	Generelt for alle landbrugsarealer	69
4.2.	Flerårige kulturer	69
4.3	Landbrugsarealer med græs	69
4.3.1.	Hvornår er et græsareal permanent græs?	69
4.3.2	Støttebetingelser for arealer med græs	72
4.4	Braklagte arealer	73
4.4.4	Krydsoverensstemmelseskrav om plantedække på braklagte arealer	76
4.4.5	Omlægning af braklagte arealer	77
4.5	Støttebetingelser for arealer med gartneriafgrøder og planteskolekulturer	77
4.6	Støttebetingelser for arealer med hamp	78
4.7	Permanente afgrøder	79
4.7.1	Støttebetingelser for lavskov	80
4.7.2	Støttebetingelser for frugttræer og -buske	82
4.7.3	Støttebetingelser for elefant- og rørgræs	82
4.8	GLM-landskabsselementer	82
4.9	Vildt- og bivenlige tiltag	83
4.9.1	Vildtstriber	85
4.9.2	Barjordsstriber	85
4.9.3	Lærkepletter	85
4.9.4	Insektvolde	86
4.9.5	Vildt- og bivenlige tiltag på braklagte arealer	86
4.9.6	Bivenlige tiltag på MFO-randzoner	86
4.9.7	Vildt- og bivenlige tiltag på arealer med miljøtilsagn	86
4.10	Frivillige MFO-randzoner og 2 m-bræmmer langs vandløb og søer	86
4.11	Grundbetaling til vand-, miljø- og skovprojekter (artikel 32)	87
4.11.1	Generelle betingelser for arealer under undtagelsen i artikel 32	88
4.11.2	Miljøtilsagn under artikel 32	91
4.11.3	Vand- og naturprojekter under artikel 32	92
4.11.4	Skovprojekter under artikel 32	94
5.	Hvilke arealer er ikke støtte-berettigede under grundbetalingen?	97

5.1 Tilladte aktiviteter uden tidsmæssig begrænsning	97
5.1.2 Tilladte aktiviteter i længere perioder	98
5.1.3 Tilladte aktiviteter i kortere perioder	98
5.2 Ikke-støtteberettigede arealer	99
5.3 Permanent vandlidende arealer er ikke støtteberettigede	102
5.4 Veje og kørespor	102
6. Markblokke og markkort	105
6.1 Du skal indtegne og anmelde dine marker	106
6.1.1 Du skal indtegne alle de landbrugsarealer, du råder over på bedriften	107
6.1.2 Indtegnning af marker over korttemaet "Fradrag grundbetaling"	108
6.1.3 Overlap mellem marker	109
6.1.4 Særregler for anmeldelse af marker med visse tilsagnstyper	110
6.2 Hvad er en markblok, og hvad bruges den til?	110
6.2.1 Opdatering af markblokke	111
6.2.2 Fradrag i grundbetalingen og taraarealer	112
6.2.3 Markblokke med permanent græs har en støtteprocent	113
6.2.4 Markblokkens støtteberettigede areal	113
6.3 Forslag om ændring af markblokke, fradrag i grundbetaling, GLM søer og GLM fortidsminder	114
6.3.1 Sådan indsender du forslag om ændring af markblokke	116
6.4 Markblokkens støtteprocent på permanent græs	116
6.4.1 Sådan fastsættes markblokkens støtteprocent	117
6.4.2 Hvordan indtegner du marken, hvis der er ikke-støtteberettigede arealer?	119
6.5 Arealer med grundbetaling under artikel 32	122
7. Betalingsrettigheder	123
7.1 Betalingsrettigheder kan kun overdrages til aktive landbrugere	124
7.1.1 Jeg har søgt grundbetaling i 2016	125
7.1.2 Erhverver har ikke søgt grundbetaling i 2016, men vil gøre det i 2017	125
7.1.3 Erhverver har ikke søgt grundbetaling i 2016 og vil ikke gøre det i 2017. 126	
Hvis du ikke overdrager betalingsrettighederne tilbage, vil vi annullere overdragelsen. Hvis rettighederne er videreoverdraget, vil den overdragelse også blive annulleret.	126
7.1.4 Aftaler før 2015	126
7.2 Hvad er værdien af betalingsrettigheder?	127
7.2.1 Vi forøger betalingsrettigheder med lav værdi	128
7.2.2 Vi nedsætter betalingsrettigheder med høj værdi	128
7.3 Du skal råde over betalingsrettigheder	129
7.3.1 Overskydende betalingsrettigheder eller arealer	129
7.3.2 Registrering af betalingsrettigheder	129
7.3.3 Ophør af CVR-nummer	130
7.4 Hvordan udnyttes betalingsrettigheder?	130
7.4.1 Udnyttelse af betalingsrettigheder lejet eller købt efter ansøgningsfristen	131
7.4.2 Udnyttelse af betalingsrettigheder – rækkefølge	131
7.5 Inddragelse af betalingsrettigheder	132

7.6	Hvordan registreres pant i betalingsrettigheder?	133
7.7	Tildeling af betalingsrettigheder fra den nationale reserve	133
8.	Støtte til unge nyetablerede landbrugere	135
8.1	Ordningen kort	135
8.2	Sådan søger du om støtte	135
8.2.1	Fik du støtte i 2016?	135
8.2.2	Er du ny ansøger i 2017?	135
8.3	Definition af "ung nyetableret landbruger"	136
8.3.1	Du kan højst få støtten i 5 år	136
8.3.2	Du skal være under 41 år i det første ansøgningsår	136
8.3.3	Etableret for første gang som driftsleder	137
8.4	Regler for selskaber	138
8.4.1	Hvis du søger som et selskab	138
8.4.2	Hvornår er du tegningsberettiget for et kapitalselskab?	139
8.4.3	Forskellige bestemmelser om tegningsret i interessentkontrakter	139
8.4.4	Ejer en andel af selskabskapitalen	139
8.4.5	Hvornår er du driftsleder?	140
8.4.6	Du kan kun søge om støtte under ordningen for én virksomhed	141
8.4.7	Etableret på ansøgerevirksomheden for første gang	141
8.5	Hvornår har du været etableret som landbruger tidligere?	141
8.5.1	Dyr til landbrugsformål	142
8.5.2	Ikke-erhvervsmæssigt hold af dyr	142
8.5.3	Når du etablerer dig via et selskab	142
8.6	Hvis du udtræder af selskabet	143
8.7	Kontrol	143
8.8	Bortfald af støtte og sanktion	144
9.	Ø-støtte	145
9.1	Kort om ordningen	145
9.2	Støtten	145
9.3	Hvilke øer er omfattet af ordningen?	146
9.4	Ansøgning og ansøgningsfrist	147
9.5	Fik du ø-støtte i perioden 2010 til 2014 (Landdistriktsprogrammet)?	147
9.6	Sanktion og nedsættelse af støtten	147
10.	Udbetaling af direkte arealstøtte	148
10.1	Udbetaling af støtten	148
10.1.1	Transport i støtten	149
10.1.2	Indberetning til Skat	149
10.2	Udbetaling af støttebeløb sker efter endt sagsbehandling	149
10.3	Nedsættelser	149
10.3.1	Nedsættelse af de individuelle ordningssager	150
10.3.2	Forsinket ansøgning	150
10.3.3	Nedsættelse, hvis ikke alle arealer anmeldes	151
10.3.4	Fradrag i den samlede støtte (capping)	152
10.3.5	Finansiel disciplin	152

10.3.6 Nationalt loft for direkte støtte	152
10.4 Ueberrettiget udbetalt støtte.....	152
10.5 Forældelsesregler	153
10.6 Klagemulighed.....	153
11. Kontrol.....	154
11.1 Høringsbreve.....	154
11.2 Undgå fejl	154
11.3 Kontrol i forhold til markblokke	154
11.4 Kontrol på stedet	155
11.4.1 Telemåling	155
11.4.2 Kontrol på bedriften.....	155
11.5 Arealafvigelse under grundbetalingsordningen, ø-støtte og støtte til unge nyetablerede landbrugere	157
11.6 Nedsættelse af den grønne støtte	161
11.6.1 Reduktion af den grønne støtte	161
11.6.2 Sådan udregnes reduktionen	161
11.6.3 Loft over reduktionen	162
11.6.4 Reduktion ved manglende opfyldelse af kravet om flere afgrødekategorier	163
11.6.5 Reduktion ved manglende opfyldelse af kravet om miljøfokusområder ..	166
11.6.6 Reduktion ved manglende opfyldelse af flere krav.....	166
11.6.7 Reduktion ved manglende overholdelse af pløje- og omlægningsforbuddet	167
11.6.8 Den maksimale reduktion for manglende opfyldelse af alle tre grønne krav	168
11.6.9 Højere reduktion efter de første tre overskridelser (fra 2018)	168
11.6.10 Sanktion	169
11.6.11 Udregning af sanktionen.....	169
11.6.12 Sanktion ved anmeldelse af et mindre omdriftsareal end det	172
omdriftsareal, som konstateres ved kontrol.....	172
11.7 Sagsbehandling af ansøgninger under artikel 32	172
12. Bøder og strafbare forhold	175
12.1 Svindel med støtteberettigelse og misbrug af tilskud	175
13. Behandling og offentliggørelse af data	176
13.1 Overførsel af data	177
14. Retsgrundlag	179
14.1 EU-regler	179
14.2 Danske regler	180
Fødevareministeriets ressortområde	180
Øvrige ressortområder	181

KLAADOE

1. Kort om direkte arealstøtte

EU's landbrugsreform trådte i kraft 1. januar 2015. Hovedformålet med reformen har været at skabe en landbrugspolitik i EU, der er mere miljøvenlig, og som samtidig sikrer en fair fordeling af landbrugsstøtten i forhold til de nyeste medlemslande.

Med reformen har EU udarbejdet nye regler for den direkte landbrugsstøtte, der gælder for alle medlemsstater i EU. De enkelte lande skal udarbejde deres nationale landbrugspolitik inden for den ramme, EU har sat. De overordnede linjer i Danmark blev fastsat ved en bred politisk aftale mellem Folketingets partier i 2014.

Mange af de konkrete regler for støtte er fastsat i EU's fælles regler. Miljø- og fødevareministeren fastlægger den del af reglerne, som Danmark selv kan bestemme.

Den nye landbrugsreform gælder indtil år 2020, hvorefter en ny landbrugsreform forventes at træde i kraft. I de kommende år arbejdes der aktivt i EU og på nationalt plan på at forenkle EU-regelsættet for den direkte landbrugsstøtte. Dette kan medføre, at EU-reglerne bliver justeret i perioden frem til 2020.

1.1 Oversigt over ordningerne for direkte arealstøtte

Som landbruger har du mulighed for at søge om direkte arealstøtte under følgende ordninger:

- Grundbetaling
- Grøn støtte
- Unge nyetablerede landbrugere
- Ø-støtte

Yderligere findes ordningen:

- Slagtepræmie for kvier, tyre og stude (læs særskilt vejledning)

1.2 Krav, der skal opfyldes for at få direkte arealstøtte

En del af den direkte støtte bliver udbetalt på betingelse af, at landbrugerne overholder tre grønne krav. De grønne krav gælder for konventionelle landbrugere og for bedrifter af en vis størrelse¹.

Grundbetaling er betegnelsen for den grundlæggende støtteordning. Grundbetalingen kan søges af landbrugere, både personer og virksomheder, der råder over et landbrugsareal, og som udfører mindst én landbrugsaktivitet inden for landbrug- eller gartneriproduktion.

¹ Kapitel 5 i bekendtgørelse nr. 1377 af 1. december 2015

For at få udbetalt grundbetaling er det et krav, at landbrugerne, udover at råde over et støtteberettiget landbrugsareal, har et tilsvarende antal betalingsrettigheder og opfylder minimumsbetingelserne for at modtage direkte betalinger. Som landbruger kan du få grundbetaling, både for arealer, der anvendes landbrugsmæssigt, og arealer, som du braklægger².

Derudover vil unge nyetablerede landbrugere kunne få forhøjet landbrugsstøtte i op til 5 år, hvis de ansøger om ekstra støtte, inden de fylder 41 år³.

Ø-støtte gives som ren EU-støtte i form af en ekstrabetaling oven i den årlige grundbetaling, som landbrugerne modtager pr. ha på deres landbrugsjord⁴.

Støttebeløbet for grundbetaling beregnes på baggrund af betalingsrettighedernes værdi og afhænger ikke af, hvad du dyrker på arealerne – hertil lægger vi den grønne støtte. For at du som landbruger kan få udbetalt det fulde støttebeløb, du er berettiget til, skal reglerne om krydsoverensstemmelse overholdes⁵.

1.3 Kort om ansøgning om direkte arealstøtte

For at søge om direkte arealstøtte skal du hvert år indsende et Fællesskema, hvor du anmelder de arealer, som du søger støtte til⁶. Du skal indtegne alle dine landbrugsarealer i Internet Markkort (IMK), og sende markkortet sammen med fællesskemaet. Arealerne for de indtegnede marker i IMK bliver overført til fællesskemaet som det areal, du anmelder til grundbetaling og de øvrige arealbaserede støtteordninger⁷.

Du sender Fællesskema med markkort elektronisk via Miljø- og Fødevareministeriets Tast selv-service⁸. Fællesskema med markkort skal være modtaget, dvs. registreret elektronisk af NaturErhvervstyrelsen, senest 21. april 2017, kl. 23:59:59⁹.

Fællesskemaet skal indsendes i det samme CVR- eller CPR-nummer, som betalingsrettighederne er registreret på. Du kan ikke få støtte, hvis Fællesskema og betalingsrettigheder er registreret på forskellige numre.

² Kapitel 4 i bekendtgørelse nr. 1377 af 1. december 2015

³ Kapitel 6 i bekendtgørelse nr. 1377 af 1. december 2015

⁴ Kapitel 7 i bekendtgørelse nr. 1377 af 1. december 2015

⁵ [§ 3, i bekendtgørelse nr. 100 af 30. januar 2015](#), jf. [artikel 91, stk. 1, i forordning \(EU\) 1306/2013](#)

⁶ § 13, i bekendtgørelse nr. 1377 af 1. december 2015

⁷ [§ 9, stk. 2, i bekendtgørelse nr. 1378 af 1. december 2015](#)

⁸ [§ 10, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 1378 af 1. december 2015](#)

⁹ [§ 7, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 1378 af 1. december 2015](#)

Det bliver ikke betragtet som en indlysende fejl, hvis Fællesskema og betalingsrettigheder er registreret på forskellige CVR- eller CPR-numre. Du skal derfor være meget opmærksom på at indsende et Fællesskema, der er knyttet til det CVR- eller CPR-nummer, hvor dine betalingsrettigheder er registreret. Du kan ikke bruge din personlige NemID, hvis din bedrift drives i et selskab.

Du finder Fødevareministeriets Tast selv-service med Fællesskema og tilhørende markkort på NaturErhvervstyrelsens hjemmeside.

1.4 Kort om udbetaling af direkte arealstøtte

Direkte arealstøtte bliver udbetalt fra¹⁰. 1. december 2017 til 30. juni 2018. året efter Beløbet udbetales til ansøgerens NemKonto.

1.5 Siden sidst

I dette afsnit kan du læse om de væsentligste ændringer af reglerne for direkte arealstøtte i forhold til sidste år. Ændringerne er beskrevet i den rækkefølge, som de forekommer i vejledningen.

Betalingsrettigheder

Reglerne om overdragelse af betalingsrettigheder præciseres, så det nu fremgår, at en underretning om overdragelse af betalingsrettigheder efter udløbet af ansøgningsfristen, men inden udløbet af ændringsfristen, kan have virkning for indeværende ansøgningsår, hvis erhververen har indsendt Fællesskema.

Ved ekspropriation kan der tildeles betalingsrettigheder til arealer, som i det forudgående ansøgningsår eller de to foregående ansøgningsår var eksproprierede. Det er yderligere præciseret, at det er en forudsætning for tildeling, at ekspropriationen har betydet, at der er inddraget betalingsrettigheder, og at der højst kan tildeles betalingsrettigheder svarende til det eksproprierede areal.

Individuel bedømmelse af hvorvidt et areal fortrinsvis anvendes til landbrugsaktiviteter

Du kan anvende dit landbrugsareal til andre aktiviteter, så længe at landbrugsaktiviteten ikke væsentligt er hæmmet af den anden aktivitet. Du skal derfor ikke længere søge om

¹⁰ [Artikel 75, stk. 1, i forordning \(EU\) 1306/2013](#)

dispensation efter 14-dages reglen, da vurderingen af, i hvilket omfang landbrugsaktiviteten er hæmmet, kræver en konkret vurdering i hver enkelt sag.

Varigheden, omfanget og intensiteten af den anden aktivitet er afgørelse for om landbrugsdriften er væsentligt hæmmet.

Såningsfristerne udgår og erstattes af plejepligt på etablerede omdriftsarealer.

Der stilles ikke længere krav til, at arealerne skal være tilsået 31. maj samt 31. august for sene grøntsager og lavskov. Det er fremover op til landmanden selv at vurdere, hvornår afgrøderne udsås. Der skal udføres landbrugsaktiviteter som f.eks. såning, jordbehandling, gødskning, sprøjtning eller slåning før arealet er støtteberettiget.

Etablerede omdriftsarealer med flerårige kulturer skal plejes således, at hovedafgrøden ikke væsentligt hæmmes af ukrudt.

Minimumsplantetallet for poppel i lavskov nedsættes fra 2.000 til 1.000 træer pr. ha.

Antallet af popler i renkultur nedsættes fra 2.000 til 1.000 plantede træer pr. ha.

Kun marker eller dele af marker, som er helt beliggende i miljømæssigt sårbare områder (MSO), omfattes af de fastsatte forpligtelser for permanent græs i MSO.

Arealer, som efter 2015 får status af permanent græs, er kun omfattet af omlægnings- og pløjeforbuddet, hvis de ligger inden for MSO-udpegningen.

Arealer, der er blevet omfattet af udpegningen af miljømæssigt sårbart permanent græs (MSO) i 2015, forbliver omfattet af omlægnings- og pløjeforbuddet.

Du skal vælge om du ønsker at GLM skal medregnes som MFO-areal for at opfylde de grønne krav eller ej.

Flere markveje er støtteberettigede i forhold til 2016

Ændrede regler fra Kommissionen gør, at visse markveje, nu igen er støtteberettigede. Læs mere i afsnit 5.4 Veje og kørespor.

2. Generelle støttebetingelser

For at få udbetalt grundbetaling og den grønne støtte skal du opfylde en række betingelser. Her er en oversigt over de væsentligste betingelser:

<ul style="list-style-type: none">• Du skal indsende dit Fællesskema og markkort hvert år Du sender dit Fællesskema via Miljø- og Fødevareministeriets Tast selv-service. I 2017 er fristerne:<ul style="list-style-type: none">• Ansøgningsfrist: 21. april 2017• Frist for ændring af Fællesskema og markkort: 16. maj 2017• Frist for forsinket indsendelse af Fællesskema og markkort: 16. maj 2017. Læs mere i afsnit 2.1 "Hvordan søger man om grundbetaling og den grønne støtte?"
<ul style="list-style-type: none">• Du skal være aktiv landbruger Der er krav om, at du udfører en landbrugsaktivitet i din virksomhed, og at din virksomhed falder ind under definitionen af at være aktiv landbruger. De fleste ansøgere opfylder på forhånd betingelserne. Læs mere i afsnit 2.2 "I hvilke situationer er man aktiv landbruger?".
<ul style="list-style-type: none">• Du skal råde over betalingsrettigheder, når ændringsfristen udløber Du kan kun få udbetalt grundbetaling for et areal, der svarer til det antal betalingsrettigheder i ha, som du råder over, når ændringsfristen udløber. Læs mere i kapitel 7 "Betalingsrettigheder".
<ul style="list-style-type: none">• Du skal overholde tre grønne krav for at få udbetalt den del af støtten, der hedder "den grønne støtte" De tre krav indebærer:<ul style="list-style-type: none">• Flere afgrødekategorier på bedriften• 5 procent miljøfokusområder• Opretholdelse af permanent græs. Hvis din bedrift er økologisk, og alle marker er påbegyndt omlægning senest 1. januar, eller hvis du har et lille omdriftsareal eller en stor andel af græs på din bedrift, får du udbetalt den grønne støtte, selvom du ikke overholder kravene. Læs mere om kravene og om, hvem der er omfattet, i kapitel 3 "Grønne krav".
<ul style="list-style-type: none">• Du skal råde over støtteberettigede arealer, når ansøgningsfristen udløber

<p>Du kan kun få udbetalt grundbetaling for et areal, hvis du råder over arealet, når ansøgningsfristen udløber, enten som ejer eller forpagter.</p> <p>Læs mere i afsnit 2.3 "Du skal råde over arealerne på datoen for ansøgningsfristen".</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Du kan kun få udbetalt grundbetaling til arealer, som er registreret med et støtteberettiget areal i Internet Markkort (IMK) <p>Arealer, som er registreret uden støtteberettiget, areal inkluderer:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Arealer uden for markblok • Markblokke registreret med en støtteprocent på 0 • Markblokke registreret med et taraareal • Arealer med "Fradrag grundbetaling" <p>Læs mere i afsnit 6 "Markblokke og markkort".</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Arealerne skal være støtteberettigede som landbrugsarealer hele året <p>Det betyder, at du kun kan få grundbetaling, hvis dit areal overholder kravet om at være et landbrugsareal hele året. Hvis dit areal holder op med at være støtteberettiget i løbet af året, fx ved ekspropriation eller fordi det anvendes til ikke-landbrugsmæssige aktiviteter i en periode, skal du trække arealet ud af din ansøgning.</p> <p>Læs mere i kapitel 5 "Hvilke arealer er ikke støtteberettigede under grundbetalingen?" og afsnit 2.1.5 "Nedskrivning af arealer".</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Du skal anvende arealerne landbrugsmæssigt <p>Landbrugsarealer skal anvendes til produktion, avl eller dyrkning af landbrugsprodukter eller bevarer i en stand, der gør dem egnede til græsning eller dyrkning. Du skal derfor slå eller afgræsse græsarealer, slå brakarealer samt holde arealer med flerårige kulturer og permanente afgrøder i en sådan stand, at hovedafgrøden ikke hæmmes af ukrudt.</p> <p>Læs mere om de enkelte arealtyper i kapitel 4 "Hvilke arealer er støtteberettigede under grundbetalingen?".</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Du skal anmelde alle arealerne på din bedrift <p>Landbrugsarealer anmelder du på markplanen i fællesskemaet, mens du anmelder de øvrige arealer som et sumtal.</p> <p>Læs mere i afsnit 2.5 "Du skal anmelde alle bedriftens arealer i dit Fællesskema".</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Du skal have minimum 2,00 ha støtteberettiget areal og betalingsrettigheder <p>Det betyder, at du skal have mindst 2,00 ha støtteberettiget areal og samtidig have betalingsrettigheder svarende hertil.</p> <p>Selvom du ikke opfylder kravet på 2,00 ha, kan du alligevel være berettiget til grundbetaling og den grønne støtte, hvis du i stedet er berettiget til mindst 300 euro i slagtepræmie for kvier, tyre og stude.</p>

Læs mere i afsnit 2.6 "Minimumskrav for at modtage direkte betalinger".

[Gå til Vejledning om slagtepræmie for kvier, tyre og stude](#)

- **Dine støtteberettigede arealer skal være mindst 0,30 ha**

Det er et krav for at få grundbetaling, at dine arealer er mindst 0,30 ha. Arealer under 0,30 ha kan dog på visse betingelser være støtteberettigede.

Læs mere i afsnit 2.6 "Minimumskrav for at modtage direkte betalinger", og afsnit 2.6.1 "Sammenhængende arealer under 0,30 ha".

- **Du skal overholde reglerne om krydsoverensstemmelse**

For at undgå fradrag i støtten skal du overholde reglerne om krydsoverensstemmelse. Det betyder bl.a., at du har plantedække på dine brakmarker, og at du ikke foretager dig noget, der kan have ødelæggende konsekvenser for GLM-fortidsminder, GLM-vandhuller og søer.

Læs mere i afsnit 2.7 "Hvad betyder kravet om krydsoverensstemmelse?".

Kort Introduktion

Hvis du har brug for en kort beskrivelse af ansøgningsprocessen, kan du få overblikket i vores Trin for trin-guide. Du kan også se en kort film om Fællesskema og markkort. Derudover kan du finde tips om fuldmagter.

Gå til help.naturerhverv.dk

2.1 Hvordan søger man om grundbetaling og den grønne støtte?

2.1.1 Frister

Du søger om grundbetaling og den grønne støtte ved at indsende Fællesskema 2017 med markkort, hvor du har indtegnet alle dine marker. Vi skal have modtaget det udfyldte Fællesskema og markkort senest 21. april 2017 kl. 23:59:59¹¹.

Det er ikke muligt at indsende Fællesskema med markkort i papirform. Du kan kun indsende via Miljø- og Fødevarerministeriets Tast selv-service¹².

Fristen for forsinket indsendelse af Fællesskema og ændringsfristen er 16. maj 2017

¹¹ § 7, stk. 1, i bekendtgørelse nr.

¹² § 10, i bekendtgørelse nr.

Du har mulighed for at ændre i dit indsendte Fællesskema og markkort og indsende dit Fællesskema forsinket til og med 16. maj 2017¹³. I ændringsperioden kan du bl.a. tilføje marker og ændre størrelsen af dine marker.

Modtager vi dit Fællesskema med markkort i perioden 22. april til 16. maj 2017, bliver den støtte, som et rettidigt indsendt Fællesskema kunne danne grundlag for, nedsat med 1 procent pr. arbejdsdag, som skemaet modtages efter ansøgningsfristen¹⁴.

Hvis du har anmeldt en anden afgrøde end den, du dyrker på marken, hvilket fx er aktuelt, hvis en afgrøde udvintres, har du pligt til at anmelde den korrekte afgrødekode. Det gør du ved at sende en ændring til dit Fællesskema senest inden udløbet af ændringsfristen.

Du skal være opmærksom på, at ændringsfristen er sidste mulighed for at ændre markens status i fællesskemaet til at være omfattet af artikel 32. Hvis din mark ikke opfylder betingelserne for grundbetaling, men er omfattet af artikel 32, skal du sætte hak i feltet "Under artikel 32" på siden "Markplan og grundbetaling" i dit Fællesskema. Læs mere i afsnit 2.1.5 "Nedskrivning af arealer".

Hvis vi modtager dit Fællesskema efter den 16. maj 23:59:59 2017, vil din ansøgning blive afvist, ligesom du ikke længere kan ændre i dit Fællesskema uden en eventuel sanktion. Du har dog mulighed for at nedskrive dine arealer, se nærmere i afsnit 2.1.5.

Kun i tilfælde, hvor vi kan godkende en indlysende fejl, er der mulighed for en ændring. For at fejlen er indlysende, skal vi umiddelbart kunne opdage den ved behandlingen af dit Fællesskema.

Du skal være opmærksom på, at der gælder særlige regler for miljø- og økologitilsagn. Fristen for at søge om nye miljø- og økologitilsagn er 21. april 2017, og du vil derfor få afslag på en eventuel ansøgning om et nyt tilsagn, hvis du indsender et forsinket Fællesskema.

Gå til guiden "[Sådan søger du grundbetaling under artikel 32](#)"

¹³ § 7, stk. 2, i bekendtgørelse nr.

¹⁴ [Artikel 13, stk. 1, i forordning \(EU\) nr. 640/2014](#)

2.1.2 Force majeure og usædvanlige omstændigheder

Hvis helt ekstraordinære og uforudsigelige begivenheder medfører, at du ikke kan overholde frister eller betingelser for grundbetaling, støtte til unge landbrugere eller ø-støtte, kan der efter en konkret vurdering ses bort fra det¹⁵.

Eksempler på sådanne begivenheder kan fx være dødsfald, alvorlig sygdom, naturkatastrofer eller brand samt udbrud af smitsom sygdom i din besætning¹⁶.

Begivenheden skal vedrøre dig, din nærmeste familie eller din bedrift. Der skal være sammenhæng mellem begivenheden og den manglende overholdelse af reglen.

For at der kan tages hensyn til begivenheden, skal du underrette NaturErhvervstyrelsen om den senest 15 arbejdsdage regnet fra det tidspunkt, hvor du eller en fuldmagtshaver igen er i stand til det. Du skal også indsende dokumentation for, at der foreligger en helt ekstraordinær og uforudsigelig begivenhed. Denne dokumentation kan fx være en lægeattest¹⁷. Det skal fremgå af dokumentationen, hvornår begivenheden fandt sted, og i det tilfælde, at begivenheden strakte sig over en periode, skal denne periode også fremgå.

2.1.3 Fuldmagt

Du kan give en anden fysisk eller juridisk person, fx en landbrugskonsulent, fuldmagt til at indsende Fællesskema med markkort og ændringer m.v. på dine vegne via Miljø- og Fødevareministeriets Tast selv-service¹⁸. Fuldmagten kan også omfatte overdragelse af betalingsrettigheder¹⁹.

Konkurs- og dødsboer

Konkursboer og dødsboer kan ikke logge på Tast selv-service uden en fuldmagt, da de ikke kan få NemID eller medarbejdersignatur.

NaturErhvervstyrelsen opretter automatisk en fuldmagt fra boet til kurator, når vi modtager kurator- eller skifteretsattest. Vi undersøger selv, hvem der er kurator for et konkursbo. Ved dødsboer skal arvinger eller bobestyrer sende skifteretsattesten og eventuelle skiftefuldmagter, før vi kan oprette en fuldmagt.

¹⁵ [Artikel 4, stk. 1 i forordning \(EU\) nr. 640/2014](#)

¹⁶ [Artikel 2, stk. 2 i forordning \(EU\) nr. 1306/2013](#)

¹⁷ [Artikel 4, stk. 2, i forordning \(EU\) nr. 640/2014](#)

¹⁸ § 11, i bekendtgørelse nr. fællesskemabekendtgørelsen

¹⁹ [§ 7 i bekendtgørelse nr. 1259 af 26. oktober 2016](#)

Fuldmagt til et konkursbo oprettes i konkursboets CVR-nummer, også selvom CVR-nummeret er ophørt i CVR-registeret. Udbetalingen af støtte vil som udgangspunkt ske til konkursboet, medmindre der er noteret et krav i støtten.

Fuldmagt til et dødsbo oprettes i afdødes CPR-nummer, også selvom afdøde modtog støtte i sit CVR-nummer. Når der er tale om en enkeltmandsvirksomhed, er der en direkte reference mellem en ansøgers CVR- og CPR-nummer. Det vil derfor ikke være nødvendigt at flytte betalingsrettighederne fra afdødes CVR-nummer til CPR-nummeret.

Dette er kun aktuelt, når der er tale om bobestyrerboer eller evt. private skifter. Er der tale om et uskiftet bo, vil NaturErhvervstyrelsen flytte betalingsrettighederne til længstlevende ægtefælle, som herefter råder over betalingsrettighederne. Dette forudsætter, at vi modtager skifteretsattesten.

Konkurs- eller dødsboet kan give fuldmagt til andre end en kurator eller bobestyrer, fx til en landbrugskonsulent, ved at indsende en fuldmagt på papirskema. Skemaet findes på vores hjemmeside på naturerhverv.dk/faellesskema²⁰.

Hvis du er landbrugskonsulent, skal du vedlægge en kopi af en kurator- eller skifteretsattest, når du sender fuldmagten på papirskema. Hvis vi allerede har oprettet en fuldmagt til kurator eller bobestyrer, behøver du ikke indsende attesten.

Vi skal modtage fuldmagten senest 1. april 2017, så vi kan nå at give fuldmagtshaveren adgang til boets skemaer og markkort i god tid inden ansøgningsfristen. Hvis vi modtager fuldmagten efter 1. april 2017, bærer boet den fulde risiko for eventuel overskridelse af ansøgningsfrist og lignende²¹.

Ansøgere i en særlig situation

Hvis du på grund af særlige omstændigheder er forhindret i at oprette en elektronisk fuldmagt, kan du indsende en fuldmagt på et papirskema²².

Der skal være tale om en helt særlig situation, fx pludselig opstået alvorlig sygdom, for at du kan give fuldmagt uden brug af Miljø- og Fødevarerministeriets Tast selv-service.

²⁰ § 12, stk. 1, 3 og 4, i bekendtgørelse nr.

²¹ § 12, stk. 6, i bekendtgørelse nr.

²² § 12, stk. 2 og 3, i bekendtgørelse nr.

Det er ikke nok, at du ikke råder over en computer med adgang til internet, ikke har NemID eller er fritaget for brugen af Digital Post. Læs mere om særlige omstændigheder i afsnit 2.1.2 "Force majeure og usædvanlige omstændigheder".

Skemaet ligger på naturerhverv.dk/faellesskema. Sammen med fuldmagten skal du indsende en nærmere forklaring og dokumentation for de særlige omstændigheder, der forhindrer dig i selv at bruge Miljø- Fødevareministeriets Tast selv-service²³.

Fuldmagten skal være underskrevet af to vitterlighedsvidner, der bekræfter fuldmagtens rigtighed. Fuldmagten skal indeholde oplysninger om vitterlighedsvidnernes fulde navn, adresse og fødselsdato²⁴. Dette gælder ikke, hvor fuldmagten gives til en fuldmagtshaver, der er i besiddelse af en stillingsfuldmagt, fx advokater eller konsulenter.

Vi skal modtage fuldmagten senest 1. april 2017, så vi kan nå at give fuldmagtshaveren adgang til dit Fællesskema med markkort i god tid inden ansøgningsfristen. Hvis vi modtager fuldmagten efter 1. april 2017, bærer du som ansøger den fulde risiko for, at du eventuelt overskrider ansøgningsfristen og lignende²⁵.

2.1.4 Høringsbreve i 2017

I 2017 kan du få følgende typer af breve:

Brev om overlap – i løbet af ansøgningsrunden

Du får et orienteringsbrev, hvis en anden landbruger har indtegnet et areal på markkort, som overlapper med dit ansøgte areal. Du modtager brevet kort tid efter, at den anden ansøger har indsendt sit Fællesskema og markkort.

Du kan rette dine arealer indtil 16. maj 2017, uden at din støtte bliver nedsat yderligere af den grund. Hvis ikke det ansøgte areal rettes af den ene part senest 16. maj 2017, vil I begge modtage et høringsbrev om overlappet.

Brev om ændring af kortgrundlag – i løbet af ansøgningsrunden

Hvis vi ændrer i kortgrundlaget, efter du har indsendt din ansøgning, vil du få et brev. I brevet beder vi dig kontrollere dit markkort. Hvis det er nødvendigt, skal du rette dit markkort og Fællesskema og sende dem igen. Så har vi det rigtige grundlag for din ansøgning.

²³ § 12, stk. 5, i bekendtgørelse nr.

²⁴ § 12, stk. 5, i bekendtgørelse nr.

²⁵ § 12, stk. 6, i bekendtgørelse nr.

Det drejer sig om korttemaerne:

- Markblok
- Fradrag, grundbetaling
- GLM-søer
- GLM-fortidsminder.

Du har mulighed for at rette din ansøgning indtil 16. maj 2017, uden at din støtte bliver reduceret af den grund.

Høringsbrev om din ansøgning – efter ansøgningsrunden

Allerede fra 22. april 2017 sender vi høringsbreve om forskellige forhold, der skal afklares i din ansøgning. Det drejer sig fx om marker under 0,30 ha eller manglende oplysninger i dit skema. Du har mulighed for at rette din ansøgning indtil 16. maj 2017, uden at din støtte bliver reduceret af den grund.

2.1.5 Nedskrivning af arealer

Både før og efter 16. maj 2017 kan du nedskrive markerne i dit Fællesskema, herunder trække en eller flere marker ud. Det gør du ved at indsende en ændring af fællesskemaet og markkortet med det tilrettede areal. Hvis du nedskriver det ansøgte areal, nedsætter vi din støtte svarende til det tilrettede areal.

Selvom du har nedskrevet en eller flere marker i dit Fællesskema, kan vi nedsætte støtten yderligere i følgende tilfælde:

- Hvis du efter 16. maj 2017 har fået brev om, at der er uregelmæssigheder i din støtteansøgning for det pågældende areal
- Hvis du har modtaget varsel om kontrolbesøg
- Hvis du har haft kontrolbesøg, og der er konstateret uregelmæssigheder for dele af støtteansøgningen.

2.2 I hvilke situationer er man aktiv landbruger?

Du skal være aktiv landbruger på dagen for ansøgningsfristen for at få udbetalt grundbetaling og grøn støtte. Det betyder, at du skal udføre mindst én landbrugsaktivitet²⁶, fx:

- produktion, avl eller dyrkning af landbrugsprodukter, herunder høst, malkning, opdræt af husdyr og hold af husdyr til landbrugsformål eller

²⁶ xxxxxxxx

- en landbrugsaktivitet i overensstemmelse med § 19, stk. 2, i bekendtgørelse nr. x af x 2016. I praksis betyder det som regel en årlig slåning af brakarealer og arealer med permanent græs.
- produktion af juletræer og pyntegrønt.

For at produktion af juletræer og pyntegrønt kan defineres som en landbrugsaktivitet, skal den danne grundlag for en produktion med henblik på omsætning. Hvis arealerne ligger i fredskov, betragter vi ikke produktionen som en landbrugsaktivitet.

2.2.1 Personer, der driver visse virksomhedstyper, er ikke aktive landbrugere

Fysiske eller juridiske personer, der driver lufthavne, jernbaner, vandværker, ejendomsmæglervirksomhed, dvs. alle typer af ejendomsformidling, eller permanente sports- og fritidsanlæg, er som udgangspunkt ikke aktive landbrugere.²⁷

Har du i fællesskemaet søgt om direkte arealstøtte i din virksomheds CVR-nummer, kontrollerer vi automatisk din virksomheds hovedformål via branchekoden i CVR-registret. Hvis branchekoden hører til én af ovennævnte virksomhedstyper, er du som udgangspunkt ikke aktiv landbruger.

De branchekoder, der hører til én af ovennævnte virksomhedstyper, fremgår af vores "Liste over branchekoder, som ikke kan få grundbetaling" (negativlisten). [Gå til listen](#)

Det er et krav, at din branchekode og evt. bibranchekode er registreret i overensstemmelse med Erhvervsstyrelsens retningslinjer, der fx angiver, at omsætningen for bibranchen skal være over 300.000 kr. og udgøre mindst 10 procent af den samlede omsætning.

Har du i fællesskemaet søgt om direkte arealstøtte i dit CPR-nummer, kan vi ikke automatisk kontrollere din virksomheds hovedformål via en branchekode i CVR-registret. For at kunne vurdere, om din virksomhed relaterer sig til én af ovennævnte virksomhedstyper, har vi derfor i alle tilfælde brug for, at du i fællesskemaet vedlægger din seneste årsopgørelse. Af denne fremgår det, om du har indtægter fra andre virksomheder. Hvis dette er tilfældet, vil vi bede dig om at indsende virksomhedens seneste årsregnskab.

Selvom din virksomhed hører til ovennævnte virksomhedstyper, og du derfor som udgangspunkt er udelukket fra at modtage direkte arealstøtte, er der fem tilfælde, hvor vi alligevel anser dig for at være aktiv landbruger.

²⁷ [Artikel 9, stk. 2, 1. afsnit, i forordning \(EU\) nr. 1307/2013 af 17. december 2013](#)

For at vi kan vurdere, om din virksomhed er omfattet af ét af de fem tilfælde, skal du som udgangspunkt vedlægge dokumentation i fællesskemaet. Det kan fx være seneste årsregnskab/årsrapport eller andet, der dokumenterer virksomhedens aktiviteter.

De fem tilfælde er:

1. Du har i det foregående år modtaget mindre end 5.000 euro (ca. 37.200 kr.) i direkte arealstøtte.²⁸ Vi kontrollerer automatisk dette, og du behøver derfor ikke vedlægge dokumentation i fællesskemaet.
 2. Du søger om direkte arealstøtte til minimum 40 ha støtteberettigede landbrugsarealer.²⁹ Du er pr. definition aktiv landbruger, idet vi anser din landbrugsaktivitet for at være betydelig.
 3. Det årlige beløb fra direkte arealstøtte udgør mindst 5 procent af dine samlede indtægter indtjent fra alle ikke-landbrugsaktiviteter i det seneste regnskabsår, og du kan dokumentere dette.³⁰ Du er også omfattet, hvis du kan dokumentere, at det årlige beløb fra den direkte arealstøtte udgør mindst 5 procent af dine indtægter fra alle aktiviteter, både landbrugs- og ikke-landbrugsaktiviteter.
- Vi har brug for dokumentation i form af seneste årsregnskab/rapport. Det er et krav, at bruttoomsætningen i din virksomhed fremgår, og i tvivlstilfælde skal du specificere indtægter fra landbrugsaktiviteter og ikke-landbrugsaktiviteter.
4. Hvis dine indtægter fra landbrugsaktiviteter udgør mindst en tredjedel af de samlede indtægter, og du kan dokumentere dette.³¹ Vi har i brug for dokumentation i form af seneste årsregnskab. Det er et krav, at bruttoomsætningen i din virksomhed fremgår, og i tvivlstilfælde skal du specificere indtægter fra landbrugsaktiviteter og ikke-landbrugsaktiviteter.

²⁸ [Artikel 9, stk. 4, i forordning \(EU\) nr. 1307/2013 af 17. december 2013](#) og [artikel 12 i forordning \(EU\) nr. 639/2014 af 11. marts 2014](#)

²⁹ [Artikel 9, stk. 2, litra b, i forordning \(EU\) nr. 1307/2013 af 17. december 2013](#)

³⁰ [Artikel 9, stk. 2, litra a, i forordning \(EU\) nr. 1307/2013 af 17. december 2013](#), [artikel 12 i forordning \(EU\) nr. 639/2014 af 11. marts 2014](#) og [artikel 13, stk. 2, i forordning \(EU\) nr. 639/2014 af 11. marts 2014](#)

³¹ [Artikel 9, stk. 2, litra b, i forordning \(EU\) nr. 1307/2013 af 17. december 2013](#), [artikel 12 i forordning \(EU\) nr. 639/2014 af 11. marts 2014](#) og [artikel 13, stk. 1, i forordning \(EU\) nr. 639/2013 af 11. marts 2014](#)

Indtægter fra landbrugsaktivitet

Ved indtægter fra landbrugsaktiviteter forstår vi indtægter, som du har indtjent fra landbrugsaktivitet på din bedrift, herunder EU-støtte og enhver national landbrugsstøtte. Indtægter fra forarbejdning af landbrugsprodukter fra din bedrift er også indtægter fra landbrugsaktivitet, dog er det forudsat, at forarbejdningen resulterer i et andet landbrugsprodukt, som bliver på din bedrift.

Alle andre indtægter betragter vi som indtægter fra en ikke-landbrugsaktivitet.

5. Hvis dit vigtigste forretnings- eller selskabsformål er at udøve en landbrugsaktivitet, og du kan dokumentere dette.³² Optræder din virksomheds branchekode på negativlisten (se ovenfor), undersøger vi automatisk, om din virksomhed evt. har en bibranchekode. Hvis denne er landbrugsrelateret, er du pr. definition aktiv landbruger, idet vi anser din landbrugsaktivitet for at være dit vigtigste forretnings- eller selskabsformål.³³

Optræder din virksomheds branchekode på negativlisten, og har din virksomhed ikke en landbrugsrelateret bibranchekode, kan vi alligevel anse dig for at være aktiv landbruger, hvis du kan dokumentere, at dit vigtigste forretnings- eller selskabsformål er at udøve en landbrugsaktivitet.³⁴

Fx dækker branchekoden 682040 "vedr. udlejning af erhvervsejendomme" meget bredt. Hvis du kan dokumentere, at dit vigtigste forretnings- eller selskabsformål er at udøve en landbrugsaktivitet, og at du kun er omfattet af branchekoden, fx fordi du bortforpagter en stor del af din landbrugsjord, kan vi alligevel anse dig for at være aktiv landbruger. Dette gør du ved at skrive en bemærkning i dit fællesskema og vedhæfte relevant dokumentation, fx seneste årsregnskab.

Hvis du ikke har en registreret branchekode, og du søger direkte arealstøtte i dit CPR-nummer, skal du i fællesskemaet vedlægge relevant dokumentation for, at dit vigtigste forretnings- eller selskabsformål er at udøve en landbrugsaktivitet.³⁵

³² [Artikel 9, stk. 2, litra c, i forordning \(EU\) nr. 1307/2013 af 17. december 2013](#)

³³ [Artikel 13, stk. 3, 3. afsnit, i forordning \(EU\) nr. 639/2013 af 11. marts 2014](#)

³⁴ [Artikel 13, stk. 3, 3. afsnit, i forordning \(EU\) nr. 639/2013 af 11. marts 2014](#)

³⁵ [Artikel 13, stk. 3, 1. afsnit, i forordning \(EU\) nr. 639/2013 af 11. marts 2014](#)

Du skal være opmærksom på, at det er i strid med reglerne kunstigt at skabe betingelser for at modtage støtte.³⁶

I den situation, hvor du registrerer en landbrugsrelateret bibranche i CVR-registret, uden at det reelt er et vigtigt forretnings- eller selskabsformål, vil du ikke være berettiget til at modtage støtte.

2.2.2 Ansøgere, der kun har arealer omfattet af bestemmelserne i artikel 32

Du skal være aktiv landbruger for at modtage grundbetaling for arealer omfattet af undtagelsen. Det betyder, at du skal udøve en landbrugsaktivitet. Læs mere om at være aktiv landbruger i afsnit 4.11.1.

Hvis hele din bedrift består af arealer omfattet af undtagelsen efter artikel 32, kan du ikke betragtes som aktiv landbruger og er dermed ikke berettiget til at modtage grundbetaling.

2.3 Du skal råde over arealerne på datoen for ansøgningsfristen

Du kan kun søge om grundbetaling for støtteberettigede landbrugsarealer, som du råder over den dag, ansøgningsfristen udløber³⁷.

Du råder over et areal, hvis du har en brugsret, som giver dig ret til at udøve en landbrugsaktivitet på arealet, og landbrugsaktiviteten udføres for din regning og risiko.

Hvis du fx sælger eller bortforpagter et areal efter 21. april 2017, rådede du over arealet 21. april 2017, og du er berettiget til at søge om grundbetaling for arealet. Det gælder også, hvis salgs- eller forpagtningsaftalen er indgået før 21. april, men overtagelsen finder sted efter denne dato³⁸.

Du har som ansøger det fulde ansvar for, at støttebetingelserne for grundbetaling og den grønne støtte er opfyldt i hele kalenderåret, også selv om arealet bliver solgt eller bortforpagtet efter 21. april 2017.

Hvis du søger om støtte til arealer, som tilhører en anden, bør du sikre dig en skriftlig aftale, som giver dig rådighed over arealerne 21. april 2017.

³⁶ [Artikel 60 i forordning \(EU\) nr. 1306/2013 af 17. december 2013](#)

³⁷ § 17, i bekendtgørelse nr. 1377 af 1. december 2015

³⁸ § 17, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 1377 af 1. december 2015

Hvis du i en kontrolsituation ikke kan dokumentere, at du rådede over arealerne 21. april 2017, betragter vi det som en arealafvigelse. Det betyder, at du ikke kan få støtte til det pågældende areal. Det kan også føre til nedsættelse eller bortfald af støtten for dine øvrige arealer, afhængigt af afvigelsens omfang.

2.3.1 Direkte støtte til arealer, du har forpagtet

Hvis du har rådighed over arealet som forpagter, kan du fx dokumentere rådigheden ved hjælp af en skriftlig forpagtningsaftale eller fakturaer, bankudskrifter eller lignende, der dokumenterer, at du har betalt afgiften for at bruge arealet. Dokumentationen kan også være en skriftlig bekræftelse fra din bortforpagter om, at du har forpagtet arealet 21. april 2017.

2.3.2 Direkte støtte til arealer, du har brugsret til

For at være berettiget til støtte på baggrund af en brugsret, skal du have tilstrækkelig autonomi til, at du kan anvende landbrugsarealet til en landbrugsaktivitet, fx en græsningsaftale. Du må derfor ikke fuldstændigt være underlagt ejerens instruktion om brugen af arealet. Det betyder, at vi lægger vægt på, at landbrugsaktiviteten udføres for din regning og risiko.

Hvis du og ejer har søgt om støtte til det samme areal, foretager vi en konkret vurdering af, hvordan den reelle brugsret har været anvendt for at tage stilling til, hvem der er støtteberettiget. I vurderingen indgår den aftale, du har med ejer.

Vi anbefaler derfor, at du laver en skriftlig aftale om brugsret med ejeren, hvor det fremgår, at du har retten til at søge om støtte til arealet. Uden en skriftlig aftale vil vi give ejeren retten til at søge.

2.4 Arealerne skal være støtteberettigede som landbrugsarealer hele året

Det er et krav, at de landbrugsarealer, som du søger grundbetaling til, er støtteberettigede i hele det pågældende kalenderår³⁹. Hvis betingelserne for grundbetaling ikke er opfyldt på et areal hele året, skal hele marken, eller den del af marken, der ikke er støtteberettiget, trækkes ud af ansøgningen. Det kan fx være, hvis du bygger eller anlægger søer, eller hvis arealet er blevet permanent vandlidende.

Det er den landbruger, der har anmeldt arealet i sit Fællesskema, der har ansvaret for, at arealet er støtteberettiget i hele kalenderåret. Det gælder også ved salg eller bortforpagtning efter ansøgningsfristen.

³⁹ [Artikel 32, stk. 4, i forordning \(EU\) nr. 1307/2013](#)

Læs mere om at trække arealer ud af ansøgningen i afsnit 2.1.5 "Nedskrivning af arealer", og om ikke-støtteberettigede arealer i kapitel 5 "Hvilke arealer er ikke støtteberettigede under grundbetalingen?".

2.5 Du skal anmelde alle bedriftens arealer i dit Fællesskema

Du anmelder alle bedriftens landbrugsarealer på markplanen, herunder også marker, du ikke søger støtte til, og arealer under 0,30 ha. De øvrige arealer anmelder du som et sumtal for bedriften på siden "Bedriftens ejendomme"⁴⁰.

Du kan ikke afmelde et landbrugsareal. Alle dine landbrugsarealer skal anmeldes i fællesskemaets markplan. Læs mere i guiden "[Sådan udfylder du siden Markplan og grundbetaling](#)".

Gå til guiden "[Sådan udfylder du siden Markplan og grundbetaling](#)".

Vi bruger fx oplysningerne om dine arealer i forbindelse med kontrol af grønne krav og krydsoverensstemmelse.

Vi bruger også oplysningerne til at sikre, at din ansøgning overholder EU-reglerne om, at du som ansøger skal anmelde alle de landbrugsarealer, du råder over, uanset om du søger om støtte til arealerne eller ej⁴¹.

Du skal være opmærksom på, at hvis du glemmer at anmelde et landbrugsareal, kan din støtte blive nedsat efter reglerne om kontrol og sanktion⁴².

2.6 Minimumskrav for at modtage direkte betalinger

Der er to minimumskrav, som skal være overholdt, for at du kan modtage grundbetaling:

- **Minimum 2,00 ha støtteberettiget areal og tilsvarende betalingsrettigheder**

Det er en betingelse for at opnå grundbetaling, at det ansøgte støtteberettigede areal udgør mindst 2,00 ha⁴³, og at du samtidig råder over betalingsrettigheder svarende til mindst 2,00 ha.

⁴⁰ § 8, i bekendtgørelse nr. 1378 af 1. december 2015

⁴¹ [Artikel 72, stk. 1, litra a\) i forordning \(EU\) nr. 1306/2013](#)

⁴² [Artikel 16, i forordning \(EU\) nr. 640/2014](#)

⁴³ § 15, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 1377 af 1. december 2015

Hvis du søger til mindre end 2,00 ha, kan du kun opnå støtte, hvis du samme år får godkendt støtte for mindst 300 euro (ca. 2.232 kr.) i slagtepræmie for kvier, tyre og stude⁴⁴.

Hvis du opfylder kravet om et støtteberettiget areal med tilhørende betalingsrettigheder på mindst 2,00 ha, men hvor den godkendte slagtepræmie for dine kvier, tyre og stude er på mindre end 300 euro, kan du både få udbetalt støtte for arealerne og for dine dyr. Dog skal du altid levere mindst 5 præmieberettigede dyr til slagtning det pågældende ansøgningsår for at kunne opnå slagtepræmie for kvier, tyre og stude.

Hvis din godkendte slagtepræmie for kvier, tyre og stude udgør mere end 300 euro, men dit støtteberettigede areal med tilsvarende betalingsrettigheder kun udgør fx 1,50 ha, kan du også få udbetalt støtte for både arealet og dine dyr.

Disse minimumsgrænser gælder ikke for udbetaling af tilskud under miljø- og økologitilsagn.

- **Minimum 0,30 ha sammenhængende arealer**

Støtteberettigede landbrugsarealer skal udgøre et sammenhængende areal på mindst 0,30 ha⁴⁵. Du behøver ikke dele marken op, hvis du dyrker flere separate afgrøder på samme areal og, hvis du anmelder denne som en blanding.

Vi kan ikke udbetale grundbetaling for arealer, der er under 0,30 ha, og som er varigt afgrænsede.

Dine marker er varigt afgrænsede, hvis de er omgivet af fx læhegn, vandløb, veje og naboskel, og hvis markerne ligger i hver deres markblok.

Begrænsningen i arealstørrelsen gælder ikke lukkede væksthuse (drivhuse), hvor du dyrker direkte i jorden⁴⁶.

Marker med skov og lavskov kan kun sammenlægges med andre marker med skov og lavskov.

Du skal være opmærksom på, at der gælder særlige regler for markstørrelsen ved tilsagn under miljø- og økologiordningerne.

[Gå til vejledningen om miljø- og økologiordningerne](#)

⁴⁴ § 15, stk. 2, i bekendtgørelse nr. 1377 af 1. december 2015 [og artikel 10, stk. 3, i forordning \(EU\) nr. 1307/2013](#).

⁴⁵ § 15, i bekendtgørelse nr. 1377 af 1. december 2015

⁴⁶ § 16, stk. 2, i bekendtgørelse nr.

2.6.1 Sammenhængende arealer under 0,30 ha

Du kan kun søge grundbetaling for en mark under 0,30 ha, hvis alle disse betingelser er opfyldt:

- Marken er sammenhængende med en anden mark, hvor du også søger om grundbetaling
- De to marker udgør tilsammen 0,30 ha eller derover
- Markerne ligger i samme markblok
- Afgrøderne på markerne inden for markblokken overholder kravene til, hvad vi kan anse for sammenhængende, se tabellen nedenfor.

En mark på mindre end 0,30 ha er kun sammenhængende med en anden mark, hvis det er muligt at komme fra den ene mark til den anden mark inden for samme markblok med en landbrugsmaskine. Denne passage skal være minimum 4 meter i bredden⁴⁷.

Hvis der er en ikke-støtteberettiget arbejdsvej i åbningen mellem de to marker, skal der være fire meter i bredden ud over vejens areal, da vejens areal ikke er støtteberettiget.

I tabellen nedenfor kan du se, hvornår marker i samme markblok kan sammenlægges^{48 49}:

	Omdriftsjord	Permanente afgrøder	Lavskov	Permanent græs
Omdriftsjord	Ja	Ja	Nej	Nej
Permanente afgrøder	Ja	Ja	Nej	Nej
Lavskov	Nej	Nej	Ja	Nej
Permanent græs	Nej	Nej	Nej	Ja

2.7 Hvad betyder kravet om krydsoverensstemmelse?

Når du søger om grundbetaling og anden direkte støtte, skal du overholde en række krav for at få udbetalt det fulde støttebeløb⁵⁰. Krydsoverensstemmelse omfatter lovgivning om miljø, folke-, dyre- og plantesundhed, dyrevelfærd samt reglerne for god landbrugs- og miljømæssig stand (GLM)⁵¹.

Det er den landbruger, der søger om støtte, der er ansvarlig for, at kravene om krydsoverensstemmelse bliver overholdt i hele kalenderåret på hele bedriften.

⁴⁷ § 16, stk. 1, 2. pkt., i bekendtgørelse nr.

⁴⁸ § 2, nr. 2 i bekendtgørelse nr.

⁴⁹ [Artikel 67, stk. 4, litra a og artikel 72, stk. 1, sidste afsnit i forordning nr. 1306/2013](#)

⁵⁰ [Artikel 91 og 92, i forordning \(EU\) nr. 1306/2013](#)

⁵¹ [Artikel 93, i forordning \(EU\) nr. 1306/2013](#)

Hvis kravene om krydsoverensstemmelse ikke overholdes, kan støtten blive nedsat eller helt bortfalde, også selvom alle betingelserne for direkte støtte er overholdt⁵².

2.7.1 Hvilke krav indgår i krydsoverensstemmelsen?

Krydsoverensstemmelseskravene gælder følgende områder:

- God landbrugs- og miljømæssig stand (GLM), fx plantedække på brakmarker, beskyttelse af fortidsminder, vandhuller og søer, halmafbrending, vandindvinding, jorderosion og forbud mod beskæring af hække og træer i fuglenes yngletid.
- Miljø, fx opbevaring og udbringning af husdyrgødning, ensilageplads, kompost i markstak, 2 m-bræmmer langs vandløb og søer, udarbejdelse af gødningsregnskab, gødskningsregler, beskyttede arealer i Natura 2000 samt fuglebeskyttelse.
- Folkesundhed, dyresundhed og plantesundhed, fx øremærkning og registrering af dyr, håndtering af veterinære lægemidler, medicinsk affald, pesticider og foderstoffer, sporbarhed samt hygiejne.
- Dyrevelfærd, fx behandling af dyr, staldindretning, tilstrækkeligt foder og vand, beskæftigelsesmateriale til svin samt faglig uddannelse af personale.

Læs mere om kravene om krydsoverensstemmelse i Vejledning om krydsoverensstemmelse.

[Gå til Vejledning om krydsoverensstemmelse](#)

2.7.2 Sammenhæng mellem GLM-krav og støttebetingelser

Reglerne om god landbrugs- og miljømæssig stand (GLM) skal overholdes på alle bedriftens landbrugsarealer, uanset om du søger om støtte til arealerne eller ej⁵³.

Visse GLM-regler og betingelser for grundbetaling spiller sammen og er beskrevet her.

Brakarealer

I GLM-reglerne er der krav om, at et brakareal har et plantedække. I betingelserne for at modtage grundbetaling er der krav om årlig slåning.

Hvis plantedækket på dit brakareal beskadiges, kan du således stadig søge om grundbetaling, og du kan tælle brakarealer med som miljøfokusområde (MFO). Din støtte vil dog blive nedsat efter reglerne om krydsoverensstemmelse.

⁵² [Artikel 97, i forordning \(EU\) nr. 1306/2013](#)

⁵³ [Artikel 94 i forordning \(EU\) nr. 1306/2013](#)

Læs mere om, hvilke brakarealer der kan tælle med som 5 procent miljøfokusområde i afsnit 3.3.7 "MFO-Brak".

Læs mere om plantedække og slåning af brakarealer i afsnit 4.4.2
"Krydsoverensstemmelseskrav om plantedække på braklagte arealer".

GLM-fortidsminder, -vandhuller og -søer

Du kan søge om grundbetaling for fortidsminder, søer og vandhuller, som er beskyttet af reglerne om GLM. Disse arealer kaldes GLM-landskabselementer og er indtegnet i Internet Markkort.

Du kan desuden tælle GLM-landskabselementerne med som 5 procent miljøfokusområde.

Fortidsminderne, vandhullerne og søerne er beskyttet efter de regler, der er beskrevet i Vejledning om krydsoverensstemmelse.

[Gå til Vejledning om krydsoverensstemmelse](#)

Læs mere om GLM-landskabselementer som miljøfokusområde i afsnit 3.3.6 "GLM-landskabselementer – Fortidsminder og søer".

Læs mere om at søge grundbetaling for GLM-landskabselementer i afsnit 4.8 "GLM-landskabselementer".

3. Grønne krav

For at modtage den grønne støtte skal du opfylde tre grønne krav.

Når du søger om grundbetaling, søger du samtidig om støtte til opfyldelse af de tre grønne krav.

De tre grønne krav, du skal overholde, er beskrevet i de følgende afsnit.

De tre grønne krav er:

1. Flere afgrødekategorier, se afsnit 3.2

Formålet med kravet er på årlig basis at forhindre ensidig dyrkning af afgrøder på store arealer og at forbedre jordkvaliteten.

2. 5 procent miljøfokusområder (MFO), se afsnit 3.3

Formålet med kravet om at have miljøfokusområder er at beskytte og forbedre biodiversiteten på landbrugsarealet.

3. Opretholdelse af permanent græs, se afsnit 3.4

Formålet med kravet er at sikre, at vi fremadrettet har mindst den samme andel af permanent græs på vores landbrugsjord, som vi har i dag. Opretholdelsen af arealerne med permanent græs er af vigtig miljømæssig betydning, da arealer med græs giver en række fordele, som fx at der bindes kulstof i jorden.

I visse tilfælde kan du være undtaget fra at skulle opfylde de grønne krav og alligevel få den grønne støtte udbetalt. Det gælder fx, hvis din bedrift er økologisk, og alle marker er påbegyndt omlægning senest, da du sendte dit Fællesskema, hvis din bedrifts omdriftsareal er på under 10 ha, eller hvis din bedrift har en stor andel af græsarealer.

Læs mere i afsnit 3.1.2 "Fritagelse for økologiske bedrifter", afsnit 3.2.3 "Undtagelser fra kravet om flere afgrødekategorier" og afsnit 3.3.3 "Undtagelser fra krav om miljøfokusområder (MFO)".

3.1 Beregning af den grønne støtte

Pulje til grønne krav: 1866 mio. kr.

Pulje til grundbetaling: 4,108 mio. kr.

Procent til beregning af den grønne støtte:

$1,8666 \text{ mio. kr.} / 4,180 \text{ mio. kr.} = 45,42 \text{ procent}$

Beregningen er foretaget med eurokursen pr. 30. september 2016 (7,4513).

Den grønne støtte bliver beregnet i forhold til din samlede grundbetaling. Grundbetalingen er den støtte, du får udbetalt på grundlag af dit støtteberettigede areal og dine betalingsrettigheder. Da betalingsrettighederne har forskellige værdier, kan den grønne støtte pr. ha være forskellig fra landbruger til landbruger.

I 2017 udgør den grønne støtte ca. 45 procent af den enkelte landbrugers grundbetaling⁵⁴. I boksen ovenfor kan du se, hvordan vi er nået frem til procentsatsen. Du skal være opmærksom på, at den endelige beregning i 2017 formentlig vil ligge på mellem 45 og 47 procent. I eksemplerne er procentsatsen 45 anvendt.

3.1.1 Beregning af støtte for grønne krav på bedriftsniveau

Din grønne støtte bliver beregnet i forhold til din samlede grundbetaling i ansøgningsåret; det vil sige på grundlag af dine betalingsrettigheders værdi og dit støtteberettigede areal. Den grønne støtte beregnes i år som ca. 45 procent af din grundbetaling.

Den grønne støtte bliver udbetalt sammen med grundbetalingen.

Udregning af den grønne støtte

Du kan udregne din grønne støtte på denne måde:

$[\text{betalingsrettighedernes gennemsnitsværdi}] \times [\text{fastslået areal i ha}] \times 0,45.$

Det fastslåede areal er det areal, som du har aktiveret betalingsrettigheder til under grundbetalingsordningen.

⁵⁴ § 28, stk. 2, i bekendtgørelse nr. 1377 af 1. december 2015 og [artikel 43, stk. 9, tredje og fjerde afsnit i forordning \(EU\) nr. 1307/2013 af 17. december 2013](#)

I afsnit 3.5 "Nedsættelse af den grønne støtte" kan du læse mere om, hvilke konsekvenser det kan have i form af nedsættelse af støtten, hvis du ikke overholder de grønne krav.

Eksempel:

Hvis du fx har et fastslået areal på 102 ha, og gennemsnitsværdien af dine betalingsrettigheder er 1.300 kr., vil du kunne modtage følgende beløb i grøn støtte i 2016:

$1.300 \text{ kr./ha} \times 102 \text{ ha} \times 0,45 = 59.670 \text{ kr.}$

Beløbet reduceres ved manglende overholdelse af de grønne krav.

Den grønne støtte lægges oven i grundbetalingen på:

$1.300 \text{ kr./ha} \times 102 \text{ ha} = 132.600 \text{ kr.}$

Udbetaling i alt = $59.670 \text{ kr.} + 132.600 \text{ kr.} = 192.270 \text{ kr.}$

3.1.2 Fritagelse for økologiske bedrifter

Økologisk drevne arealer er ikke omfattet af de grønne krav på grund af de anerkendte miljømæssige fordele ved økologisk landbrug⁵⁵.

Som autoriseret økolog får du automatisk udbetalt den grønne støtte for de økologiske arealer, også selv om du ikke overholder de grønne krav. Hvis du først har omlagt dine arealer til økologi i ansøgningsåret, skal omlægningen være sket senest den dag, du indsender din ansøgning om grundbetaling, ligesom disse omlagte arealer skal drives økologisk hele resten af året for at være undtaget.

Hvis du påbegynder omlægning til økologisk drift af en eller flere marker, som du havde rådighed over på ansøgningsfristen, fra fx september i ansøgningsåret (efter indsendelsen af ansøgningen), bliver du undtaget fra de grønne krav det efterfølgende ansøgningsår. Hvis du træder ud af økologiordningen i løbet af ansøgningsåret, er du ikke undtaget og skal opfylde de grønne krav.

Hvis du også har arealer, som du ikke driver økologisk i hele kalenderåret, skal du overholde de grønne krav på disse arealer, for at du kan få udbetalt den grønne støtte for dem. Du skal overholde de grønne krav for:

⁵⁵ [Artikel 43, stk. 11, i forordning \(EU\) nr. 1307/2013 17. december 2013](#)

- marker, du ikke er begyndt at omlægge den dag, du indsender ansøgningen om direkte støtte.
- marker, som du driver konventionelt. Husk, du skal have tilladelse til samtidig drift af en økologisk og en konventionel produktion.
- marker, som i løbet af året overgår til en ikke-økologisk landmand, fx ved ophør af en forpagtningskontrakt i efteråret.

Hvis du både har økologisk og konventionelt drevne arealer, kan du dog vælge at overholde de grønne krav på hele din bedrift, inkl. de økologisk drevne arealer. I dette tilfælde er alle dine arealer – både de økologisk og konventionelt drevne – omfattet af alle de grønne krav.

Du kan i fællesskemaet vælge, om du vil overholde de grønne krav for den samlede bedrift og ikke kun for de konventionelle arealer. Du sætter hak ud for dette valg i fællesskemaet.

Som økologisk landbruger kan du være undtaget fra de grønne krav, hvis:

- du har økologisk drift på alle dine arealer
- dine arealer er økologiske i hele kalenderåret.

3.1.3 De grønne krav afhænger af omdriftsarealets størrelse

Det er størrelsen af din bedrifts omdriftsareal, der er afgørende for, om du skal opfylde kravene om flere afgrødekategorier og 5 procent miljøfokusområder. Det gælder også, selvom du ikke søger støtte til hele omdriftsarealet⁵⁶.

Gælder kravene om flere afgrødekategorier og 5 procent miljøfokusområder for dig?

- Hvis du har mindst 10 ha areal i omdrift, skal du overholde kravet om flere afgrødekategorier
- Hvis du har over 15 ha areal i omdrift, skal du også overholde kravet om 5 procent miljøfokusområder.

⁵⁶ [Artikel 44, stk. 1, og artikel 46, stk. 1, samt artikel 4, stk. 1, litra f, i forordning \(EU\) nr. 1307/2013 af 17. december 2013](#)

Når du anmelder dine arealer i fællesskemaet, bliver størrelsen af dit omdriftsareal beregnet automatisk. I den samlede liste over afgrøder kan du se hvilke afgrøder, der bliver regnet med til omdriftsarealet.

[Gå til lister for afgrødekoder](#)

Som beskrevet under afsnittet om miljøfokusområder (MFO), skal du indtegne og anmelde frivillige MFO-randzoner samt GLM-landskabslementer som en del af omdriftsmarken, da disse arealer ellers ikke tæller med som MFO i den automatiske beregning af det samlede MFO-areal.

Læs mere i afsnit 3.2 "Krav om flere afgrødekategorier" og 3.3. "Miljøfokusområder".

Arealer, som du anmelder som permanent græs og permanente afgrøder, blandt andet frugttræer og bærbuske, indgår ikke i omdriftsarealet.

Du kan i afsnit 3.3.2 "Bedrifter, der skal have 5 procent miljøfokusområder (MFO)" i eksempel 2 se, hvordan arealer med lavskov, der bruges til MFO, bliver regnet med.

3.1.4. De grønne krav på særlige tilsagnsarealer

Du skal være opmærksom på, at hvis du søger om grundbetaling for arealer omfattet af miljøtilsagn med følgende afgrødekoder, gælder der nogle særlige forhold:

- 312 (20-årig udtagning)
- 313 (20-årig udtagning med skov)
- 316 (Udtagning med fastholdelse, ej landbrugsareal)
- 317 (vådområder med udtagning)
- 319 (MFO-brak, Udtagning, ej landbrugsareal)

I forhold til beregning af dit omdriftsareal:

Hvis du søger grundbetaling med en af ovennævnte 5 afgrødekoder, betragtes disse arealer som omdriftsarealer. Det betyder, at de indgår i opgørelsen af dit samlede omdriftsareal og derfor er omfattet af de grønne krav om flere afgrødekategorier og miljøfokusområder. .

For kode 312 og 317 gælder det dog, at du altid skal leve op til betingelserne for grundbetaling. Dette betyder, at disse arealer altid vil tælle med som et omdriftsareal i den grønne beregning, uanset om du søger om grundbetaling på arealet eller ej.

I forhold til krav om flere afgrødekategorier:

Hvis du søger grundbetaling med en af ovennævnte 5 afgrødekoder, betragtes arealerne som afgrødekategorien "brak" ved beregningen af kravet om flere afgrødekategorier.

I forhold til miljøfokusområder:

Hvis du søger grundbetaling med en af ovennævnte 5 koder, indgår disse automatisk som MFO-brak. Dette gælder dog ikke afgrødekod 316 (Udtagning med fastholdelse, ej landbrugsareal), der aldrig kan anvendes som MFO-brak, selv om den betragtes som "brak" i forhold til flere afgrødekategorier. Det betyder, at du kun skal angive afgrødekoden for miljøtilsagnet i fællesskemaet, hvorefter arealet automatisk betragtes som MFO-brak. Dette gælder også, hvis der er søgt grundbetaling under artikel 32.

Læs mere i afsnit 4.11 "Grundbetaling til vand-, miljø- og skovprojekter (artikel 32)".

3.1.5. Minimumstørrelse for arealer

Under de grønne krav gælder der en minimumsgrænse på 0,01 ha. Dit samlede omdriftsareal bliver derfor opgjort på baggrund af alle dine landbrugsarealer i omdrift ned til 0,01 ha. Arealer på ned til 0,01 ha indgår dermed også i dit samlede MFO-areal, og til opgørelse af dine afgrødekategorier.

Se endvidere afsnit 2.6. "Minimumskrav for at modtage direkte betalinger".

3.2 Krav om flere afgrødekategorier

Antallet af afgrødekategorier, du skal have på din bedrift, afhænger af omdriftsarealets størrelse⁵⁷.

Bedrifter under 10 ha omdriftsareal

Du er ikke omfattet af kravet om flere afgrødekategorier.

Bedrifter med 10 til 30 ha omdriftsareal

Du skal have mindst 2 forskellige afgrødekategorier. Den største afgrødekategori må højst udgøre 75 procent af omdriftsarealet.

Bedrifter med mere end 30 ha omdriftsareal

Du skal have mindst 3 forskellige afgrødekategorier. Den største afgrødekategori må højst udgøre 75 procent af omdriftsarealet, og de to største kategorier af afgrøder må tilsammen højst udgøre 95 procent af omdriftsarealet.

Alle afgrøder er opdelt i afgrødekategorier på grundlag af den botaniske slægt⁵⁸, og nogle kategorier kan indeholde flere afgrøder.

⁵⁷ [Artikel 44, stk. 1, i forordning \(EU\) nr. 1307/2013](#) af 17. december 2013

⁵⁸ [Artikel 44, stk. 4 i forordning \(EU\) nr. 1307/2013 af 17. december 2013](#)

Når du anmelder dine arealer og afgrødekoder i fælleskemaet, vil afgrødekategorien for hver mark blive udfyldt automatisk og der vil automatisk ske en beregning af, om kravet om flere afgrødekategorier på bedriften er opfyldt⁵⁹. Du skal anmelde arealet med den afgrøde der forventes at være i hovedparten af perioden for flere afgrødekategorier. Se mere i afsnit 3.2.2 "Periode til opfyldelse af krav om flere afgrødekategorier".

3.2.1 Afgrødekategorier

På listen over afgrødekoder kan du se, hvilken kategori den enkelte afgrøde hører til.

[Gå til lister for afgrødekoder](#)

Afgrøderne nedenfor er forskellige afgrødekategorier:

- Vinter- og vårafgrøder af samme afgrøde er forskellige afgrødekategorier, fx er vinterbyg og vårbyg forskellige afgrødekategorier.
- Forskellige arter inden for korsblomstfamilien (fx raps, kål og sennep), natskyggefamilien (fx tomater og kartofler) og græskarfamilien (fx agurk og melon) betragter vi som forskellige afgrødekategorier.
- Forskellige afgrøder, du samdyrker i rækker, anmelder du som en blanding. Du har dog mulighed for at få dem talt med under hver sin afgrødekategori, hvis den enkelte afgrødekategori udgør mindst 25 procent af det samlede areal på den enkelte mark. Læs mere i afsnit 3.2.4 "Afgrøder i separate rækker".

Afgrøderne nedenfor indgår i samme afgrødekategori:

- Arealer med græs og blandinger med græs indgår i afgrødekategorien "Græs og andet grøntfoder". Bemærk: Kløver og lucerne i ren bestand, frøgræs samt rullegræs hører ikke til afgrødekategorien "Græs og andet grøntfoder".

Alle typer af brak (slåningsbrak, blomsterbrak, MFO-slåningsbrak og MFO-blomsterbrak), indgår i afgrødekategorien "brak". Det samme gælder de tilfælde, hvor der ved kontrol bliver fundet bar jord på et areal. Se endvidere afsnit 3.1.4. "De grønne krav på særlige tilsagnsarealer"

-

⁵⁹ § 29, i bekendtgørelse nr. 1377 af 1. december 2015

Anmeld den korrekte afgrøde i fællesskemaet

Du anmelder den afgrøde, som du dyrker på marken i perioden 15. maj til 25. juli.

Vær opmærksom på, at din hovedafgrøde i dit Fællesskema ikke nødvendigvis er den samme som hovedafgrøden i dit gødningsskema:

- I fællesskemaet er hovedafgrøden den afgrøde, der er på arealet i perioden 15. maj til 25. juli.
- I gødningsskemaet er hovedafgrøden den afgrøde, der er på arealet i længst tid i hovedvækstperioden af planperioden, som forløber fra 1. august 2016 til 31. juli 2017.

Du kan derfor komme ud for tilfælde, hvor det ikke er den samme afgrøde, du skal anmelde som hovedafgrøde i de to skemaer.

Du skal anmelde den korrekte afgrøde senest på ændringsfristen, 16. maj 2017, for at afgrøden kan blive medregnet under de grønne krav.

Afgrøder, der sås i en blanding, hører enten til kategorien "vintersået blanding" eller "vårsået blanding". En blanding af efterårssåede kornarter vil fx tilhøre kategorien "vintersået blanding", mens fx blandinger med bælgsæd tilhører afgrødekategorien "vårsået blanding". Blandinger af græs og/eller andet grøntfoder betragter vi som græs og andet grøntfoder og hører til i kategorien "Græs eller andet grøntfoder". Det skal fremgå tydeligt, at afgrøden er udsået som en blanding af afgrøder, fra mindst to afgrødekategorier. Bemærk mindstekravet for en blanding er, at der som minimum skal være afgrøder fra 2 afgrødekategorier pr m².

3.2.2 Periode til opfyldelse af krav om flere afgrødekategorier

De arealer, du anmelder i dit Fællesskema, kan kun tælle med som en afgrødekategori én gang i ansøgningsåret. Det er de afgrøder, der er på arealet i perioden 15. maj til 25. juli, der tæller med som en afgrødekategori⁶⁰. Du skal derfor i din ansøgning angive, hvilken afgrøde, du forventer, er på arealet fra og med 15. maj. Det skal være muligt at fastslå, hvilken hovedafgrøde der har været på arealet uanset, hvornår i perioden kontrollen finder sted, fx i form af planter eller stubbe eller andet, der tydeligt kan vise afgrøden på arealet.

⁶⁰ § 29, i bekendtgørelse nr. 1377 af 1. december 2015

Ved kontrol af flere afgrødekategorier vil den afgrøde eller de planterester, vi konstaterer på arealet på kontroltidspunktet, ligge til grund for, om du har opfyldt kravet om flere afgrødekategorier.

Afgrøder høstet før 15. maj tæller ikke med som en afgrødekategori på bedriften. Har du fx sået grønkorn med græsudlæg og høster grønkornet inden 15. maj, er det dit græsudlæg, der tæller med som en afgrødekategori, idet græsset således er den afgrøde, der er på arealet i hovedparten af perioden 15. maj til 25. juni. Dette gælder uanset om græsset oprindeligt er etableret som udlæg i en anden afgrøde. Det betyder også, at græsudlægget ikke kan tælle med som eventuel MFO-efterafgrøde, da græsset betragtes som hovedafgrøde. Hvis du vil sikre dig, at græsudlægget ikke tæller med som hovedafgrøde, skal du sørge for, at det er muligt at finde planter eller planterester af hovedafgrøden på arealet i perioden 15. maj til 25. juli.

På ethvert tidspunkt i perioden skal vi kunne konstatere den anmeldte afgrøde på arealet. Ved kontrol af kravet om flere afgrødekategorier vil vi først og fremmest benytte os af satellitfotos af dine marker. Er billederne ikke tilstrækkelige, vil vi ved kontrol på stedet kigge efter stubbe eller andre rester af den anmeldte afgrøde. Bliver der ved kontrollen konstateret en anden afgrøde på arealet end den anmeldte afgrøde, tæller vi den konstaterede afgrøde med under de grønne krav. Hvis der ikke findes nogen planterester på arealet, og der kun er bar jord, vil arealet tælle med under afgrødekategorien "brak".

I forhold til kravet om flere afgrødekategorier har det ingen betydning, hvad du dyrker på dit areal efter 25. juli.

Hvornår tæller en afgrøde med i kravet om flere afgrødekategorier?

Kontrolperioden for flere afgrøder er fra 15. maj til 25. juli. Afgrøden skal derfor være på arealet i denne periode for at tælle med som en afgrøde.

3.2.3 Undtagelser fra kravet om flere afgrødekategorier

Hvis din bedrift har en stor andel af græsarealer, eller mere end 50 procent af dit omdriftsareal bliver udskiftet hvert år, fx ved forpagtning, kan du være undtaget fra kravet om flere afgrødekategorier. For at være undtaget fra kravet skal du opfylde betingelserne for mindst én af de tre følgende undtagelser:

Undtagelse 1 – Stor andel af græs i omdriftsarealet:

Din bedrift er fritaget for at have flere afgrødekategorier, hvis:

- mere end 75 procent af omdriftsarealet på din bedrift bliver brugt til produktion af græs eller andet grøntfoder, eksklusiv frøgræs, er braklagt eller en kombination heraf, og
- det resterende omdriftsareal højst er 30 ha⁶¹.

Hvis det resterende omdriftsareal på din bedrift udgør mere end 30 ha, må den største afgrødekategori på dette areal højst udgøre 75 procent af det resterende areal⁶².

Eksempel 1a: Bedrift undtaget fra kravet:

Bedrift med omdriftsareal på	100 ha
- heraf	70 ha græs i omdrift
	6 ha brak
resterende omdriftsareal udgør	24 ha

Bedriften er ikke omfattet af kravet om flere afgrødekategorier, da græs og brak udgør mere end 75 procent af omdriftsarealet, og det resterende omdriftsareal er mindre end 30 ha.

Eksempel 1b: Bedrift omfattet af kravet:

Bedrift med omdriftsareal på	200 ha
- heraf	147 ha græs i omdrift
	4 ha brak
resterende omdriftsareal udgør	49 ha

Bedriften er omfattet af kravet om flere afgrødekategorier, da det resterende omdriftsareal ud over græs, andet grøntfoder og brak er større end 30 ha.

Bedriften kan opfylde dette ved at udlægge højst 75 procent af det resterende omdriftsareal med én kategori af afgrøder¹. Det betyder, at maksimalt 36,75 ha, svarende til 75 procent af de 49 ha, må udlægges med fx majs.

⁶¹ [Artikel 44, stk. 3, litra a\), i forordning \(EU\) nr. 1307/2013 af 17. december 2013](#)

⁶² [Artikel 44, stk. 2, i forordning \(EU\) nr. 1307/2013 af 17. december 2013](#)

Undtagelse 2 – stor andel af permanent græs og omdriftsgræs i det støtteberettigede areal:

Din bedrift er fritaget for at have flere afgrødekategorier, hvis:

- mere end 75 procent af det støtteberettigede landbrugsareal på din bedrift bliver brugt som arealer med permanent græs, produktion af græs eller andet grøntfoder, eksklusiv frøgræs, eller består af en kombination heraf, og
- det resterende omdriftsareal er højst 30 ha.

Hvis det resterende omdriftsareal udgør mere end 30 ha, skal du opfylde kravet om flere afgrødekategorier på hele bedriften⁶³.

Eksempel 2a: Bedrift undtaget fra kravet:

En bedrift med landbrugsareal på	100 ha
- heraf	50 ha permanent græs
	26 ha græs i omdrift
resterende omdriftsareal udgør	24 ha

Bedriften er ikke omfattet af kravet om flere afgrødekategorier, da det resterende omdriftsareal er mindre end 30 ha.

⁶³ [Artikel 44, stk. 3, litra b\), i forordning \(EU\) nr. 1307/2013 af 17. december 2013](#)

Eksempel 2b: Bedrift omfattet af kravet:

Bedrift med landbrugsareal på	200 ha
- heraf	100 ha permanent græs
	51 ha græs i omdrift
resterende omdriftsareal udgør	49 ha

Bedriften er omfattet af kravet om flere afgrødekategorier, da det resterende omdriftsareal ud over permanent græs og græs og andet grøntfoder er større end 30 ha.

Bedriftens omdriftsareal skal således opfylde de krav, der gælder for bedrifter med mere end 30 ha i omdrift.

Bedriftens omdriftsareal	100 ha
--------------------------	--------

Største afgrødekategori – højst 75 %, dvs. højst 75 ha	Kategorien "Græs eller andet grøntfoder" udgør 51 ha, dvs. 51 %
--	---

De to største afgrødekategorier – højst 95 %, dvs. 95 ha	Den næststørste afgrødekategori må højst udgøre 95 ha – 51 ha = 44 ha
--	---

Undtagelse 3 – Afgrøder på nye arealer:

Din bedrift er fritaget for kravet om flere afgrødekategorier, hvis:

- der på ingen af dine omdriftsarealer i din ansøgning bliver dyrket samme afgrødekategori på samme areal, som i det foregående år⁶⁴, og
- du udskifter mere end 50 procent af omdriftsarealet hvert år, fx ved nye forpagtninger,

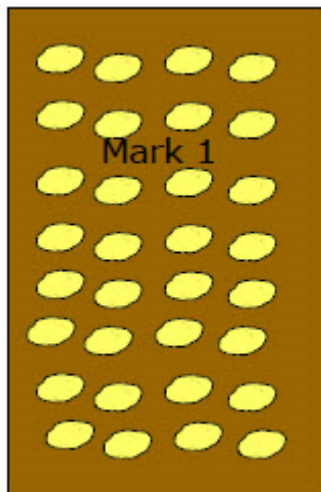
Du skal udskifte mere end 50 procent af arealet og dyrke arealerne med en anden afgrødekategori, ikke bare på de nye arealer, men også på de arealer, som du dyrkede året før. Arealerne, der forpagtes, må ikke være geografisk identiske med arealer i det foregående års ansøgning. Kartoffelavlere, der fx et år dyrker kartofler på hele det anmeldte areal, er undtaget krav om flere afgrødekategorier, hvis de det efterfølgende år dyrker kartofler på et andet areal, hvor der sidste år var fx korn. Se eksemplet nedenunder.

Dokumentation for, at undtagelsesbestemmelsen er opfyldt, kan fx være i form af forpagtningskontrakter.

Eksempel: Bedrift undtaget fra kravet:

⁶⁴ [Artikel 44, stk. 3, litra c\), i forordning \(EU\) nr. 1307/2013 af 17. december 2013](#)

2016: Landmand A's bedrift

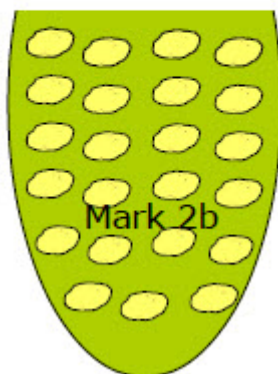

Landmand B's bedrift

Landmand A er kartoffelavler og dyrker i 2016 hele sit areal med kartofler.
Landmand B er gulerodsavler og dyrker hele sit areal med gulerødder.

2017: Landmand A's bedrift

Landmand B's bedrift

Over 50 % af
bedriftens
omdriftsareal
byttes.

For at leve op til undtagelsen skal landmand A i 2017 udskifte mere end 50 % af sit omdriftsareal. Landmand B skal også udskifte mere end 50 % af sit omdriftsareal for at leve op til undtagelsen. Landmand A og landmand B bytter derfor over 50 % af deres omdriftsarealer.

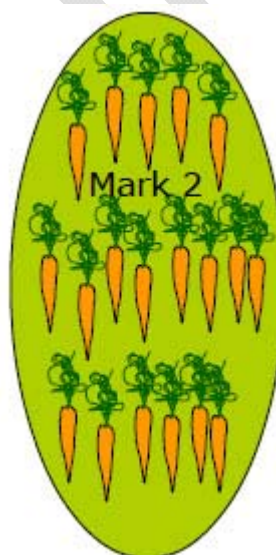
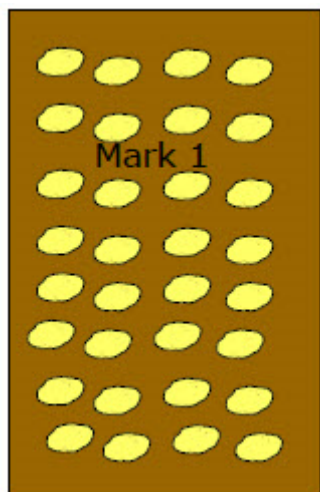
Landmand A og landmand B skal opfylde endnu et krav for at opfylde undtagelsen: På ingen omdriftsarealer må der dyrkes samme afgrøde som året før. Det betyder, at landmand A gerne må dyrke kartofler på det areal, han har forpagtet, og hvor der sidste år var gulerødder. Det areal, landmand A ikke har bortforpagtet, må han dog ikke dyrke kartofler på, men må vælge en anden afgrøde.

Landmand B må ligeledes gerne dyrke gulerødder på sit forpagtede areal, men må ikke dyrke gulerødder på det areal, hvor der var gulerødder året før.

2018: Landmand A's bedrift

Landmand B's bedrift

Landmand A og landmand B skal hvert år udskifte over 50 % af deres omdriftsareal for at høre under undtagelsen.

Dette gør de i 2018 ved at bytte de arealer tilbage, som de byttede i 2017. Dette betyder, at landmand A og landmand B begge har deres egne arealer igen.

På landmand A's areal var der sidste år gulerødder (som Landmand B dyrkede), samt en anden afgrøde, der ikke var kartofler. Det betyder, at landmand A i 2018 gerne må dyrke kartofler på hele sit areal. Af samme grund må landmand B gerne dyrke gulerødder på hele sit areal.

3.2.4 Afgrøder i separate rækker

Én mark anses i udgangspunktet som dækket af én afgrødekategori.

En undtagelse er, hvis du dyrker afgrøder i separate rækker. Disse arealer skal anmeldes samlet som en blanding, men hvis du ønsker, at afgrøderne skal tælle med i hver sin afgrødekategori, kan du oplyse fordelingen heraf i fællesskemaets bemærkningsfelt vedrørende de grønne krav. Dette kan være aktuelt for dig, hvis du ikke opfylder kravet om flere afgrødekategorier, når du anmelder arealet med afgrøder i separate rækker som en blanding. Det er kun de afgrøder, der dækker mindst 25 % af arealet dyrket i separate rækker, som du kan få talt med i hver sin afgrødekategori. De afgrøder, der dækker mere end 25 procent af arealet vil indgå med et areal svarende til det samlede areal af marken delt med det samlede antal afgrøder på arealet, der overstiger 25 procent. Det vil sige, at vi ikke tager hensyn til den præcise andel af afgrøden.

Hvis du dyrker afgrøder i separate rækker, hvor hver afgrøde dækker mindst 25 procent af marken, kan du vælge at oplyse arealet med hver afgrøde i fællesskemaets bemærkningsfelt.

Eksempel:

Hvis en mark på 14 ha er dyrket med 10 procent gulerødder, 35 procent porrer og 55 procent broccoli, vil der således være 2 afgrødekategorier, nemlig porre og broccoli, der hver tæller med 7 ha.

Andelen med gulerødder tæller ikke med, da denne er under 25 procent.

Anmeld marken med kode 450 (Grøntsager, blandinger), og tilføj i bemærkningsfeltet, at der dyrkes porrer og broccoli i separate rækker.

3.2.5 Særligt for planteskoleafgrøder

Driver du en planteskole, skal de støtteberettigede arealer på planteskolen, der står med planter i omdrift, opfylde kravet om flere afgrødekategorier. Planter i omdrift er et- og toårige urteagtige planter, der dyrkes i bundjorden. Dette gælder, hvis planteskolen har mindst 10 ha støtteberettiget omdriftsareal og ikke er omfattet af undtagelsesbestemmelserne ovenfor. Bemærk, at afgrøder, der dyrkes i pletter eller i bakker og derfor ikke har kontakt med bundjorden, ikke er støtteberettigede, se afsnit 4.5 "Støttebetingelser for arealer med gartneriafgrøder og planteskolekulturer".

Der findes to typer af afgrøder inden for planteskolekulturer⁶⁵:

1. afgrøder i omdrift (et- og toårige urteagtige planter)

⁶⁵ [Artikel 4, stk. 1 litra g\) og litra j\), i forordning \(EU\) nr. 1307/2013 af 17. december 2013](#)

2. permanente afgrøder (fler- og mangeårige planter). Se også afsnit 4.7 om støttebetingelser for permanente afgrøder.

Blandede planteskoleafgrøder vil blive betragtet som tilhørende kategorien "blanding".

Når du anmelder et areal med planteskole i fælleskemaet, vil du blive bedt om at udfylde et separat skema "Markplan over planteskoleafgrøder", som du skal vedhæfte fælleskemaet, når du sender det. Så kan vi beregne andelen af hver afgrødekategori. Du udfylder det separate skema med marker og afgrøder i omdrift. Afgrøderne vælges fra en særlig liste over planteskoleafgrøder.

Gå til [markplan for planteskoleafgrøder](#) og find skema og liste for planteskoleafgrøder

3.3 Miljøfokusområder

Du skal have miljøfokusområder (MFO) på 5 procent af dinbedrifts omdriftsareal for at opfylde MFO-kravet.

3.3.1 Typer af miljøfokusområder (MFO)

Du kan anvende følgende typer arealer som MFO⁶⁶:

- Frivillige MFO-randzoner langs vandløb og søer, inkl. evt. støtteberettigede 2 m-bræmmer med en samlet bredde på maksimalt 9 meter. Den frivillige MFO-randzone skal fremgå af Internet Markkort 31. december 2016. Støtteberettigede 2 m-bræmmer, der ikke er tilknyttet en frivillig randzone, kan i det omfang de fremgår af Internet Markkort også anvendes som MFO-randzone.
- Landskabselementer omfattet af god landbrugs- og miljømæssig stand (GLM)
 - GLM-fortidsminder
 - GLM-søer
- MFO-brak
- MFO-lavskov
- MFO-efterafgrøder og MFO-græsudlæg.

For hver type af miljøfokusområder gælder der en vægtningsfaktor⁶⁷. Vægtningsfaktorerne, der er vist i boksen, afspejler miljøfokusområdernes effekt på miljøet og biodiversiteten.

⁶⁶ § 30, stk. 1 i bekendtgørelse nr. ??? af ???

⁶⁷ § 30, stk. 1, i bekendtgørelse nr. ??? af ??? og artikel 46, stk. 3 i forordning (EU) nr. 1307/2013 af 17. december 2013 jf. [bilag II i forordning \(EU\) nr. 639/2014 af 11. marts 2014](#)

MFO-type	Vægtningsfaktor
Frivillige MFO-randzoner	1,5
GLM-landskabselementer	1,0
MFO-slånings- og blomsterbrak	1,0
MFO-lavskov	0,3
MFO-efterafgrøder og MFO-græsudlæg	0,3

Du kan udregne et MFO-areals bidrag til opfyldelse af kravet om MFO ved at gange vægtningsfaktoren for arealtypen med størrelsen af arealet.

Eksempel:

En bedrift har 0,50 ha frivillige MFO-randzoner, 0,30 ha GLM-elementer samt 2,00 ha MFO-lavskov. Disse arealer ganges med ovenstående vægtningsfaktorer.

Beregning af MFO-areal:

Frivillige MFO-randzoner	$(0,50 \text{ ha} \times 1,5) = 0,75 \text{ ha}$
GLM-elementer	$(0,30 \text{ ha} \times 1,0) = 0,30 \text{ ha}$
MFO-Lavskov	$(2,00 \text{ ha} \times 0,3) = 0,60 \text{ ha}$
MFO areal i alt	$= 1,65 \text{ ha.}$

Indtegn og anmeld alle arealer

Tegn alle GLM-søer og GLM-fortidsminder med som en del af marken.

Tegn frivillige MFO-randzoner med som en del af marken.

Du kan i fællesskemaet vælge frivillige MFO-randzoner som MFO, hvilket er beskrevet i brugerguiden.

Gå til guiden "[Sådan udfylder du siden Randzoner og MFO-efterafgrøder](#)"

3.3.2 Bedrifter, der skal have 5 procent miljøfokusområder (MFO)

Hvis din bedrift har mere end 15 ha omdriftsarealer, skal du have et areal svarende til 5 procent af omdriftsarealet som miljøfokusområde (MFO)⁶⁸. Se desuden afsnit 3.1.4. "De grønne krav på særlige tilsagnsarealer",

Hvis du har mere end 15 ha i omdrift og bruger lavskov til at opfylde dit MFO-krav, så er det summen af omdriftsarealet og arealet med lavskov, der danner grundlaget for beregningen af de 5 procent MFO.

Se eksemplerne nedenfor.

Eksempel 1:

Bedrift med et areal på	16 ha		
- heraf	14 ha	Korn -	Omdriftsareal
	2 ha	Lavskov -	permanent afgrøde

Bedriften skal ikke have MFO, da omdriftsarealet (14 ha) er mindre end 15 ha.

Eksempel 2:

Bedrift med et areal på	18 ha		
- heraf	16 ha	Korn -	Omdrift
	2 ha	Lavskov -	permanent afgrøde

Bedriften skal have MFO, da omdriftsarealet (korn) er større end 15 ha. Landbrugeren vælger at anmelde sir lavskov som MFO.

MFO bliver derfor beregnet som 5 procent af omdriftsareal og arealet med lavskov.

Dette areal udgør 18 ha (16 ha + 2 ha). Kravet til MFO-areal bliver derfor
(18 ha x 0,05) = 0,90 ha.

Arealet med lavskov bidrager til at opfylde MFO-kravet med 0,6 ha (2 ha x 0,3).

Bedriften skal derfor udlægge yderligere 0,3 ha MFO for at opfylde kravet.

⁶⁸ [Artikel 46, stk.1, i forordning \(EU\) nr. 1307/2013 af 17. december 2013](#)

3.3.3 Undtagelser fra krav om miljøfokusområder (MFO)

Hvis din bedrift har en stor andel af græsarealer, kan du være undtaget fra at have 5 procent MFO. For at være undtaget skal din bedrift leve op til betingelserne i en af nedenstående undtagelser.

Undtagelse 1 – Stor græsandel i omdrift⁶⁹

Din bedrift er fritaget for kravet om miljøfokusområder, hvis:

- mere end 75 procent af omdriftsarealet anvendes til produktion af græs eller andet grøntfoder (eksklusiv frøgræs), er braklagt eller dyrkes med bælplanter eller en kombination af disse anvendelser, og
- det resterende omdriftsareal er på 30 ha eller mindre.

Hvis det resterende omdriftsareal udover græs, brak og bælplanter er større end 30 ha, skal du have 5 procent MFO af hele bedriftens omdriftsareal.

I denne sammenhæng er bælplanter: lucerne, kløver, vikke, ærter, bønner, hestebønner, sødlupiner og sojabønner. Disse afgrøder skal enten være i ren bestand eller i blandinger af bælplanter.

Eksempel 1: Bedrift undtaget fra kravet:

Bedrift med et omdriftsareal på	100 ha	
- heraf	70 ha	Græs
	6 ha	brak
	10 ha	Bælplanter
resterende omdriftsareal udgør	14 ha	

Bedriften skal ikke have MFO, da græs, brak og bælplanter udgør mere end 75 procent af omdriftsarealet, og det resterende omdriftsareal er mindre end 30 ha.

⁶⁹ [Artikel 46, stk. 4, litra a\), i forordning \(EU\) nr. 1307/2013 af 17. december 2013](#)

Eksempel 2: Bedrift omfattet af kravet:

Bedrift med et omdriftsareal på	200 ha	
- heraf	147 ha	Græs
	4 ha	Brak
	10 ha	Bælgplanter

resterende omdriftsareal udgør 39 ha

Da det resterende omdriftsareal er større end 30 ha, skal du have 5 procent MFO af hele omdriftsarealet på 200 ha. Dette svarer til 10 ha MFO. Heraf kan 4 ha brak indgå. Du skal yderligere have MFO svarende til 6 ha for at opfylde kravet.

Undtagelse 2 – Stor græsandel/både omdrift og permanent græs⁷⁰

Din bedrift er fritaget fra kravet om miljøfokusområder, hvis:

- mere end 75 procent af det støtteberettigede landbrugsareal er permanent græs og anvendes til produktion af græs eller andet grøntfoder (eksklusiv frøgræs), og
- det resterende omdriftsareal er på 30 ha eller mindre.

Hvis det resterende omdriftsareal er større end 30 ha, skal du have 5 procent MFO beregnet på grundlag af hele bedriftens omdriftsareal.

Eksempel 1: Bedrift undtaget for kravet:

Bedrift med et landbrugsareal på	100 ha	
- heraf	50 ha	Permanent græs
	26 ha	græs i omdrift
resterende omdriftsareal udgør	24 ha	

Bedriften skal ikke have MFO, da permanent græs og græs i omdrift udgør mere end 75 procent af det støtteberettigede landbrugsareal, og det resterende omdriftsareal er mindre end 30 ha.

⁷⁰ [Artikel 46, stk. 4, litra b\), i forordning \(EU\) nr. 1307/2013 af 17. december 2013](#)

Eksempel 2: Bedrift ikke undtaget for kravet:

Bedrift med et landbrugsareal på	200 ha	
- heraf	100 ha	permanent græs
	51 ha	græs i omdrift
Resterende omdriftsareal	49 ha	

Bedriften skal have 5 procent MFO af hele omdriftsarealet på 51 ha + 49 ha = 100 ha svarende til 5 ha.

3.3.4 MFO-arealet skal være til stede på kontroltidspunktet

Hvis du i dit fællesskema har anmeldt et MFO-areal, som du ikke kan opretholde eller etablere i løbet af ansøgningsåret, har du mulighed for at anvise et erstatningsareal ved en eventuel kontrol, hvis:

- arealet findes inden for dine allerede anmeldte arealer
- arealet er til stede på kontroltidspunktet
- arealet lever op til de krav, der gælder for den angivne MFO-type.

Det er dog ikke muligt at få godkendt et større samlet MFO-areal end det MFO-areal, der er anmeldt i dit fællesskema.

Omfordelingen af MFO kan fx være aktuel, hvis dine MFO-efterafrøder mislykkes på en anmeldt mark. Her har du mulighed for at anvise andre anmeldte marker, som opfylder kravet til MFO-arealer – også selv om de ikke er angivet som MFO-arealer i dit fællesskema.

Eksempler

Landmand	Kontroltidspunkt	Anmeldt MFO	Manglende MFO	Konsekvens for MFO-opfyldelsen
A	Sommer	4 % MFO-brak 1 % MFO-efterafgrøder	Ingen MFO-brak Ingen mulige erstatningsarealer	Der mangler 4 % MFO
B	Sommer	4 %. MFO-brak 7 % MFO-efterafgrøder	Ingen MFO-brak Ingen mulige erstatningsarealer	Intet støttetræk, da MFO-efterafgrøderne opfylder MFO-forpligtelsen
C	Efterår	4 %. MFO-brak	Ingen MFO-brak, men på kontroltidspunktet konstateres der på bedriften efterafgrøder, som opfylder kravene til MFO-efterafgrøder (såtid, blandinger mv.)	Arealerne med MFO-efterafgrøder kan anvendes som erstatningsareal svarende til 4 % af MFO-forpligtelsen

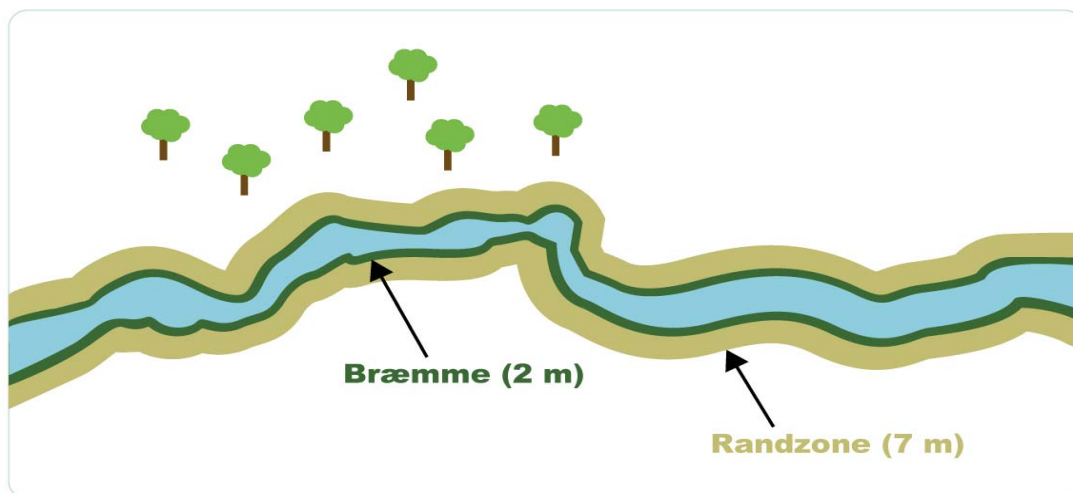
3.3.5 Frivillige MFO-randzoner⁷¹

Du kan i 2017 vælge at anvende de tidligere lovpligtige randzoner (evt. sammen med 2 m-bræmmer) eller selvstændige 2 m-bræmmer udlagt i henhold til lov om vandløb⁷² som frivillige MFO-randzoner, hvis:

- de fremgår af Internet Markkort (IMK) 31. december 2016,
- arealerne er støtteberettigede under grundbetalingen, og
- de ligger på eller op ad et omdriftsareal.

⁷¹ § 30, stk. 1, nr. 1 og stk. 3 i bekendtgørelse nr. ??? af ??? og artikel 46, stk. 2, litra d i forordning (EU) nr. 1307/2013 af 17. december 2013

⁷² [§ 69 i lovebekendtgørelse nr. 1579 af 8. december 2015](#)

En frivillig randzone kan være mellem 2 og 9 meter.

Frivillige MFO-randzoner anvendt som MFO skal have et plantedække af græs og andet grøntfoder, men der må ikke foretages gødskning og anden jordforbedring, sprøjtning, dyrkning eller anden jordbearbejdning på arealet.⁷³ Afgræsning og slæt er tilladt på arealet.⁷⁴

Det er tilladt at anvende plantebeskyttelsesmidler selektivt ved bekæmpelse af kæmpebjørneklo i randzonen. Det er desuden tilladt senest 30. april at foretage mekanisk jordbehandling på arealet i en bredde på op til 3 meter fra den tilstødende omdriftsmark, hvis der senest denne dato udsås en blanding af frø- og nektarproducerende plantearter. Plantedækket må dog ikke bestå af korn, raps eller majs i renbestand eller en blanding, der udelukkende består af disse afgrøder⁷⁵. Overholdelse af fristen er med til at sikre, at der er det nødvendige plantedække på randzonen ved en kontrol.

Hvis du tidligere har udlagt en randzone, der ikke længere fremgår af IMK, kan arealet ikke tælle med som en frivillig MFO-randzone. Du kan eventuelt i stedet anmelde arealet som MFO-brak, hvis betingelserne for MFO-brak er opfyldt. Læs mere i afsnit 3.3.7 "MFO-Brak".

For at kunne medregnes som MFO skal den frivillige MFO-randzone være beliggende på eller op ad et omdriftsareal, som du har rådighed over, fx en kornmark. En frivillig MFO-randzone,

⁷³ § 30, stk. 1, nr. 1 i bekendtgørelse nr. ??? af ???

⁷⁴ § 30, stk. 4 i bekendtgørelse nr. ??? af ???

⁷⁵ § 30, stk. 5, i bekendtgørelse nr. ??? af ???

der støder op til et areal med permanent græs eller en anden permanent afgrøde, som fx lavskov eller frugttræer, kan ikke medregnes som MFO⁷⁶.

Frivillige MFO-randzoner, som du ønsker at anvende til MFO, skal du indtegne og anmelde sammen med den mark, de støder op til. Du skal angive den relevante afgrødekode for den mark, som den frivillige MFO-randzone indgår i, for hele arealet⁷⁷. Markér derefter i fællesskemaet, om randzonen skal medregnes som MFO-randzone.

Gå til guiden "[Sådan udfylder du siden Randzoner og MFO-efterafgrøder](#)"

Hvis den frivillige MFO-randzone bliver anvendt til afgræsning eller slæt, skal MFO-arealet være tydeligt adskilt fra en tilstødende græsmark. Adskillelsen kan fx være en plovfure, en markering med hegnsplæ eller lignende, der markerer adskillelsen så tydeligt, at der i forbindelse med kontrol ikke er tvivl om, at det drejer sig om to forskellige typer arealer⁷⁸. Den frivillige MFO-randzone og arealet med omdriftsgræs eller brak skal dog stadig indtegnes som én mark, hvis arealet skal tælle med som MFO.

Regler for frivillige MFO-randzoner

Frivillige MFO-randzoner skal:

- ligge på eller op ad et omdriftsareal på egen bedrift, fx en kornmark
- indtegnes og anmeldes sammen med den mark, de støder op til
- være tydeligt adskilt fra det areal, de støder op til.

3.3.6 GLM-landskabselementer – Fortidsminder og søer

Du kan anvende landskabselementer, der er omfattet af god landbrugs- og miljømæssig stand (GLM) som miljøfokusområder (MFO). Det drejer sig om GLM-fortidsminder og GLM-søer, også kaldet GLM-landskabselementer, som er beliggende på eller op ad et støtteberettiget

⁷⁶ Artikel 46, stk. 2, 2. afsnit i forordning (EU) nr. 1307/2013 af 17. december 2013 og § 30, stk. 3 i bekendtgørelse nr. ??? af ???

⁷⁷ § 9, stk. 6, nr. 1, i bekendtgørelse nr. 1378 af 1. december 2015

⁷⁸ Artikel 46, stk. 2, litra d), i forordning (EU) nr. 1307/2013 af 17. december 2013 samt artikel 45, stk. 5, i forordning (EU) nr. 639/2014 af 11. marts 2014

omdriftsareal. GLM-landskabselementet indgår med en vægtningsfaktor på 1. Det betyder, at du kan medregne 1 ha GLM-landskabselement som 1 ha MFO⁷⁹.

Du skal indtegne GLM-landskabselementer som en del af omdriftsmarken, som du søger grundbetaling for. Du anmelder GLM-landskabselementer med samme afgrødekode som den mark, de indgår i⁸⁰. Markér derefter i fællesskemaet, om GLM-elementet skal medregnes som MFO.

Hvis du har miljø- og økologitilsagn på marken, er der særlige regler for indtegnning af GLM-landskabselementer.

Gå til guiden "[Sådan søger du støtte for GLM-søer, -vandhuller eller GLM-fortidsminder](#)"

GLM-landskabselementer som MFO

Fortidsminder og søer skal:

- være indtegnet på korttema i Internet Markkort
- ligge på eller op ad et omdriftsareal
- indtegnes som en del af den mark, de ligger på.

Eksempel:

En mark på 10 ha med vårbyg indeholder en GLM-sø med randbevoksning med et areal på i alt 1.700 m², der er kortlagt i IMK.

Du indtegner hele marken og indtaster afgrøde kode 1 (vårbyg). Beregningen af GLM-landskabselementets areal og bidrag til dit samlede MFO-areal sker herefter automatisk.

3.3.7 MFO-brak

Du kan bruge braklagte arealer som miljøfokusområde (MFO). Du kan bruge arealer, der i 2016 var omdriftsarealer, som MFO-brak i 2017. Det gælder også arealer, der sidste år var anmeldt

⁷⁹ Artikel 46, stk. 2, litra c) og stk. 3, i forordning (EU) nr. 1307/2013 af 17. december 2013 samt og § 30, stk. 1, nr. 2, i bekendtgørelse nr. 1377 af 1. december 2015

⁸⁰ § 9, stk. 6, nr. 2, i bekendtgørelse nr. 1378 af 1. december 2015

som MFO-brak (afgrødekode 308 eller 325). Det betyder, at arealer, der sidste år var permanent græs, ikke kan anvendes som MFO-brak i indeværende år.

Når du anmelder MFO-brak med afgrødekode 308 (MFO-Slåningsbrak) eller 325 (MFO-Blomsterbrak) i dit Fællesskema, vil det automatisk indgå i den samlede opfyldelse af MFO på din bedrift. Der er desuden en række tilsagnskoder der automatisk tæller som MFO, hvis du søger om grundbetaling på dem. Se den brune boks nedenfor, og læs mere i afsnit 3.1.4. "De grønne krav på særlige tilsagnsarealer"

Du skal også være opmærksom på, at der på braklagte arealer gælder regler om 'god landbrugsmæssig og miljømæssig stand' (GLM) med henblik på opretholdelse af plantedækket. Læs mere om GLM-reglerne i afsnit 4.4.2 "Krydsoverensstemmelseskrav om plantedække på braklagte arealer".

Afgrødekoder for MFO-brak

Brakarealer, du anvender til MFO, skal anmeldes i dit Fællesskema med afgrødekode:

- 308 "MFO-Slåningsbrak" eller
- 325 "MFO-Blomsterbrak".

Følgende afgrødekode tæller automatisk med som MFO-brak:

- 312 (20-årig udtagning)
- 313 (20-årig udtagning af agerjord med frivillig skovrejsning)
- 317 (vådområder med udtagning) og 319 (MFO vådområder eller lavbundslande med udtagning)

MFO-brak bliver ikke til permanent græs

Hvis du har planer om at anmelde dit areal, som MFO-brak i dit Fællesskema mere end fem år i træk, bliver det ikke til permanent græs efter det femte år, selv om plantedækket består af græs og andet grøntfoder. Du skal dog være opmærksom på, at hvis du i 2017 igen anmelder dit areal som græs i omdrift, vil perioden med græs tælle med fra den periode, du senest havde græs, hvilket betyder, at arealet kan være permanent græs efter endt periode med MFO-brak.

Hvis du er undtaget fra kravet om 5 procent MFO, kan du ikke anmelde dit brakareal som MFO. Benyt i stedet afgrødekoderne 310 eller 324.

Læs mere om de generelle støttebetingelser for brak i afsnit 4.4 "Braklagte arealer".

3.3.8 MFO-lavskov

Du kan anvende arealer med lavskov som miljøfokusområde (MFO), hvis de overholder betingelserne for grundbetaling til lavskov. Du kan læse om de generelle støttebetingelser for lavskov i afsnit XX.

Idet kalenderår, du anmelder din lavskov som MFO, må du ikke bruge plantebeskyttelsesmidler. Du må dog gerne gødske din MFO-lavskov⁸¹.

Når du anmelder MFO-lavskov i dit Fællesskema, vil det automatisk indgå i den samlede opfyldelse af MFO på din bedrift.

Afgrødekoder for MFO-lavskov

Hvis du vil bruge dit areal som MFO-lavskov skal du anmelde med én af de fire afgrødekoder i dit Fællesskema:

602	MFO - Pil
603	MFO - Poppel
604	MFO - EI
605	MFO - Lavskov

Udregningen af dit 5 procent miljøfokusområde sker på grundlag af både dit anmeldte omdriftsareal og dit anmeldte lavskovsareal med MFO. Lavskovarealer, der ikke er anmeldt som MFO-lavskov, indgår ikke i beregningen af, hvor stort et areal du skal have som MFO på din bedrift.

3.3.9 MFO-efterafgrøder, herunder MFO-græsudlæg

Du kan anvende arealer med efterafgrøder, i form af blandinger og udlæg af græs i hovedafgrøden, som MFO. Efterafgrøder og græsudlæg indgår i fastlæggelsen af MFO-arealet med en vægtningsfaktor på 0,3. Det betyder, at 1 ha med efterafgrøder/græsudlæg kan medregnes som 0,30 ha MFO⁸².

MFO-efterafgrøder og MFO-græsudlæg skal sikre, at jorden om efteråret er dækket med afgrøder, der både har en kvælstofoptagende effekt og fremmer biodiversiteten. MFO-

⁸¹ § 31, i bekendtgørelse nr. 1377 af 1. december 2015 og [artikel 46, stk. 2, litra g\) i forordning \(EU\) nr. 1377/2013](#)

⁸² § 30, stk. 1, nr. 5, i bekendtgørelse nr. 1377 af 1. december 2015 [og artikel 46, stk. 2, litra i\) og stk. 3, i forordning 1307/2013](#) af 17. december 2013 samt [artikel 45, stk. 9, i forordning \(EU\) nr. 639/2014 af 11. marts 2014](#)

efterafgrøder må ikke blive det efterfølgende års hovedafgrøde. Dette krav gælder ikke for MFO-græsudlæg.

Det er efter MFO-reglerne tilladt at afgræsse og tage slæt på arealer med MFO-efterafgrøder og MFO-græsudlæg.

Hvis du anmelder et areal i Fællesskema som MFO-efterafgrøder eller græsudlæg, indgår arealet automatisk i den samlede opgørelse af MFO på bedriftsniveau.

MFO-efterafgrøder, pligtige efterafgrøder og kompenserende efterafgrøder

MFO-efterafgrøder skal udsås af blandinger af afgrøder, der er godkendt som pligtige efterafgrøder under de nationale regler i gødskningsbekendtgørelsen.

Få overblikket over sammenhængen mellem MFO-efterafgrøder, de pligtige efterafgrøder og kompenserende efterafgrøder sidst i dette afsnit. Her kan du se, hvilke MFO-efterafgrøder, der kan anmeldes som pligtige efterafgrøder. Du kan også læse vores faktaark.

Gå til faktaarket "[Efterafgrøder](#)"

Etablering af MFO-efterafgrøder og -græsudlæg

Du kan anvende følgende som MFO:

- Type 1: efterafgrøder etableret som blandinger, sået før eller efter høst, som ikke bliver til næste års hovedafgrøde, eller
- Type 2: udlæg af græs, inklusiv græsblandinger, etableret i en hovedafgrøde (ikke græs) før høst. Udlægget må gerne være sået i en vinterafgrøde det foregående ansøgningsår.

KLADE

Følgende krav skal være opfyldt for MFO-efterafgrøder og MFO-græsudlæg:

Type MFO-efterafgrøde	Senest frist for etablering	Tidspunkt for, hvornår efterafgrøden tidligst kan fjernes ⁸³ (nedpløjes, nedvisnes eller anden form for destruktion)	Krav om efterfølgende afgrøde*
1. Blandinger af efterafgrøder sået før eller efter høst	1. august	27. oktober	Anden afgrøde MFO-efterafgrøden må ikke blive næste års hovedafgrøde
Senere frist for efterafgrødeblandinger, som kun indeholder korsblomstrede arter, alm. rug, stauderug, honningurt eller vårbyg	20. august	27. oktober	MFO-efterafgrøden må ikke blive næste års hovedafgrøde
2. Græsudlæg udlagt i en hovedafgrøde (ikke græs)	31. maj	27. oktober	Intet krav
Senere frist for græsudlæg, hvor hovedafgrøden er majs	30. juni	27. oktober	Intet krav

* Vær opmærksom på, at der ikke nødvendigvis gælder samme krav for de pligtige efterafgrøder. Se mere under afsnittet "Sammenhæng mellem MFO-efterafgrøder og de pligtige efterafgrøder", som står længere nede i dette afsnit.

Hvis ovenstående frister ikke kan overholdes på grund af usædvanlige vejrforhold, kan NaturErhvervstyrelsen udskyde fristen for såning af MFO-efterafgrøder med op til 4 uger, og fristen for at fjerne efterafgrøderne og græsudlæg med op til 2 uger⁸⁴.

⁸³ § 32, stk. 3, i bekendtgørelse nr. 1377 af 1. december 2015

⁸⁴ § 32, stk. 4, i bekendtgørelse nr. 1377 af 1. december 2015

MFO-efterafgrøder og -græsudlæg skal fremstå som veletablerede på arealet for at kunne godkendes som MFO. Overvej derfor en sikker metode til udsåning af efterafgrøden og græsudlægget. Hvis efterafgrøden ikke fremstår veletableret, vil arealet ikke blive godkendt som MFO.

Du skal være opmærksom på, at det kan være en udfordring at have veletablerede græsudlæg i sent høstede afgrøder, som fx majs, fordi græsudlægget skal være veletableret og jævnt fordelt på arealet allerede i september og oktober.

Billedet til højre viser en mark med efterafgrøder i form af græsudlæg i majs, der ikke kan godkendes som MFO-efterafgrøder, da græsudlægget ikke fremstår veletableret på arealet.

Nedenfor er det beskrevet, hvad der særligt gælder for MFO-efterafgrøder og MFO-græsudlæg.

Blandinger af MFO-efterafgrøder – sammensætning

Blandinger af efterafgrøder kan være sået før eller efter høst og skal efterfølges af vårsæd. En blanding skal bestå af mindst to typer af nedenstående afgrøder:

- korn
- græs
- korsblomstrede afgrøder
- cikorie
- honningurt.

Cikorie, honningurt, græs, forskellige slægter af korn samt forskellige arter af korsblomstrede afgrøder betragtes som forskellige typer afgrøder. Det vil sige, at du fx kan blande:

- to forskellige arter af korsblomstrede afgrøder
- en korsblomstret art og korn, fx olieræddike og havre
- græs og korn
- cikorie og korn
- honningurt og korn

- forskellige slægter af korn, fx byg og havre.

Derimod kan fx olieræddike og radise (Strukturator) ikke udgøre en blanding, der kan anvendes som MFO-efterafgrøde, da de er samme art (*Raphanus sativus*).

Bemærk, at de forskellige efterafgrødetyper har forskellige såfrister. Såfristerne fremgår af tabel xx.

Spildkorn og spildfrø i marken betragtes ikke som en efterafgrøde.

Blandinger skal sås samlet. Hvis du ikke udsår de forskellige afgrøder, der indgår i blandingen samtidigt, men vælger at så de forskellige frø i flere arbejds gange, skal det normalt ske samme dag.

For at efterafgrøden kan godkendes som MFO, skal det kunne ses tydeligt i marken, at efterafgrøden er udsået som en blanding af mindst to afgrøder⁸⁵. Der skal derfor som minimum være to arter af de udsåede afgrøder pr. kvadratmeter på arealet. Husk samtidig, at efterafgrøden skal være veletableret.

Billedet til højre viser en mark med efterafgrøder, der kan godkendes som MFO-efterafgrøder, da:

- det klart fremgår, at det er en blanding af mindst to af de tilladte afgrøder (gul sennep og olieræddike)
- afgrødeblandingen er dækkende på arealet
- efterafgrøden fremstår veletableret.

MFO-græsudlæg – sammensætning

Du kan også vælge at bruge udlæg af græs i en hovedafgrøde som MFO. Udlæg kan bestå af græs eller andre urteagtige planter, der traditionelt forekommer på naturlige græsarealer eller normalt indgår i græsblandinger⁸⁶. Det betyder, at du fx kan bruge kløvergræsblandinger m.v. som MFO-græsudlæg. Kløver og lucerne i renbestand betragtes ikke som græs og kan derfor ikke bruges som MFO-græsudlæg.

⁸⁵ § 32, stk. 1, nr. 2 og stk. 6, i bekendtgørelse nr. 1377 af 1. december 2015

⁸⁶ § 32, stk. 1, nr. 1, i bekendtgørelse nr. 1377 af 1. december 2015

Udlæg af græs kan benyttes som MFO-efterafgrøde, hvis det er sået i hovedafgrøden i ansøgningsåret eller i en vinterafgrøde året før. Udlæg af græs kan ikke etableres i en græsmark.

Græsudlæg udsået efter 31. maj, dog 30. juni i majs, kan ikke anvendes som MFO-efterafgrøder.

Du kan bruge de eksisterende afgrødekoder med N-norm til MFO-græsudlæg, og du må derfor gøde disse udlæg.

Der er ikke krav om, at MFO-græsudlæg skal efterfølges af en anden afgrøde. Det betyder, at græsudlæg kan fortsætte som en græsmark det efterfølgende år.

MFO-efterafgrøder/græsudlæg, pligtige efterafgrøder og kompenserende efterafgrøder

Du kan bruge udlæg af græs eller efterafgrødeblandinger til at overholde både kravet til efterafgrøder i henhold til gødskningsbekendtgørelsen og kravet til efterafgrøder udlagt som MFO, hvis de efterfølges af en vårsået afgrøde⁸⁷.

Bemærk, at kompenserende efterafgrøder aldrig kan være på samme arealer, som MFO-efterafgrøder eller pligtige efterafgrøder.

Når du indsender dit Fællesskema, skal du angive, om dine efterafgrøder/græsudlæg skal anvendes som MFO og dermed opfylde MFO-reglerne. Det er også i dit Fællesskema, at du angiver kompenserende efterafgrøder. Husk, at disse ikke kan være på samme arealer som de andre typer efterafgrøder.

Hvis du ikke har et efterafgrødekrav i henhold til gødskningsbekendtgørelsen, men gerne vil bruge efterafgrøder som MFO, skal dine efterafgrøder kun overholde kravene til efterafgrøder som MFO.

Du skal være opmærksom på, at der gælder forskellige bestemmelser for MFO-efterafgrøder og pligtige efterafgrøder.

Oversigten nedenfor beskriver, hvilke typer af efterafgrøder og græsudlæg, der kan anvendes i forhold til reglerne for MFO-efterafgrøder og de pligtige efterafgrøder.

⁸⁷ [§2, og 3, i bekendtgørelse nr. 828 af 3. juli 2015](#) som ændret ved [bekendtgørelse nr. 973 af 26. august 2015](#)

Typen af efterafgrøde og græsudlæg	MFO- efterafgrøde	Pligtige efterafgrøder	Krav om efterfølgende afgrøde
Blandinger af godkendte afgrøder – efterfulgt af en vårafgrøde	X	X	Ja
Græsudlæg, rent græs – efterfulgt af en vårafgrøde	X	X	Ja
Blandinger af godkendte afgrøder – efterfulgt af en vinterafgrøde	X		Ja
Græsudlæg, græsblandinger (fx kløver) – efterfulgt af en vårafgrøde	X		Ja
Græsudlæg, rent græs og græsblandinger (fx kløver) – ikke efterfulgt af en vårafgrøde	X		Nej
En godkendt afgrøde sået før eller efter høst – efterfulgt af en vårafgrøde		X	Ja
Frøgræs, der efter høst fortsætter som efterafgrøde – efterfulgt af en vårafgrøde		X	Ja
Mellemafgrøder		X	Ja
Blandinger af godkendte afgrødearter, sået før eller efter høst, der bliver til en hovedafgrøde året efter			Nej

Når du indsender dit Fællesskema, skal du angive, om dine efterafgrøder/græsudlæg skal anvendes som MFO og dermed opfylde MFO-reglerne.

Blandinger af efterafgrøder kan også anvendes til at overholde krav i henhold til miljøgodkendelser, som du har fået efter husdyrgodkendelsesloven, med mindre der findes specifikke krav til efterafgrøderne i miljøgodkendelsen.

Eksempel:

En bedrift på 100 ha udsår 10 ha efterafgrøder som en blanding af korn og cikorie efter høst i juli. Efterafgrøden efterfølges af en vårsæd. De 10 ha efterafgrøde tæller med som 3 ha MFO (10 ha x 0,3). Samtidig kan de 10 ha medregnes som pligtige efterafgrøder efter de nationale regler.

3.3.10 Anmeldelse af MFO-arealer

Hvis du anmelder marker med frivillige MFO-randzoner, GLM-landskabselementer (fortidsminder og små søer), MFO-efterafrøder eller MFO-græsudlæg, skal du i fællesskemaet sætte hak ud for marken i den relevante kolonne.

Du kan vælge at anmelde alle dine marker med MFO-efterafrøder og først senere tage stilling til, hvilke marker der reelt skal sås MFO-eftergrøder på. Hvis du vælger at benytte dig af denne mulighed, skal du være opmærksom på, at i beregningen af, om du opfylder kravet om 5 procent MFO, tæller alle markerne med. Dvs. når du endeligt beslutter hvilke marker, der skal etableres MFO-efterafrøder på, skal du være opmærksom på, om du overholder kravet om 5 procent MFO.

Hvis du anmelder marker med:

- MFO-brak eller
- MFO-lavskov,

skal du bruge en af afgrødekoderne for MFO-brak eller afgrødekoden for MFO-lavskov i fællesskemaet, hvis arealerne skal tælle med som MFO.

Oplysninger om MFO-efterafrøder/græsudlæg og pligtige efterafrøder

- a) Anmeld MFO-efterafrøder/græsudlæg i fællesskemaet, når du søger om støtte.
- b) Indberet de nationale efterafrøder i skemaet Gødningskvote og Efterafrøder.

[Gå til vejledningen til skemaet Gødningskvote og Efterafrøder](#)

3.3.11 Overlap mellem flere typer MFO på samme areal

Hvis du på din bedrift har to eller flere typer af MFO, som overlapper med hinanden, kan kun den ene type medregnes som MFO på det sted, hvor overlappet findes. Det er den type MFO, der har den højeste vægtningsfaktor, der prioriteres ved den automatiske beregning⁸⁸.

De enkelte typer MFO prioriteres i denne rækkefølge:

- Frivillige MFO-randzoner
- GLM-landskabselementer (GLM-fortidsminder og GLM-søer)
- brak
- lavskov

⁸⁸ §30, stk. 2, i bekendtgørelse nr. 1377 af 1. december 2015

- efterafgrøder og græsudlæg.

MFO-randzoner og GLM-landskabselementer, som ligger op ad eller på marker med permanent græs eller permanente afgrøder, kan ikke medregnes⁸⁹.

Lavskov er en permanent afgrøde, og derfor kan kun selve lavskovsmarken medregnes. 2 m-bræmmer, randzoner og GLM-elementer på eller op ad et areal med lavskov kan således ikke medregnes.

MFO-afgrødekoder:

308	MFO – Slåningsbrak
325	MFO – Blomsterbrak
602	MFO – Pil
603	MFO – Poppel
604	MFO – El
605	MFO – Lavskov

⁸⁹ § 30, stk. 3, i bekendtgørelse nr. 1377 af 1. december 2015 [og artikel 46, stk. 2, 2. afsnit i forordning \(EU\) nr. 1307/2013](#) af 17. december 2013

Eksempel:

Du har en mark på 12 ha med vinterbyg. Der er følgende MFO-arealer på marken:

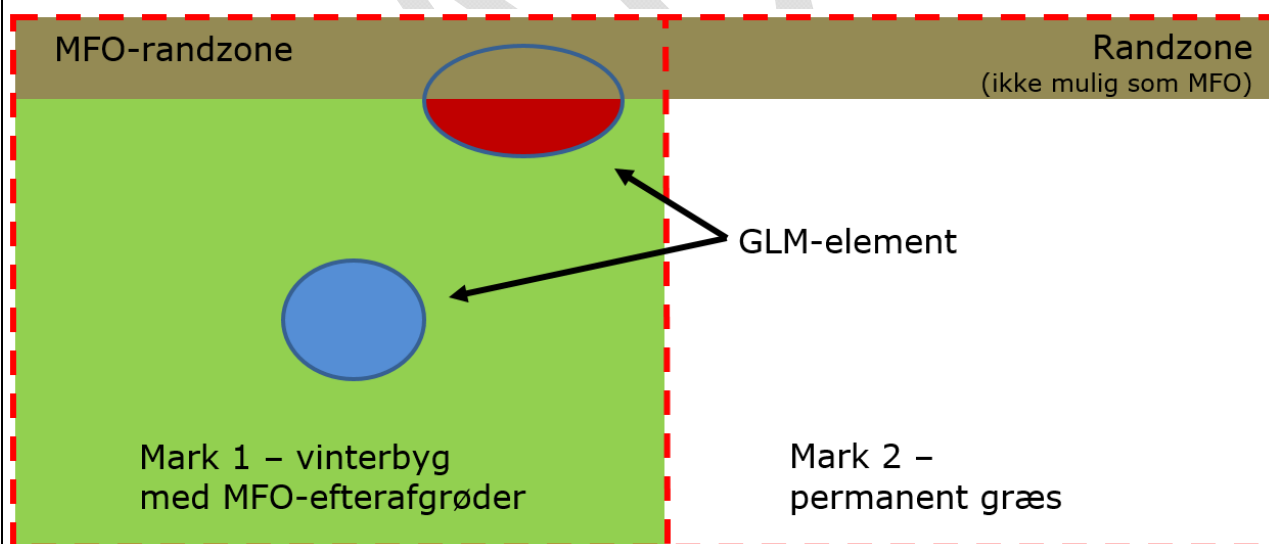
- En MFO-randzone på 0,40 ha,
- et GLM-fortidsminde på 0,1 ha fordelt med halvdelen på MFO-randzonen og halvdelen på bygmarken
- en GLM-sø på 0,04 ha på selve bygmarken
- du sår desuden MFO-efterafrøder på marken.

Se illustration nedenfor.

Følgende medregnes som MFO, hvis det er afkrydset i fællesskemaet.

Marker med permanent græs kan ikke benyttes til at opfylde MFO-kravet.

	Faktor	Beregning	MFO-areal
Hele MFO-randzonen på 0,40 ha	1,5	$1,5 \times 0,40 \text{ ha}$	0,60 ha
Den del af GLM-fortidsminde på 0,05 ha, som ikke ligger på MFO-randzonen	1,0	$1,0 \times 0,05 \text{ ha}$	0,05 ha
GLM-søen på 0,04 ha, som ligger helt på kornmarken	1,0	$1,0 \times 0,04 \text{ ha}$	0,04 ha
Den resterende del af vinterbygmarken med MFO-efterafrøder på $12,00 \text{ ha} - 0,40 \text{ ha} - 0,05 \text{ ha} - 0,04 \text{ ha} = 11,51$	0,3	$0,3 \times 11,51 \text{ ha}$	3,45 ha
Anmeldt MFO-areal i alt			4,14 ha

3.4 Opretholdelse af permanent græs

Kravet om opretholdelse af permanent græs består af to dele:

1. Opretholdelse af specifikke permanente græsarealer i miljømæssigt sårbare områder (MSO), se afsnit 3.4.1.

2. Opretholdelse af det samlede areal med permanent græs i Danmark, se afsnit 3.4.3.

Hvad er permanent græs?

Permanent græs er landbrugsarealer, der har været udlagt med græs og andet grøntfoder i mere end fem på hinanden følgende år. Dette er uanset, om arealet har været jordbearbejdet og genetableret med nyt græs. Læs om definitionen af græs og andet grøntfoder under afsnit 4.3. Der gælder nogle undtagelser til denne definition for arealer, der anmeldes som MFO-brak og for visse arealer med miljøtilsagn. Læs mere om dette i afsnit 4.2.

Definitionen af permanent græs gælder også for økologisk drevne arealer.

3.4.1 Permanent græs i miljømæssigt sårbare områder (MSO)

Miljømæssigt sårbare områder (MSO), er kulstofholdige jorder og vådområder, der ligger inden for en Natura 2000-naturtype i et Natura-2000 område⁹⁰. Permanent græs inden for et af disse områder, skal opretholdes.

Hvis du råder over sådanne arealer, er du derfor forpligtet til at fastholde dem som permanent græs. Det indebærer, at du ikke lægger arealerne om til andet brug, og at du ikke pløjer arealerne. Det indebærer at arealet forbliver et landbrugsareal. Kun hvis der er indgået miljøtilsagn eller naturprojekter, som anmeldes under artikel 32, må det skifte karakter fra landbrugsareal til mere naturlignende.

Her kan du se de miljømæssigt sårbare områder

Du kan se de miljømæssigt sårbare områder i Internet Markkort, IMK, under fanen "Permanent græs".

3.4.2 Strigling af permanent græs i MSO

Du må gerne strigle arealerne forud for eftersåning, selvom der er forbud mod pløjning af permanent græs i de miljømæssigt sårbare områder (MSO), når det sker med henblik på at vedligeholde arealets græsplantedække. Ved strigling forstås meget let jordbehandling, så det kun er de øverste 3 cm i jorden, der berøres. Du må ikke ødelægge rodnettet.

⁹⁰ § 33, stk. 1, i bekendtgørelse nr. ??? af ???, [jf. artikel 45, stk. 1, i forordning \(EU\) nr. 1307/2013 af 17. december 2013](#)

Derudover må du foretage direkte såning, hvor du sår direkte uden forudgående jordbearbejdning, når dette sker med henblik på at vedligeholde arealets græsplantedække.

Anden lovgivning for jordbehandling

Det er dit ansvar at sikre, at jordbehandling ikke strider imod begrænsninger fra anden lovgivning, fx Natura 2000-reglerne eller Naturbeskyttelseslovens § 3.

Du skal desuden være opmærksom på, at naturbeskyttelseslovens regler om anmeldelse af ændret drift i Natura 2000-områder også gælder. Der kan derfor være græsarealer uden for de miljømæssigt sårbare områder, der heller ikke kan indgå i omdriften.

Hvis du er i tvivl om den lovgivning, der knytter sig til naturbeskyttelsen, kan du kontakte din kommune.

3.4.3. Samlet areal med permanent græs i Danmark

Danmark skal følge udviklingen i, hvor meget permanent græs, der er på vores landbrugsarealer. Hvert år opgør vi derfor, hvor stor en del af landbrugsarealet, der ligger som permanent græs, og sammenligner det med en referenceandel⁹¹.

Referenceandelen er fastsat i 2015 ud fra andelen af permanent græs i 2015⁹². Det betyder, at vi hvert år fremover skal sammenligne andelen af permanent græs med andelen i 2015.

Hvis der et år er væsentlig mindre permanent græs end i 2015, vil der blive indført et eller flere nye tiltag for at modvirke, at mere permanent græs lægges om.

Siden begrebet "permanent græs" blev indført i 2005, har andelen ligget stabilt.

⁹¹ [Artikel 45, stk. 2, i forordning \(EU\) nr. 1307/2013 af 17. december 2013](#)

⁹² § 34, stk. 1, i bekendtgørelse nr. ?? af ??

4. Hvilke arealer er støtteberettigede under grundbetalingen?

Du kan søge om støtte til dine landbrugsarealer, hvis du under normale vejrforhold kan dyrke og høste dem i perioden 15. maj til 15. september⁹³. For arealer med permanent græs er perioden 1. juni til 15. september⁹⁴. Derudover er det en støttebetingelse, at arealerne udnyttes landbrugsmæssigt i støtteåret⁹⁵ med udførelse af en årlig landbrugsaktivitet⁹⁶.

For visse arealtyper er der fastsat krav om særlige landbrugsaktiviteter:

- Arealer med flerårige kulturer, som fx frøgræs eller artiskokker, der ikke tilsås eller plantes hvert år, skal drives landbrugsmæssigt efter almindelig dyrkningspraksis (se afsnit 4.2).
- Arealer med græs (med undtagelse af brak) skal slås minimum en gang om året. Slåning kan erstattes af afgræsning (se afsnit 4.3).
- Landbrugsarealer uden produktion af afgrøder, afgræsning eller slet, men som holdes i en stand, der gør dem egnede til græsning eller dyrkning det efterfølgende år, er brakarealer og skal enten slås minimum en gang om året eller jordbehandles og tilsås med en blomsterblanding af frø- og nektarproducerende plantearter (se afsnit 4.4).
- Arealer med permanente afgrøder som frugttræer og lavskov skal holdes i en god plantagemæssig stand (se afsnit 4.7).
- Hvis du dyrker særlige afgrøder som gartneriafgrøder og planteskoleafgrøder (se afsnit 4.5) samt hamp (se afsnit 4.6) gælder der særlige krav foruden krav om landbrugsaktivitet.

GLM-landskabselementer (se afsnit 4.8) er ligeledes støtteberettigede. Endvidere er MFO-randzoner og bræmmer (se afsnit 4.10) og arealer, der er en del af vand-, miljø- og skovprojekter (se afsnit 4.11) støtteberettigede under de betingelser, som er anført i de to respektive afsnit.

⁹³ § 19, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 1377 af 1. december 2015

⁹⁴ § 24, i bekendtgørelse nr. 1377 af 1. december 2015

⁹⁵ § 2, stk. 1, nr. 2-5, i bekendtgørelse nr. 1377 af 1. december 2015

⁹⁶ § 19, stk. 2, i bekendtgørelse nr. 1377 af 1. december 2015

På arealer i omdrift er mulighed for at etablere en vis andel af vildt- og bivenlige tiltag (se afsnit 4.9).

4.1. Generelt for alle landbrugsarealer

For at være berettiget til grundbetaling skal arealet, uanset arealtypen, være på mindst 0,30 ha eller være indtegnet sammenhængende med et andet areal, hvor de to arealer tilsammen udgør et areal på mindst 0,30 ha (se mere i afsnit 2.6.1).

Træer på omdriftsarealer

På omdriftsarealer må der være op til 100 enkeltstående træer eller buske på over en meter i højden pr. ha.

Klynger af træer eller buske er ikke støtteberettigede. En klynge er en gruppe af mindst fire træer eller buske på over en meter i højden, hvor trækronerne når sammen på et areal over 100 kvadratmeter⁹⁷.

4.2. Flerårige kulturer

Hvis arealet dyrkes med en afgrøde, hvor der hverken foregår såning, jordbehandling eller høst af afgrøden i løbet af støtteåret, skal hovedafgrøden efter almindelig dyrkningspraksis plejes på en sådan måde, at hovedafgrøden ikke væsentligt hæmmes af ukrudt.

4.3 Landbrugsarealer med græs

Landbrugsarealer, der dyrkes med græs og andet grøntfoder, er underlagt særlige støttebetingelser. Græs og andet grøntfoder omfatter græs og andre planter, der normalt forekommer på græsningsarealer, hvad enten de er naturlige eller tilsåede. Afgrøder, som fx kløver, lucerne eller byg, er ikke græs, men vil i en blanding med græs blive betragtet som "græs og andet grøntfoder". Hvis du sår en kornafgrøde i et eksisterende græsareal for at øge foderudbyttet, vil arealet derfor stadig være et græsareal.

Bemærk, at arealer, der dyrkes med rullegræs eller med frøgræs med henblik på produktion af frø, ikke hører til kategorien "græs og andet grøntfoder".

4.3.1. Hvornår er et græsareal permanent græs?

Græsarealer får status som permanent græs, når de har ligget med græs i mere end fem på hinanden følgende år. Det gælder også, hvis arealet har været jordbearbejdet og genetableret

⁹⁷ § 20, stk. 2, i bekendtgørelse nr. 1377 af 1. december 2015

med nyt græs⁹⁸. De år, hvor dit græsareal eventuelt er blevet anmeldt med slåningsbrak, tæller også med i de 5 år. Slåningsbrakarealer kan derfor opnå status som permanent græs.

Der gælder undtagelser fra femårsreglen for arealer, der anmeldes som MFO-brak og for visse arealer med miljøtilsagn. Se afsnit xx nedenfor.

Blomsterbrak bryder status af permanent græs

Du kan godt omlægge et areal med permanent græs til blomsterbrak. Arealer med blomsterbrak opnår ikke status af permanent græs, som slåningsbrak-arealer gør. Hvis du vil anvende blomsterbrak som MFO-areal, skal arealet året forinden have været i omdrift.

MFO-brak bliver ikke til permanent græs

Et areal i omdrift opnår ikke status som permanent græs, så længe du anmelder det som MFO-brak. De år arealet anmeldes som MFO-brak, tæller dermed ikke med i fem-årsperioden, som definerer, hvornår et areal opnår status som permanent græs.

Arealer, der var anmeldt med MFO-brak i 2016, kan fortsat anmeldes som MFO-brak i 2017.

Nedenfor er vist eksempler på, i hvilke situationer et areal kan anmeldes som MFO-brak, og i hvilke det ikke kan, fordi det er blevet til permanent græs. Om arealet kan anmeldes som MFO-brak i 2017 afhænger af, om arealet var omdrift sidste år.

PG=Permanent græs. Tallene angiver år med græs.

Hvornår må et græsareal anmeldes som MFO-brak?

2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Korn	Korn	Græs 1	Græs 2	Græs 3	Græs 4	Græs 5	MFO-brak
Korn	Græs 1	Græs 2	Græs 3	Græs 4	Græs 5	Græs 6 (PG)	Græs 6 PG
Korn	Græs 1	Græs 2	Græs 3	Græs 4	Græs 5	MFO-brak	MFO-brak
Græs 4	Græs 5	Græs 6 (PG)	Græs 6 (PG)	Korn*	Græs 1	Græs 2	MFO-brak
Græs 5	Græs 6 (PG)	Græs 6 (PG)	Græs 6 (PG)	Græs 6 (PG)	Græs 6 (PG)	Blomster brak	Græs 1
Græs 3	Græs 4	Græs 5	Græs 6 (PG)	Græs 6 (PG)	Græs 6 (PG)	Blomster brak	MFO-brak

⁹⁸ § 2, stk. 1, nr. 4, i bekendtgørelse ??? af ??? [og Artikel 4, stk. 1, litra h\), i forordning \(EU\) nr. 1307/2013 af 17. december 2013](#)

* Hvis et areal med status som permanent græs (PG) opdyrkes, får det straks igen status som omdrift. Det samme gør sig gældende, hvis der anmeldes med blomsterbrak, hvor arealet igen får status som omdrift.

Hvilken status har arealer med miljøtilsagn?

Et græsareal i omdrift, som omfattes af miljøtilsagn af tilsagnstyperne i boks xx herunder, opnår ikke status som permanent græs i tilsagnsperioden. Heller ikke selv om det har ligget med græs i over 5 år.

Permanent græs på arealer med miljøtilsagn

De år arealet er omfattet af visse miljøtilsagn, tæller ikke med i de fem år, som definerer, hvornår et areal opnår status som permanent græs. Se hvilke typer af tilsagn dette gælder for:

40 Pleje af græs- og naturarealer (5-årig)
56 Pleje af græs- og naturarealer (5-årig)
57 Pleje af græs- og naturarealer (5-årig)
66 Pleje af græs- og naturarealer (5-årig)
67 Pleje af græs- og naturarealer (5-årig)

2005 er første år, et areal kan være permanent græs. Hvis dit miljøtilsagn begyndte 1. september 2004 eller tidligere, har arealet derfor status som omdrift gennem hele tilsagnsperioden. Det gælder for følgende typer tilsagn:

4 Miljøvenlig drift af græs (5- eller 20-årig)
5 pleje med afgræsning, rydning, slæt (5- eller 20-årig)
7 Udtagning af agerjord (20-årig)
8 Udtagning af græs udenfor omdriften (20-årig)
9 Ændret afvanding (20-årig)
11 Miljøvenlig drift af græs- og naturarealer (1-, 5- eller 10-årig)
13 Etablering af vådområder (20-årig)
40 Pleje af græs- og naturarealer (5-årig)
52 Pleje af græs- og naturarealer (5-årig)
56 Pleje af græs- og naturarealer (5-årig)
57 Pleje af græs- og naturarealer (5-årig)
66 Pleje af græs- og naturarealer (5-årig)
67 Pleje af græs- og naturarealer (5-årig)

Boks xx: Miljøtilsagnstyper, der ...

Nedenfor er vist eksempler på, hvilken status et areal vil have i 2017 efter ophør af tilsagn. I alle eksemplerne ender tilsagnsperioden i 2016. Hvilken status arealet har i 2017, afhænger af status ved tilsagnets begyndelse. PG=Permanent græs. Tallene angiver år med græs.

2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Græs 3	Græs 4	Tilsagn Græs 4	Tilsagn Græs 4	Tilsagn Græs 4	Tilsagn Græs 4	Tilsagn Græs 4	Tilsagn Græs 4
Græs 4	Græs 5	Tilsagn Græs 5	Tilsagn Græs 5	Tilsagn Græs 5	Tilsagn Græs 5	Tilsagn Græs 5	Anden afgrøde end græs f.eks. korn
Græs 5	PG	Tilsagn PG	Tilsagn PG	Tilsagn PG	Tilsagn PG	Tilsagn PG	PG
Tilsagn PG	Tilsagn PG	Anden afgrøde end græs f.eks. korn*	Korn	Græs 1	Græs 2	Græs 3	Græs 4

* Hvis et areal med status som permanent græs (PG) opdyrkes, får det straks igen status som omdrift.

4.3.2 Støttebetingelser for arealer med græs

Dine landbrugsarealer med græs i omdrift eller permanent græs er støtteberettigede, hvis du opfylder krav om slåning eller afgræsning⁹⁹.

Du skal slå plantedækket på dit græsareal mindst én gang årligt i perioden 1. juni til om med 15. september¹⁰⁰. Områder der er større end 100 m² og som ikke er slået i perioden 1. juni til 15. september, er ikke støtteberettigede¹⁰¹.

Du kan erstatte slåningen med afgræsning. Afgræsning skal udføres på en sådan måde, at mere end 50 procent af plantedækket fremstår afgræsset og under 40 cm højt 15. september. Det betyder, at arealet skal fremstå som jævnt afgræsset – dyrene skal have afgræsset på hele arealet. Er der fx kun afgræsset i nærheden af vandtruget, er dette ikke tilstrækkeligt. Der må dog være områder under 100 m², der har en plantedækkehøjde på over 40 cm.

⁹⁹ § 23, stk. 1, i bekendtgørelse nr. ??? af ???.

¹⁰⁰ § 23, stk. 1, i bekendtgørelse nr. ??? af ???

¹⁰¹ § 23, stk. 2, i bekendtgørelse nr. ?? af ???

Områder større end 100 m², der ikke bærer præg af en jævn afgræsning i perioden 1. juni til 15. september, er ikke støtteberettigede¹⁰².

Arealer, der overvejende består af mos, lav og/eller dværgbuske, som lyng, revling mv., er ikke støtteberettigede.

Slitage fra husdyr

Hvis et areal anvendes til dyrehold, og der ikke er plantedække på det, fordi der er udlagt sand, grus eller strøelse, eller fordi der permanent er intensiv slitage fra husdyr (jordfolde), er arealet ikke støtteberettiget.

Bemærk dog, at arealer, hvor plantedækket midlertidigt er slidt væk af husdyr (arealer til udegrise, hønsegårde, m. v.) er støtteberettigede. Arealer ved vandtrug, drivgange og lignende er støtteberettigede, selv om de permanent er uden plantedække.

Ikke støtteberettigede områder på arealer med permanent græs

På arealer med permanent græs vil områder med naturligt forekommende ikke støtteberettigede elementer, som fx træer, buske, og små vådområder, som udgør et areal på op til 500 m², indgå som en del af beregningen af markblokkens støtteprocent. Du indtegner derfor disse arealer sammen med resten af marken. Du kan læse mere om markblokkens støtteprocent i afsnit 6.4 "Markblokkens støtteprocent på permanent græs".

4.4 Braklagte arealer

Braklagte arealer er landbrugsarealer i omdrift, der i en periode tages ud af den landbrugsmæssige produktion¹⁰³. Har du anmeldt et areal med brak må det i perioden fra 1. januar til og med 31. december ikke anvendes til produktion. Det betyder, at der på brakarealet hverken må afgræsses, tages slæt, anvendes sprøjtemidler eller gødskes, ligesom arealet heller ikke må anvendes til opbevaring, fx af halmballer eller ensilagestakke fra andre marker i hele kalenderåret¹⁰⁴. Du skal dog fortsat holde arealet i en stand, der gør det egnet til opdyrkning eller afgræsning og derfor skal du slå arealet mindst én gang i perioden 1. august til 15. september, eller foretage jordbehandling efterfulgt af i såning af en blomsterblanding senest 30. april.

¹⁰² § 23, stk. 3, i bekendtgørelse nr. ?? af ???

¹⁰³ [Artikel 4, nr. 1, litra f\), i forordning \(EU\) nr. 1307/2013](#)

¹⁰⁴ § 26, stk. 1, i bekendtgørelse nr. XX

Vær opmærksom på at der er en forbudsperiode fra 1. maj til og med 31. juli på brakarealer, hvor det ikke er tilladt at slå eller foretage andre maskinelle aktiviteter på arealet af hensyn til det ynglende markvildt. Du kan læse mere herom under afsnit 4.4.2.

Du må gerne nedvisne og jordbehandle arealet i forbindelse med overgang til dyrkning af vinterafgrøder¹⁰⁵, se i afsnit 4.4.5 omlægning af braklagte arealer.

Du har mulighed for at udlægge op til 10 procent af dit brakareal med vildt- og bivenlige tiltag med en maksimal bredde på 10 meter. Sådanne tiltag ikke omfattet af aktivitetskrav om slåning og heller ikke forbudsperioden. Læs mere om dette i afsnit 4.9.

Bemærk, at brakarealer er underlagt krav om plantedække efter reglerne om krydsoverensstemmelse (se afsnit 4.4.4). Læs mere om krav til plantedækket på brakarealer i næste afsnit (se afsnit 4.4.1).

4.4.1 Støttebetingelser for brak

Det er et krav, at du årligt holder dine braklagte arealer i en stand, så de nemt kan bringes ind i driften igen. Derfor skal du i brakperioden udføre minimum én aktivitet, som sikrer, at arealet holdes i en stand, der gør det egnet til dyrkning eller afgræsning¹⁰⁶. Du opfylder dette enten ved at slå arealet, når arealet er anmeldt som slåningsbrak, eller ved at jordbehandle og tilså arealet med en blomsterblanding, når arealet er anmeldt som blomsterbrak.

Slåningsbrak

Fra 1. august til og med 15. september skal du slå plantedækket mindst én gang¹⁰⁷. Du må af hensyn til den ynglende markvildt ikke slå plantedækket i perioden 1. maj til og med 31. juli¹⁰⁸. I andre perioder må du gerne slå plantedækket, men det vil ikke tælle med i opfyldelsen af aktivitetskravet.

Du må ikke fjerne det afslåede plantedække fra arealet i det kalenderår, hvor marken er anmeldt som brak¹⁰⁹. Du må gerne foretage en let jordbehandling, som fx strigling. Du skal i den forbindelse være opmærksom på ikke at beskadige plantedækket.

¹⁰⁵ § 26, stk. 3-4, i bekendtgørelse nr. XX

¹⁰⁶ [Artikel 4, stk. 1, i forordning \(EU\) nr. 639/2014](#)

¹⁰⁷ § 26, stk. 5, i bekendtgørelse nr. XX

¹⁰⁸ § 26, stk. 7, i bekendtgørelse nr. XX

¹⁰⁹ § 26, stk. 6, i bekendtgørelse nr. XX

Du anmelder slåningsbrak med afgrødekode nr. 310 "Slåningsbrak" eller afgrødekode nr. 308 "MFO-Slåningsbrak".

Blomsterbrak

Fra 1. januar til og med 30. april skal du foretage en mekanisk jordbehandling og efterfølgende udså en blanding af frø- og nektarproducerende plantearter. Jordbehandlingen må i den forbindelse gerne være en pløjning. Udsåningen af frøblandingen skal af hensyn til markvildtet ske senest 30. april. Du må ikke udså korn, majs eller raps i renbestand eller en blanding, der udelukkende består af disse afgrøder¹¹⁰. Udsåningen skal være en blanding, hvilket vil sige minimum to forskellige plantearter pr. m² jævnt fordelt udover hele marken.

Hvis du vælger denne aktivitet, er du undtaget fra at skulle slå dit areal i perioden 1. august til 15. september.

Du anmelder blomsterbrak med afgrødekode nr. 324 "Blomsterbrak" eller afgrødekode nr. 325 "MFO-Blomsterbrak".

Hvis du ikke når at så blomsterbrak inden den 30. april som planlagt, kan du ændre afgrødekoden til slåningsbrak inden ændringsfristen. Dette forudsætter dog at du ikke har jordbehandlet arealet.

Husk på, at hvis du anmelder dit areal som blomsterbrak eller MFO-blomsterbrak, får dit areal ikke status som permanent græs. Se afsnit 4.3.1.

Du kan kombinere slåningsbrak og blomsterbrak

Det er tilladt at opdele brakmarken i fx to delarealer og anmelde hver delmark med én af de to braktyper. På denne måde kan du skabe variation på din brakmark, som kan styrke levebetingelserne for markvildtet og insekterne. Se mere i faktaarkene "Brak" og "Vildt- og bivenlige tiltag".

4.4.2 Vær opmærksom på forbudsperioden

Af hensyn til yngleperioden for markvildtet såsom viber, agerhøns, harer og hjorte er det ikke tilladt at slå arealet i perioden 1. maj til og med 31. juli. Dette omfatter også andre aktiviteter, som du foretager maskinelt, fx som sprøjtning og jordbehandling. Dette gælder uanset om du anvender arealet som slåningsbrak eller blomsterbrak.

4.4.3 Forbud mod anvendelse af jordforbedringsmidler og plantebeskyttelsesmidler

¹¹⁰ § 26, stk. 2, i bekendtgørelse nr. XX

Uanset valg af aktivitet må du ikke anvende jordforbedringsmidler eller plantebeskyttelsesmidler på dine braklagte marker i brakperioden.

Undtagelsesvist må du slå og anvende sprøjtemidler selektivt på dine brakarealer i hele ansøgningsåret, hvis:

- der er risiko for krydsbestøvning mellem brakarealerne og marker til dyrkning af markfrø af græsmarksplanter, bælgeplanter og bederoer inden for de afstande, som er fastsat i certificeringsreglerne¹¹¹
- der er behov for at bekæmpe giftige, aggressive eller uønskede plantearter, som fx flyvehavre, kæmpebjørneklo, brændenælder og tidsler¹¹². I sådanne tilfælde må disse plantearter slås eller selektivt nedvisnes ved brug af sprøjtemidler og derefter fjernes fra dine brakarealer¹¹³.

4.4.4 Krydsoverensstemmelseskrav om plantedække på braklagte arealer

Braklagte arealer er omfattet af reglerne om krydsoverensstemmelse med hensyn til etablering og opretholdelse af plantedækket for at forhindre jorderosion.

Gå til vejledning om krydsoverensstemmelse [LINK]

For at opfylde krydsoverensstemmelseskravet skal der senest den 31. maj i ansøgningsåret være et etableret plantedække på arealet. Der er ikke krav til sammensætningen af plantedækket, men arealet må ikke have karakter af sort jord. For at undgå sort jord skal du sikre dig, at arealet fremstår med et synligt plantedække senest den 31. maj i ansøgningsåret. Et typisk plantedække på brak vil være tilbageværende stubbe efter høst samt fremspiring af spildfrø. En anden ofte anvendt mulighed er at udså en græsblanding.

Du skal opretholde plantedækket gennem hele brakperioden fra den 31. maj til og med 31. december eller indtil du etablerer en vinterafgrøde med henblik på høst det efterfølgende år. Hvis du konstaterer at plantedækket på dit braklagte areal er beskadiget eller mangler i løbet af ansøgningsåret, skal du straks efterså disse dele af arealet, således at du til enhver tid opfylder KO-kravet om plantedække. Ved eftersåning må du foretage den nødvendige jordbehandling, dog ikke pløjning.

¹¹¹ § 26, stk. 8, nr. 1, i bekendtgørelse nr. XX, jf. [bilag 3, afsnit II, i bekendtgørelse nr. 1511 af 11. december 2015 \(markfrøbekendtgørelsen\)](#)

¹¹² § 26, stk. 8, nr. 2, i bekendtgørelse nr. XX

¹¹³ § 26, stk. 9, i bekendtgørelse nr. XX

Har du jordbehandlet dit brakareal i forbindelse med forberedelsen af et såbed til blomsterbrak senest 30. april skal du sikre dig, at den udsåede frøblanding kan nå at være fremspiret senest 31. maj i ansøgningsåret, og at plantedækket er jævnt fordelt udover hele marken.

Bemærk, at hvis du på dit brakareal anvender barjordsstriber i forbindelse med et vildttiltag, så vil disse blive vurderet i forhold til reglerne om vildt- og bivenlige tiltag, hvor der gælder særlige regler for omfanget af barjordsstriber. Se nærmere om vildt- og bivenlige tiltag i afsnit 4.9.

4.4.5 Omlægning af braklagte arealer

Når du skal omlægge dine brakarealer gælder forskellige krav alt afhængig af, om du skal så en vinterafgrøde eller en vårafgrøde. Med vinterafgrøder menes afgrøder, som traditionelt udsås eller udplantes sent på året med henblik på høst det efterfølgende år. Dette vil sige både vintersæd og sent udplantede permanente afgrøder, fx lavskov og frugttræer.

Du må i hele støtteåret fra 1. januar til 31. december ikke plante juletræer på et braklagt areal, da juletræer ikke er en støtteberettiget afgrøde.

Omlægning om efteråret – etablering af vinterafgrøder:

Hvis du vil etablere en vinterafgrøde med henblik på høst det efterfølgende år, må du nedvisne plantedækket fra 1. juli, ligesom du må foretage jordbehandling, såning og gødskning samt anvende jordforbedringsmidler og plantebeskyttelsesmidler fra 1. august¹¹⁴.

Den forberedende aktivitet erstatter samtidigt aktivitetskravet om slåning¹¹⁵. Se afsnit 4.4.1.

Omlægning om efteråret – etablering af vårafgrøder:

Hvis du vil etablere en vårafgrøde det efterfølgende år, må du foretage jordbehandlingen på tunge lerjorde (JB. 7-9) fra 1. oktober. På ler- og humusjorde (JB nr. 5-6 og 10-11) fra den 1. november. På sandjorde (JB nr. 1-4) må du først jordbehandle fra 1. januar det efterfølgende år¹¹⁶.

Nedvisning i sommeren forud for etablering af en vårafgrøde er ikke tilladt.

4.5 Støttebetingelser for arealer med gartneriafgrøder og planteskolekulturer

¹¹⁴ § 26, stk. 3, i bekendtgørelse nr. XX

¹¹⁵ § 26, stk. 5, i bekendtgørelse nr. XX

¹¹⁶ § 26, stk. 4, i bekendtgørelse nr. XX

Arealer, du dyrker med gartneriafgrøder og planteskolekulturer direkte i bundjorden, er støtteberettigede uanset, om du dyrker dem på friland eller under glas eller anden form for overdækning. For vækst- og drivhuse er der ikke et mindstekrav om, at marken skal være 0,30 ha¹¹⁷.

Du kan ikke få støtte til planter, der dyrkes i potter eller i bakker, da forudsætningen for at få støtte er, at der er kontakt mellem afgrødernes rodnet og den underliggende jord¹¹⁸. Du skal anmelde arealer med planter i potter som øvrige arealer i fællesskemaet.

Hvis du dyrker stiklinger og lignende, som du skal bruge i din egen bedrift, er arealerne kun støtteberettigede, hvis der er tale om stiklinger af planter, som er støtteberettigede, efter du udplanter dem¹¹⁹.

Du kan ikke få støtte for arealer med juletræer¹²⁰. Hvis du dyrker juletræsplanter til udplantning med henblik på at sælge dem, er arealerne dog støtteberettigede¹²¹. Du skal ved kontrol kunne fremvise dokumentation for salg for indeværende år og i nogle tilfælde også for tidligere år.

Der er særlige regler for arealer, der dyrkes med permanente afgrøder. Det kan du læse mere om i afsnit. 4.7 "Permanente afgrøder".

4.6 Støttebetingelser for arealer med hamp

Du kan modtage støtte for landbrugsarealer med hamp, hvis du opfylder følgende støttebetingelser:

- Du skal have en tilladelse til at dyrke hamp. Du kan ikke modtage grundbetaling for et større areal med hamp, end du har fået tilladelse til at dyrke¹²².
- Dit areal med hamp skal mindst være på 0,30 ha¹²³.
- Du skal så med certificerede hampefrø¹²⁴.
- Du skal oplyse os om, hvilken udsædsmængde (kg. Pr. ha) og type hampefrø, du bruger på hver enkelt mark. Det skal du gøre i bemærkningsfeltet i fællesskemaet¹²⁵.

¹¹⁷ § 16, stk. 2, i bekendtgørelse nr. 1377 af 1. december 2015

¹¹⁸ [Artikel 4, stk. 1, litra f\), i forordning nr. 1307/2013](#)

¹¹⁹ [Artikel 4, stk. 1, litra j\), i forordning \(EU\) nr. 1307/2013](#)

¹²⁰ [Artikel 32, stk. 2 og artikel 4, stk. 1, litra e\), f\) og g\), i forordning \(EU\) nr. 1307/2013](#)

¹²¹ [Artikel 4, stk. 1 litra j\), i forordning \(EU\) nr. 1307/2013](#)

¹²² [§ 2a, stk. 2, i bekendtgørelse nr. 557 af 31. maj 2011](#)

¹²³ § 16, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 1377 af 1. december 2015

¹²⁴ [Artikel 32, stk. 6, i forordning \(EU\) nr. 1307/2013, artikel 17, stk. 7, og artikel 45 i forordning \(EU\) nr. 809/2014](#)

¹²⁵ [Artikel 17, stk. 7, litra a\) og b\), i forordning \(EU\) nr. 809/2014](#)

- Du skal have indsendt samtlige originale certificeringsmærkesedler fra emballagen på udsæden, så vi har dem senest 30. juni. Vi kan ikke godkende kopier eller indscannede certificeringsmærkesedler¹²⁶.
- Du må tidligst høste hampen 10 dage efter blomstringens afslutning¹²⁷.

Tilladelse til at dyrke hamp

- Du skal have tilladelse til at dyrke hamp i Danmark. Dette gælder også, selv om du ikke søger støtte til arealet.
- Du skal søge tilladelsen hos NaturErhvervstyrelsen, og den gælder for ét år ad gangen.
- Du skal give os besked, hvis du, efter du har fået tilladelsen, ændrer på dine arealer med hamp.
- Du kan finde vejledning og ansøgningsskema til at søge om tilladelse til dyrkning af hamp på NaturErhvervstyrelsens hjemmeside.

4.7 Permanente afgrøder

Landbrugsarealer med permanente afgrøder er støtteberettigede under grundbetalingen, hvis du driver dem landbrugsmæssigt med henblik på produktion.

En permanent afgrøde er en afgrøde, der holdes ude af omdriften og giver udbytte i flere år¹²⁸. Det kan fx være frugttræer, bærbuske, lavskov, elefantgræs og rørgræs, der bliver dyrket på det samme areal i 5 år eller mere. Det kan også være fx rabarber, jordbær og asparges, der på grund af dyrkningsformen holdes ude af omdriften i mere end 2 vækstperioder.

At arealer med permanente afgrøder er drevet landbrugsmæssigt med henblik på produktion, vil sige, at du skal holde arealet i en god plantagemæssig stand, der sikrer at hovedafgrøden ikke overvokses af ukrudt, og opvækst af buskads fjernes fra afgrøderækkerne¹²⁹. Arealer skal fremstå som vedligeholdte, dyrkede arealer og må ikke ligge som natur eller vildnis.

Hvis der ved kontrol opstår tvivl om, hvorvidt dit areal er drevet landbrugsmæssigt, kan du fremvise dokumentation for beplantning af arealet (kvittering for indkøb af planter) eller dokumentation for salg af afgrøder.

¹²⁶ [Artikel 17, stk. 7, litra c\), i forordning \(EU\) nr. 809/2014](#)

¹²⁷ [Artikel 45, stk. 4, i forordning \(EU\) nr. 809/2014](#)

¹²⁸ [Artikel 4, litra g\), i forordning \(EU\) nr. 1307/2013](#)

¹²⁹ § 24, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 1377 af 1. december 2015

I de følgende afsnit, 4.7.1, 4.7.2 og 4.7.3, kan du læse de nærmere støttebetingelser for lavskov, frugttræer og -buske samt elefant- og rørgræs.

4.7.1 Støttebetingelser for lavskov

Arealer med lavskov er kun støtteberettigede, hvis du driver dem landbrugsmæssigt med henblik på stævning. Et areal skal være på mindst 0,30 ha og mindst 7,5 meter i bredden¹³⁰. En mark med lavskov kan ikke regnes for sammenhængende med andre støtteberettigede marker end lavskov¹³¹ for at komme over 0,3 ha.

Arealet skal være et landbrugsareal, og der må ikke være fredskovspligt på arealet. Du skal stævne træerne senest ved udgangen af det 10. år efter etableringen eller seneste stævning¹³².

Hvad er lavskovsarealer?

Ved lavskovsarealer forstås arealer tilplantet med alle arter inden for følgende slægter: hassel (*Corylus* spp.), løn (*Acer* spp.), ask (*Fraxinus* spp.), avnbøg (*Carpinus* spp.), birk (*Betula* spp.), el (*Alnus* spp.), eg (*Quercus* spp.), elm (*Ulmus* spp.), pil (*Salix* spp.) og poppel (*Populus* spp.), enten i blandinger eller i ren bestand¹³³. Siden 2015 har det ikke været tilladt at have ikke-godkendte lavskovsarter som en del af lavskoven. På arealer med lavskov eller permanente afgrøder er det dog tilladt at have op til 100 træer eller buske pr. ha på over 1 meter i højden ud over den afgrøde, der er på arealet.

Antal træer pr. ha

Arealer med lavskov skal altid bestå af mindst 8.000 godkendte planter pr. ha. For poppel i renbestand er kravet mindst 1.000 planter pr. ha. Plantetæthedskravet er en støttebetingelse og skal overholdes med levende planter¹³⁴. Planterne skal være jævnt fordelt over hele arealet. Områder med udgåede træer på mere end 100 m² er ikke støtteberettigede. Plantetallet skal være overholdt i hele kalenderåret. Hvis der er planter, der udgår, skal du straks genetablere lavskoven, så du fortsat lever op til plantetallet.

Anlæg af spor og gange

¹³⁰ § 24, stk. 3 og 4, i bekendtgørelse nr. 1377 af 1. december 2015

¹³¹ § 2, stk. 2, i bekendtgørelse nr. 1377 af 1. december 2015

¹³² § 24, stk. 2, i bekendtgørelse nr. 1377 af 1. december 2015

¹³³ § 2, stk. 1, nr. 3, i bekendtgørelse nr. 1377 af 1. december 2015

¹³⁴ § 24, stk. 3, i bekendtgørelse nr. 1377 af 1. december 2015

På arealer anmeldt som lavskov må der være arbejdsarealer i form af kørespor og gange. Kørespor og gange må højst udgøre 20 procent af arealet¹³⁵.

Hvis der er kørespor og gange på arealet, skal antallet af planter være højere på den tilplantede del for at opfylde kravet om mindst 8.000 planter pr. ha. Læs mere i afsnit 5.5. om, hvorvidt veje og kørespor er støtteberettigede.

Eksempel:

Du har 2,00 ha mark med lavskov tilplantet med pil, som du søger støtte for. På de 2,00 ha kan du nøjes med at tilplante de 1,60 ha og lade resten være ubefæstede kørespor og gange. Der skal dog stadig være minimum 8.000 planter pr. ha på hele arealet, hvilket betyder, at du på de 1,60 ha skal have mindst 16.000 planter i alt.

Arealet skal fortrinsvist anvendes til lavskovsdrift

Lavskovsarealer skal være dyrket efter almindelig dyrkningspraksis. Det betyder, at arealet ikke må fremstå som et udyrket areal, der ikke er holdt vedlige, eller fremstår som natur eller vildnis.

Hvis du tilplanter et areal med det formål at skabe læhegn, vildtremiser, natur og lignende, så er arealet ikke støtteberettiget.

Lavskov skal anmeldes hvert år

Du skal anmelde arealer med lavskov i fællesskemaet hvert år, også selvom du ikke søger støtte til arealerne alle årene¹³⁶.

Hvis du har haft kontrolbesøg, og arealet med lavskov er konstateret med et mindre areal, end hvad du har anmeldt i dine ansøgninger for tidligere år, skal du fremover kun anmelde det konstaterede areal.

Eksempel:

Et areal, der er tilplantet med lavskov i 2014, skal stævnes inden 31. december 2023. Tilplantningsåret tæller med i beregningen af de 10 år. .

¹³⁵ § 24, stk. 3, i bekendtgørelse nr. 1377 af 1. december 2015

¹³⁶ § 24, stk. 5, i bekendtgørelse nr. 1377 af 1. december 2015

Sådan træder du ud af lavskovsbestemmelserne

Du kan træde ud af bestemmelserne for lavskov i forbindelse med høst eller stævning inden for den tiårige periode.

De nævnte bestemmelser for arealer med lavskov gælder også for arealer, du sælger eller bortforpagter i løbet af 10-årsperioden.

Du bør sikre dig, at den nye ejer eller forpagter fortsat overholder kravene for at undgå krav om tilbagebetaling af støtte.

4.7.2 Støttebetingelser for frugttræer og -buske

Hvis du har landbrugsarealer med frugttræer og -buske, skal det være tydeligt, at det er drevet plantagemæssigt. Det betyder, at træerne og buskene skal fremstå som en plejet kultur i veldefinerede rækker, der muliggør pleje af træerne og buskene og høst af afgrøden¹³⁷.

På arbejdsarealerne eller mellem rækkerne af frugttræer eller bærbuske må du gerne etablere græs, urter eller blomster, for at tiltrække nyttedyr og fugle til bekæmpelse af skadedyr samtidig med at biodiversiteten øges, så længe det ikke hinder den plantagemæssige drift af arealet. Se endvidere støttebetingelser for veje og kørespor i afsnit 5.4.

4.7.3 Støttebetingelser for elefant- og rørgræs

Hvis du har landbrugsarealer med elefantgræs og rørgræs, er de kun støtteberettigede, hvis de drives landbrugsmæssigt¹³⁸, og formålet med arealerne er høst og afsætning af afgrøden til fx energiformål, fiberproduktion eller tækkemateriale¹³⁹.

Læs om betingelserne for permanente afgrøder i afsnit 4.7.

4.8 GLM-landskabelementer

GLM er en forkortelse for god landbrugs- og miljømæssig stand, hvilket er en del af reglerne om krydsoverensstemmelse¹⁴⁰. GLM-landskabelementer er beskyttede fortidsminder og søer under 2.000 m², som ligger i markblok. Du må derfor ikke fjerne, ødelægge eller reducere et landskabelement og den tilhørende randbevoksning, som også omfatter den 2 meter

¹³⁷ [Artikel 4, litra f\) og g\), i forordning \(EU\) nr. 1307/2013](#)

¹³⁸ § 24, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 1377 af 1. december 2015

¹³⁹ [Artikel 4, litra g\), i forordning \(EU\) nr. 1307/2013](#)

¹⁴⁰ [Bekendtgørelse nr. 204 af 9. marts 2016](#)

dyrkningsfri bræmme. Det betyder blandt andet, at du ikke må inddrage landskabselementet og randbevoksningen i landbrugsproduktionen.

Du må ikke ændre tilstanden af hverken de fredede fortidsminder jf. Museumslovens regler, eller søer og -vandhuller omfattet af Naturbeskyttelseslovens § 3. Du skal være opmærksom på, at beskyttelsen også gælder, selvom du ikke søger grundbetaling for de enkelte GLM-landskabselementer.

Hvis landskabselementet ikke er registreret som et GLM-landskabselement i Internet Markkort (IMK), og du ønsker at det bliver registreret som GLM-landskabselement, skal du indsende et forslag til ændring af markblokken,. Dette gælder også, hvis der er fejl i registreringen af GLM-landskabselementet.

Du kan læse mere om reglerne for krydsoverensstemmelse i afsnit XX eller i vejledningen om reglerne om krydsoverensstemmelse, som du kan finde på NaturErhvervstyrelsens hjemmeside.

[Gå til Vejledning om krydsoverensstemmelse](#)

4.9 Vildt- og bivenlige tiltag

Du må i hele kalenderåret etablere vildt- og bivenlige tiltag på dine landbrugsarealer i omdrift¹⁴¹. Det kan være insektvolde, lærkepletter, vildtstriber eller barjordsstriber. Tiltagene må ikke etableres på arealer med permanent græs eller permanente afgrøder.

Du skal holde de vildt- og bivenlige tiltag fri for tilgroning med træer og buske¹⁴². Vildt- og bivenlige tiltag er ikke at betragte som en afgrøde, hvorfor de heller ikke er omfattet af krav om landbrugsaktivitet. Der gælder derfor hverken et krav om slåning eller en frist for tilsåning.

Du må gerne anlægge forskellige tiltag ved siden af hinanden, så længe den samlede bredde ikke overstiger 10 meter. Vælger du at anlægge flere tiltag på samme mark, skal afstanden imellem dem være minimum 10 meter¹⁴³. Vildt- og bivenlige tiltag, der overholder de beskrevne krav, skal ikke indtegnes separat på dit markkort, og skal ikke anmeldes, som en selvstændig afgrøde i fællesskemaet. Vildt- og bivenlige tiltag udgør dermed ikke en

¹⁴¹ § 25, stk. 1, i bekendtgørelse nr. XX

¹⁴² § 25, stk. 2, i bekendtgørelse nr. XX

¹⁴³ § 25, stk. 6, i bekendtgørelse nr. XX

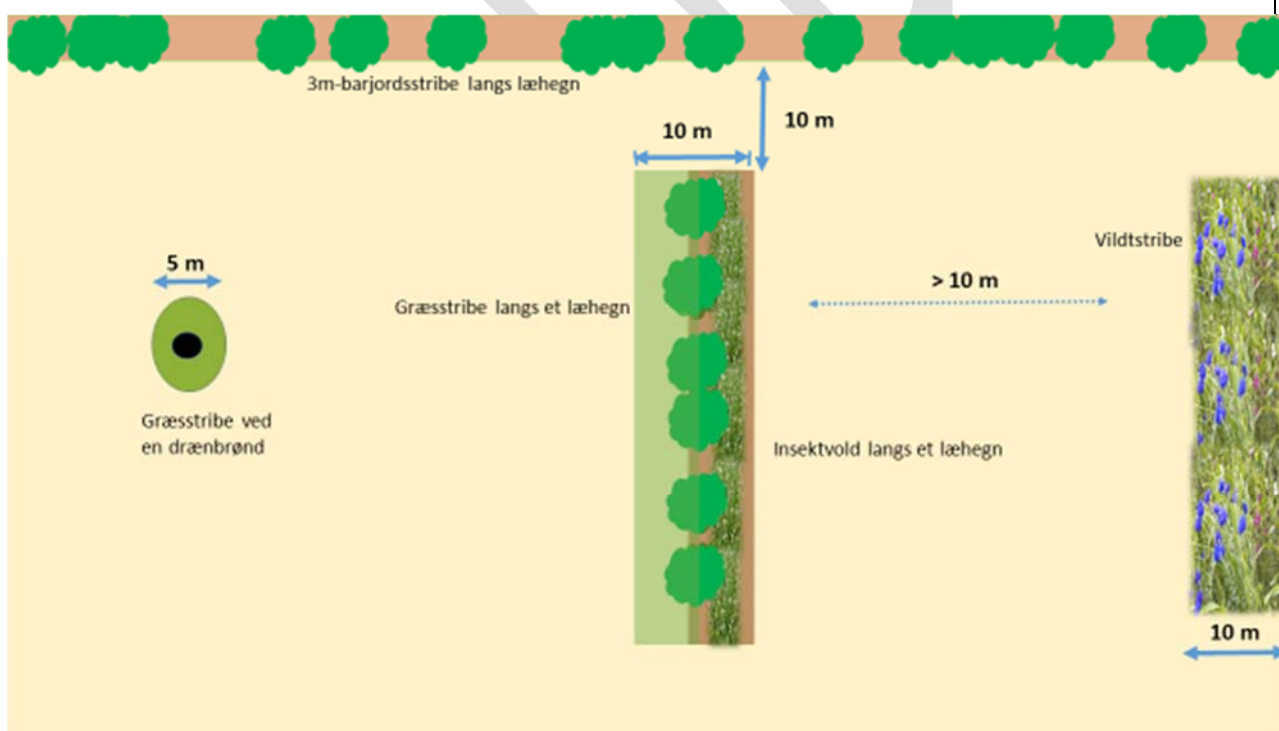
selvstændig afgrøde. Du kan læse mere om mulighederne for at etablere vildt- og bivenlige tiltag i faktaarkene nr. XX og XX

Du må maksimalt etablere vildt- og bivenlige tiltag på 10 procent af en marks samlede areal¹⁴⁴.

Hvis tiltagene samlet set fylder mere end de 10 procent, skal de tegnes ud af marken, da marken ellers samlet set vil blive betragtet som en vildtager, som er et ikke-støtteberettiget areal.

Du skal være opmærksom på, at der gælder særlige regler for vildt- og bivenlige tiltag på braklagte arealer, i randzoner og på arealer med miljøtilsagn. Det kan du læse mere om i afsnit XX "Vildt- og bivenlige tiltag på braklagte arealer", afsnit XX "Bivenlige tiltag på frivillige MFO-randzoner" og afsnit XX "Vildt- og bivenlige tiltag på arealer med miljøtilsagn".

Eksempel:

I en omdriftsmark på 1 ha kan du fx anlægge følgende tiltag: en kombineret 5 meter tætslået græsstribe rundt om en drænbrønd (25 m²), en græsstribe langs et læhegn (120 m²), en insektvold langs et læhegn (120 m²), en vildtstribe med vilde blomster (130 m²) og en 3 m-barjordsstribe langs et læhegn (600 m²). Tiltagene udgør samlet set 995 m², hvilket er under 10 procent af markens samlede areal på 1 ha. De enkelte tiltag er maksimalt 10 meter brede, og mellem tiltagene er der minimum 10 meter. Denne mark lever dermed op til kravene.

¹⁴⁴ § 25, stk. 7, i bekendtgørelse nr. XX

Husk at nedsætte kvælstofnormen

Vildt- og bivenlige tiltag har ikke en kvælstofnorm.

Når du beregner kvælstofkvoten for en omdriftsmark med vildt- og bivenlige striber, skal du derfor nedsætte kvælstofnormen (kg N/ha) svarende til, hvor mange procent striberne eller voldene dækker af markens areal. Du anfører det beregnede tal (kg N/ha) i kolonnen "Fradragsarealer (kolonne 4)" i skemaet "Gødningskvote og Efterafgrøder".

4.9.1 Vildtstriber

Vildtstriber er striber i den enkelte mark, der:

- er tilsået med en vildtblanding. På braklagte arealer må vildtstriber ikke etableres med majs i renbestand eller kornafgrøder i renbestand¹⁴⁵.
- er græsspor, der holdes slået helt kort gennem hele vækstsæsonen eller
- er selvsåede/vilde græsmarksplanter, som holdes urørt, og som selv sætter frø.

Du må gerne kombinere forskellige typer af striber, fx kortholdte græsspor og vilde blomster.

4.9.2 Barjordsstriber

Barjordsstriber er arealer, hvor jorden flere gange gennem året jordbehandles mekanisk ved fx fræsning eller harvning, og som dermed ikke har plantedække¹⁴⁶. Formålet med striberne er at give tørremuligheder for markvildtet. Du må etablere striberne med en bredde på op til 3 meter langs markkanten eller i sammenhæng med et andet vildt- og bivenligt tiltag.

Du må ikke etablere barjordsstriber på arealer, der ligger nærmere end 5 meter fra søer, åbne vandløb, kystlinjer samt fortidsminder, der er beskyttet af museumslovens § 29 e¹⁴⁷.

4.9.3 Lærkepletter

Lærkepletter er tørre/bare pletter i en tilsået/fremspiret mark, hvor der ikke er etableret plantedække. De enkelte lærkepletter må maksimalt være 100 m².

I praksis kan du etablere lærkepletterne ved at hæve såmaskinen et kort stykke ved tilsåningen af marken.

¹⁴⁵ § 25, stk. 3, i bekendtgørelse nr. XX

¹⁴⁶ § 25, stk. 4, i bekendtgørelse nr. XX

¹⁴⁷ § 25, stk. 4, i bekendtgørelse nr. XX

4.9.4 Insektvolde

En insektvold er en lille jordvold, som fx er skabt ved at pløje to furer sammen. Du kan tilså insektvolden med fx flerårige tuegræsser. Der er ikke noget krav til plantedækket, så længe det holdes fri for tilgroning af vedplanter samt at plantedækket ikke består af mos eller lav..

Du kan placere insektvolden, hvor det kan passe ind i markdriften. Insektvolden må ikke være bredere eller højere, end at man kan fjerne den ved almindelig pløjning. Vi anbefaler derfor, at den maksimale højde på insektvolden er ca. 0,5 meter.

4.9.5 Vildt- og bivenlige tiltag på braklagte arealer

Du må gerne etablere vildt- og bivenlige tiltag på dine braklagte arealer, så længe du ikke etablerer dem med majs eller korn i renbestand eller en blanding af disse¹⁴⁸.

Vildt- og bivenlige tiltag på brakarealer er ikke omfattet af aktivitetskravet. Når de etableres på braklagte arealer, er de heller ikke omfattet af forbudsperioden mod slåning, se afsnit 4.4.1¹⁴⁹. Det betyder, at du gerne må slå vildtstriber på et brakareal i forbudsperioden uanset, om du anvender arealet til slåningsbrak eller blomsterbrak.

4.9.6 Bivenlige tiltag på MFO-randzoner

På MFO-randzoner, der ligger op ad omdriftsarealer, er der mulighed for at etablere bivenlige tiltag. Her må de inderste 3 meter af MFO-randzonen ind mod marken tilsås med en blanding af frø- og nektarproducerende plantearter, som ikke må være korn, majs eller raps i renbestand eller en blanding, der kun indeholder disse afgrøder¹⁵⁰.

4.9.7 Vildt- og bivenlige tiltag på arealer med miljøtilsagn

På arealer med miljøtilsagn, er det ikke tilladt at etablere vildt- eller bivenlige tiltag. Det er dog for visse andre tilsagn muligt at søge en dispensation til etablering af insektvolde og andre former for faunaforbedrende foranstaltninger. Du skal derfor altid kontakte NaturErhvervstyrelsen og søge en dispensation, hvis du ønsker at anlægge sådanne. Der kan ikke gives dispensation til barjordsstriber.

4.10 Frivillige MFO-randzoner og 2 m-bræmmer langs vandløb og søer

Du kan vælge at anvende de tidligere obligatoriske randzoner som frivillige MFO-randzoner, hvis de fremgår af kortlaget MFO-randzoner i IMK. Læs mere i afsnit XX

¹⁴⁸ § 25, stk. 3, i bekendtgørelse nr. XX

¹⁴⁹ § 26, stk. 8, nr. 3, i bekendtgørelse nr. XX

¹⁵⁰ § 29, stk. 5, i bekendtgørelse nr. XX

Du kan også få grundbetaling for 2 m-bræmmer langs vandløb og søer udlagt efter vandløbsloven. Bemærk, at udpegede 2 m bræmmer ikke må dyrkes, jordbehandles¹⁵¹ eller tilføres gødning¹⁵².

Det er en støttebetingelse, at der udføres en årlig landbrugsaktivitet på MFO-randzoner og 2 m-bræmmer. Da der er forbud mod dyrkning, jordbehandling og gødskning i MFO-randzoner og 2 m-bræmmer vil det oftest være aktivitetskravet for græs, der skal opfyldes. Dvs. plantedækket skal slås mindst én gang om året i perioden 1. juni til og med 15. september. Se støttebetingelser for græs i afsnit XX

Hverken MFO-randzoner eller 2 m-bræmmer skal anmeldes som selvstændige marker i fællesskemaet, men som en del af den støtteberettigede mark, de ligger op ad. Den aktivitet, du skal udføre, afhænger dermed ikke af, hvordan arealet anmeldes i fællesskemaet. Du skal dog markere i fællesskemaet, hvis du ønsker at anvende både randzoner og 2 m-bræmmer som MFO.

MFO-randzoner og 2 m-bræmmer med græs må gerne afgræsses af dyr. Du skal dog være opmærksom på, at der kan være restriktioner i vandløbsloven i forhold til opsætning af hegn i 2 m-bræmmer.

Bemærk, at støttebetingelserne skal være opfyldt på det omkringliggende areal, før din frivillige randzone eller 2 m-bræmme kan være berettiget til støtte under grundbetaling.

Brug internet markkort

Du kan på internet markkort se, om du har 2 m-bræmmer eller mulighed for at udlægge frivillige MFO-randzoner på dine arealer. De ligger som et lag under fanen "Randzoner".

4.11 Grundbetaling til vand-, miljø- og skovprojekter (artikel 32)

Du har særlige forpligtelser og begrænsninger på dine arealer, hvis de er en del af fx vand- og naturprojekter. Disse forpligtelser og begrænsninger giver mulighed for at søge grundbetaling under undtagelsen i artikel 32¹⁵³. Undtagelsen betyder, at du kan opnå grundbetaling for areal, der ikke overholder støttebetingelserne til grundbetaling (kravet om landbrugsaktivitet).

¹⁵¹ [§ 69, stk. 1, i Vandløbsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1579 af 8. december 2015.](#)

¹⁵² § 30, stk. 5 i Husdyrgødningsbekendtgørelsen, jf. bekendtgørelse nr. 1318 af 26. november 2015

¹⁵³ [Art. 32, stk. 2, litra b\), i forordning \(EU\) nr. 1307/2013](#)

Har du et af følgende tilsagn eller projekter på dine arealer, kan du muligvis søge grundbetaling under undtagelsen:

- Miljøtilsagn med udtagningsforpligtelse, læs mere i afsnit 4.11.2
 - tilsagnstype 7, 8, 13, 16 og 78
- Miljøtilsagn til vådområder, læs mere i afsnit 4.11.2
 - tilsagnstype 9, 50, 54, 55, 64, 74, 75, 76 og 77
- Vand- og naturprojekter, læs mere i afsnit 4.11.3
 - se projekt i IMKs korttema "Vand- og naturprojekt" under fanen "Vandprojekter"
- Skovtilsagn, læs mere i afsnit 4.11.4

4.11.1 Generelle betingelser for arealer under undtagelsen i artikel 32

Nedenfor kan du læse om de grundlæggende betingelser for grundbetaling under artikel 32:

- Anmeld dine arealer som artikel 32 i fællesskemaet inden ændringsfristen
- Retmæssig Enkeltbetaling i 2008
- Aktiv landbruger

Du skal desuden være opmærksom på aktivitetskravet på græsarealer og de lempede krav til plantesammensætning efter de generelle betingelser.

Anmeld dine arealer som artikel 32 i fællesskemaet inden for ændringsfristen

Du skal være opmærksom på, at du skal anmelde dine arealer med vand-, miljø- og naturprojekter som artikel 32 i fællesskemaet. Du kan se, hvordan du anmelder dine arealer korrekt, i guiden "[Sådan søger du grundbetaling under artikel 32](#)"¹⁵⁴.

Gå til guiden "[Sådan søger du grundbetaling under artikel 32](#)"

Retmæssig Enkeltbetaling i 2008

Det er et grundlæggende krav, at der retmæssigt blev udbetalt Enkeltbetaling til arealet i 2008¹⁵⁵.

Retmæssig udbetaling betyder, at:

- der er søgt støtte til arealet under ordningen Enkeltbetaling i 2008,
- der blev udbetalt støtte for arealet under ordningen Enkeltbetaling i 2008, og
- udbetalingen skete på korrekt grundlag.

¹⁵⁴ § 14, i bekendtgørelse nr.

¹⁵⁵ [Art. 32, stk. 2, litra b\) i forordning \(EU\) nr. 1307/2013](#)

Det vil sige, at hvis du eller en tidligere ejer ikke søgte støtte til arealet i 2008, kan arealet aldrig modtage grundbetaling under undtagelsen, fx hvis arealet lå uden for markblok, fordi det var et naturareal.

Udbetalingen var ikke retmæssig, hvis vi enten ikke har godkendt arealet som støtteberettiget i 2008, eller senere konstaterer, at arealet ikke var støtteberettiget i 2008.

Det er ikke et krav, at udbetaling af Enkeltpåtegning for arealerne i 2008 er sket til dig. Hvis du er i tvivl, om der er blevet udbetalt støtte for arealet i 2008, kan du kontakte NaturErhvervstyrelsen for at få oplyst dette.

Aktiv landbruger

Det er en forudsætning for at modtage grundbetaling for arealer omfattet af artikel 32, at du er aktiv landbruger¹⁵⁶. Det betyder, at du skal udøve en landbrugsaktivitet på arealer, der ikke er omfattet af undtagelsen¹⁵⁷. Det vil sige, at du, ud over aktiviteterne på dine artikel 32-arealer, udfører en landbrugsaktivitet i form af en landbrugsproduktion, fx erhvervsmæssigt dyrehold, eller har minimum 0,30 ha sammenhængende landbrugsareal, hvor aktivitetskravet bliver overholdt¹⁵⁸.

Du skal være opmærksom på, at arealer med fx juletræer og pyntegrønt i fredskov ikke betragtes som landbrugsarealer og dermed ikke indgår i minimumsgrænsen på 0,30 ha.

Krav om landbrugsaktivitet på landbrugsarealer

Du skal opfylde kravet om landbrugsaktivitet på de dele af dine artikel 32-arealer, hvor det er muligt. Det vil omvendt sige, at kravet om en landbrugsaktivitet ikke gælder arealer, der som en konsekvens af tilsagnsbetingelser eller etableringen af et vand- og naturprojekt eksempelvis er så våde, at du hverken kan slå dem eller lade dem afgræsse. De samme betingelser gælder for marker med de særlige tilsagn, der automatisk betragtes som MFO-brak¹⁵⁹.

Læs mere i afsnit 4.3.2 om støttebetingelser for arealer med græs og i afsnit 3.1.4. "De grønne krav på særlige tilsagnsarealer".

¹⁵⁶ [Art.4, stk. 1, litra a i forordning \(EU\) nr. 1307/2013](#)

¹⁵⁷ [Art. 4, stk. 1, litra c, i forordning \(EU\) nr. 1307/2013](#)

¹⁵⁸ § 19, stk. 2, i bekendtgørelse nr. xxx [jf. artikel 4, litra e\), i forordning \(EU\) nr. 1307/2013](#)

¹⁵⁹ § 23 stk. 1, i bekendtgørelse nr.

Krav til plantesammensætning på græsarealer

Reglerne for plantesammensætning på græsarealer blev lempet i 2015, så flere arealer blev støtteberettigede efter de generelle regler, og de skal derfor ikke anmeldes under artikel 32-undtagelsen.

Alle arter af græs, grøntfoder og naturligt forekommende urter er støtteberettigede plantearter på landbrugsarealer med græs. Dette gælder fx for arter som lysesiv, brændenælder, tidsler mv., som tidligere ikke kunne godkendes på græsarealer¹⁶⁰.

Lyng og andre vedagtige planter er dog ikke tilladt under grundbetalingsordningen. Hvis der som en direkte følge af tilsagnsbetingelserne fx gror lyng på arealet, vil du derfor kunne anmelde marken til grundbetaling under undtagelsen. Derfor kan tilsagn til pleje af græs og naturarealer af typen 4, 5, 57 og 67 i særlige tilfælde anmeldes under undtagelsen i artikel 32, selvom aktivitetskravet overholdes på arealet. Dette gælder fx, hvis arealerne på grund af tilsagnsbetingelserne er blevet domineret af lyng.

Hvis du anmelder din mark med tilsagn til pleje af græs- og naturarealer (type 4, 5, 57 og 67) under artikel 32, er det et krav, at arealet ligger inden for Natura 2000-udpegningerne eller indgår i et vådområdeprojekt eller lignende og derfor ligger indenfor korttemaet "Vand- og naturprojekter" i Miljø- og Fødevareministeriets Internet Markkort (IMK).

Læs mere i afsnit 4.3.2 om støttebetingelser for arealer med græs.

¹⁶⁰ [Art. 4, stk. 1, litra i\) i forordning \(EU\) nr. 1307/2013](#)

Afgrødekoder og plantesammensætningen

Der er ganske få afgrødekoder, du kan bruge sammen med artikel 32-undtagelsen.

På marker anmeldt under undtagelsen kan du få støtte til arealet, selvom du ikke kan overholde de generelle støttebetingelser til grundbetaling, hvis dette skyldes, at de er blevet naturlignende som en direkte konsekvens af et miljøtilsagn eller et vand- og naturprojekt.

Læs mere om afgrødekoder til marker med miljøtilsagn, med tilsagn til skovrejsning eller marker i et vand- og naturprojekt i brugerguiden.

Gå til guiden "[Sådan søger du grundbetaling under artikel 32](#)"

[Læs mere om, hvilke afgrødekoder du skal bruge til dit miljøtilsagn i oversigten "Afgrødekoder til MVJ-tilsagn og miljø-tilsagn under Landdistriktsprogrammet"](#)

4.11.2 Miljøtilsagn under artikel 32

Du kan opretholde grundbetaling for visse arealer med miljøtilsagn, selv om arealerne ikke opfylder alle støttebetingelser under ordningen grundbetaling.

Det gælder for:

- arealer med miljøtilsagn med forpligtigelse til udtagning og
- arealer med tilsagn til vådområder eller ændret afvanding indgået efter 2001.

Arealer med miljøtilsagn med forpligtigelse til udtagning eller miljøtilsagn til vådområder

Du kan modtage grundbetaling for dit areal, hvis alle betingelser i miljøtilsagnet er opfyldt. Desuden skal årsagen til, at arealet ikke længere lever op til de almindelige krav under grundbetalingen, være en direkte konsekvens af betingelserne i miljøtilsagnet.

Du kan anmelde følgende miljøtilsagn med forpligtelse til udtagning under artikel 32¹⁶¹:

¹⁶¹ Art. 32, stk. 2, litra b), iii), i forordning (EU) nr. 1307/2013

Tilsagnsnr.	Tilsagn	Yderligere krav
7	20-årig udtagning af agerjord	
8	20-årig udtagning af græsarealer udenfor omdrift	
13	Etablering af vådområder	Forpligtelse til udtagning
16	Miljøvenlig drift af vådområder	Forpligtelse til udtagning
78	Fastholdelse af lavbundsområder	

Du kan anmelde følgende miljøtilsagn til vådområder under artikel 32¹⁶²:

Tilsagnstype	Foranstaltning	Yderligere krav
9	Ændret afvanding*	Tilsagn fra og med 2001
50	Fastholdelse af vådområder	
54	Opretholdelse af ændret afvanding	
55	Fastholdelse af vådområder og naturlige vandstandsforhold**	
64	Ændret afvanding	
74	Fastholdelse af statslige Kvælstofvådområder**	
75	Fastholdelse af kommunale Kvælstofvådområder**	
76	Fastholdelse af fosforvådområder**	
77	Fastholdelse af Natura 2000 projekter om naturlig vandstand**	
* Kun for tilsagn, hvor der er givet dispensation fra forpligtelsen til jordbrugsmæssig udnyttelse.		
** Disse miljøtilsagn gives kun til arealer, der indgår i projekter under landdistriktsprogrammet, og som medvirker til implementeringen af Vandrammedirektivet eller Natura 2000-direktiverne.		

4.11.3 Vand- og naturprojekter under artikel 32

Du kan modtage grundbetaling for arealer, der indgår i vand- og naturprojekter, selvom arealerne ikke opfylder alle støttebetingelser under grundbetalingen. Årsagen til, at arealet ikke lever op til de almindelige krav under grundbetalingen, skal være en direkte konsekvens af det igangsatte projekt på arealet.

Vand- og naturprojektet skal være påbegyndt som led i gennemførelsen af et eller flere af følgende EU-direktiver¹⁶³:

¹⁶² [Art. 32, stk. 2, litra b\), i\), i forordning \(EU\) nr. 1307/2013](#)

¹⁶³ [Art. 32 stk. 2, litra b\), i\), i forordning \(EU\) nr. 1307/2013](#)

- Vandrammedirektivet
- Natura 2000-direktiverne

Projekterne kan ses i Internet Markkort

Du kan se, om dine marker indgår i et vand- og naturprojekt, der gennemfører direktiverne, i Internet Markkort (IMK). Du finder projekterne i IMK's korttema "Vand- og naturprojekter" under fanen "Vandprojekter". Læs evt. mere om, hvordan du slår temaet til og tegner dine arealer korrekt, i guiden "Sådan søger du grundbetaling under artikel 32".

Gå til guiden "[Sådan søger du grundbetaling under artikel 32](#)"

Der er forskel på, hvordan du skal forholde dig til dine arealer alt efter, om du begynder på projektet før eller efter ændringsfristen:

Hvis projektet er begyndt inden ændringsfristen i 2017

Hvis projektet er begyndt inden ændringsfristen og arealerne ikke længere er landbrugsarealer, skal du anmelde marken med afgrødekode 321, "Miljøtiltag, ej landbrugsarealer". Hvis marken ikke ligger i Vand- og naturprojekttemaet i IMK, skal du indsende en erklæring om grundbetaling under undtagelsesbestemmelserne i artikel 32. Du finder erklæringen på NaturErhvervstyrelsens hjemmeside:

Gå til "[Erklæring om grundbetaling under undtagelsesbestemmelserne i artikel 32](#)", som du finder under "Ansøgning under artikel 32".

Hvis projektet begynder efter ændringsfristen i 2017

Hvis du har marker, der i løbet af 2017 bliver inddraget i et projekt, der har til formål at gennemføre Vandramme- eller Natura2000-direktiverne, kan du i nogle tilfælde ikke anmelde arealet som artikel 32 inden for ændringsfristen.

Du kan, som noget nyt i 2017, anmode om dispensation fra kravet, om anmeldelse af arealer til grundbetaling under undtagelsen i artikel 32 inden ændringsfristen¹⁶⁴. Dette er en mulighed, hvis realiseringen af projektet med fx gravearbejdet resulterer i, at arealet ændrer karakter og ikke længere overholder de almindelige betingelser for grundbetaling. Projektmyndigheden

¹⁶⁴ §14, stk. 2, i bekendtgørelse XX

eller tilsagnshaver (fx kommunen) kan indsende en dispensationsanmodning til os på dine vegne.

Du bør sende din anmodning om dispensation så tidligt som muligt og senest 14 dage før projektet igangsættes, hvis du vil være sikker på at få svar, inden projektet starter.

Dispensationsanmodningen skal altid indeholde følgende oplysninger:

- ansøgers navn og adresse
- CVR-nr. eller CPR-nr.
- oversigtskort over projektet og projektgrænsen
- markbloksnummer og marknummer på det areal, du søger om dispensation for
- størrelse i ha på det areal, du søger om dispensation for
- start- og sluttidspunkt for den ikke landbrugsmæssige aktivitet
- udførlig beskrivelse af den aktivitet, du søger om dispensation for samt
- vand- og naturprojektets journalnummer.

Du kan sende din dispensationsanmodning på mail til direktebetalinger@naturerhverv.dk eller som brev til: NaturErhvervstyrelsen, Direkte Betalinger, Nyropsgade 30, 1780 København V.

Vær opmærksom på, at hvis du har tilsagn under miljøordningerne, gælder der særlige regler. Derfor skal du altid søge om dispensation, inden du foretager dig noget, der kan være i strid med tilsagnsbetingelserne. Hvis du er i tvivl kan du kontakte miljobio@naturerhverv.dk

Gå til guiden "[Sådan søger du grundbetaling under artikel 32](#)"

4.11.4 Skovprojekter under artikel 32

Du kan få grundbetaling for arealer med skovrejsning, hvis du har et miljøtilsagn til 20-årig udtagning af agerjord med frivillig skovrejsning eller et tilsagn fra Naturstyrelsen til skovrejsning på dit landbrugsareal¹⁶⁵.

Der vil altid blive lyst fredskovspligt på et areal med tilsagn til skovrejsning fra Naturstyrelsen. På Naturstyrelsens hjemmeside kan du læse mere om fredskov, hvordan du kan søge tilsagn og betingelserne for tilsagnene.

[Gå til Naturstyrelsens hjemmeside](#)

Gå til guiden "[Sådan udfylder du Tilsagn under skovordningerne](#)"

¹⁶⁵ [Artikel 32 stk. 2, litra b\), ii\), i forordning \(EU\) nr. 1307/2013](#)

Læs mere om afgrødekoder til dit skovrejsningsprojekt i guiden "[Sådan søger du grundbetaling under artikel 32](#)".

Skovprojekter	
Tilsagn	Afgrødekode
Privat skovrejsning på tidligere landbrugsjord	311, 587 eller 578*
Miljøtilsagn om 20-årig udtagning af agerjord med frivillig skovrejsning	313
Privat skovrejsning med samtidigt miljøtilsagn om 20-årig udtagning af agerjord	314
Offentlig skovrejsning	586
Statslig skovrejsning	588
* Afgrødekoden afhænger af, hvornår tilsagnet til skovrejsning er indgået.	

For tilsagn givet af Naturstyrelsen før 2016 gælder følgende:

Du skal være opmærksom på, at du kun vil kunne modtage grundbetaling for det tilplantede skovareal. Det betyder, at arealer inden for projektet, som ikke er tilplantede, skal leve op til de almindelige støttebetingelser, for at kunne modtage grundbetaling.

Hvis du tilplanter et areal på 5,00 ha med skov, men du kun har tilsagn til 4,00 ha, betyder det, at du kun kan modtage grundbetaling for de 4,00 ha.

Du kan få grundbetaling for arealet i det eller de år, hvor du tilplanter og indtil 5 år efter udbetaling af sidste anlægsrate¹⁶⁶.

For tilsagn givet af SVANA/Naturstyrelsen i 2016 eller efterfølgende gælder følgende:

Privat skovrejsning, hvor SVANA (tidl. Naturstyrelsen) har givet tilsagnet som en del af implementeringen af vandrammedirektivet¹⁶⁷ er berettiget til grundbetaling i henhold til gældende EU-regler, på lige fod med vand- og naturprojekterne, som beskrevet i afsnit 4.11.3.

Det er typen af tilsagn om skovrejsning, der afgør, hvor længe du kan modtage grundbetaling til projektet.

¹⁶⁶ § 12 i bekendtgørelse nr. 423 af 8. maj 2012, jf. Artikel 7 og artikel 58, i forordning nr. 1306/2013

¹⁶⁷ Bekendtgørelse nr. 814 af 24. juni 2016

For tilsagn givet af Naturstyrelsen før 2006 gælder følgende:

Hvis du har tilsagn om tilskud til skovrejsning, med tilsagn fra 2006 eller før, og søger grundbetaling for arealet, mister du indkomstkompensationen fra Naturstyrelsen i samme år. Naturstyrelsen tilbageholder hele indkomstkompensationen, også selvom du kun søger grundbetaling for en del af arealet.

Du kan dog modtage plejetilskud fra Naturstyrelsen og grundbetaling for samme areal.

KLADDE

5. Hvilke arealer er ikke støtteberettigede under grundbetalingen?

Du kan kun modtage grundbetaling for landbrugsarealer, du driver landbrugsmæssigt¹⁶⁸.

Landbrugsarealer er arealer, hvor der foregår en landbrugsaktivitet. Hvis du også bruger arealet til andre aktiviteter eller formål, må landbrugsaktiviteten ikke være væsentligt hæmmet af den anden aktivitet eller det andet formål.

Varigheden og intensiteten af den anden aktivitet er afgørende for, om den væsentligt hæmmer landbrugsaktiviteten. Det vil altid være en konkret vurdering af det specifikke areal og den landbrugsmæssige brug af det, der vil være udslagsgivende for, om dit areal er støtteberettiget.

Generelt gælder at i perioden 15. maj til og med 15. september (dog 1. juni til 15. september for permanent græs) skal arealet under normale vejrforhold kunne dyrkes og høstes og derved være til rådighed for landbrugsdrift. Kan du ikke opfylde dette, er arealet ikke støtteberettiget

5.1 Tilladte aktiviteter uden tidsmæssig begrænsning

På landbrugsarealer, som du søger grundbetaling til, er det som udgangspunkt tilladt at anvende arealet til egne private ikke-organiserede aktiviteter, såsom:

- jagt
- ridning (så længe dette ikke omfatter permanente ridebanespring)
- trampestier

Anvendelsen må ikke have en sådan karakter eller omfang, at plantedækket bliver ødelagt eller fjernet. Sker det, er det nødvendigt straks at udbedre skaderne og retablere plantedækket¹⁶⁹.

¹⁶⁸ § 19, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 1377 af 1. december 2015 og [artikel 32, stk. 2, litra a\), i forordning \(EF\) nr. 1307/2013](#)

¹⁶⁹ § 22 i bekendtgørelse nr. 1377 af 1. december 2015

5.1.2 Tilladte aktiviteter i længere perioder

På landbrugsarealer (dog ikke brakarealer), som du søger grundbetaling til, er det i op til 1 år tilladt at opbevare landbrugsprodukter og jordforbedringsmidler, der har tilknytning til din bedrift, som fx:

- halm
- roer og kartofler
- jordforbedringsmidler, som fx gødning eller kalk.

5.1.3 Tilladte aktiviteter i kortere perioder

Du må i begrænset omfang anvende dine landbrugsarealer til andre aktiviteter end landbrugsdrift, hvis den anden aktivitet ikke væsentligt hæmmer landbrugsdriften.

Aktiviteter, der foregår i dyrkningsperioden 15. maj til 15. september, må ikke væsentligt hæmme landbrugsdriften og derved opfyldelsen af aktivitetskravet. Hvorvidt landbrugsdriften er væsentligt hæmmet, afhænger af varigheden, omfanget og intensiteten af den anden aktivitet. Jo længere tid den anden aktivitet foregår, og jo mere intens aktiviteten er, desto mere vil landbrugsdriften blive hæmmet. Aktiviteter, der højst foregår i 14 dage indenfor dyrkningsperioden, vil ofte ikke hæmme landbrugsdriften, mens aktiviteter, der foregår i hele perioden, vil i mere væsentlig grad hæmme landbrugsdriften. Uden for dyrkningsperioden kan arealet frit benyttes til andre aktiviteter, hvis disse ikke varigt fratager arealet dets karakter af at være et landbrugsareal.

Eksempler på aktiviteter, der som udgangspunkt ikke hæmmer landbrugsdriften væsentligt er:

- arrangementer med landbrugsmæssig relevans, såsom dyrskuer, traktortræk, maskindemonstration, pløjestævner og lignende
- arrangementer uden landbrugsmæssig relevans, såsom koncerter, sportsstævner, agilitytræning, ridearrangementer, markeder, spejderlejre, bålpladser, udstillinger, parkeringspladser og lignende
- anlægsarbejder (arbejdsområder, arbejdskørsel, kabelnedgravning, kloakarbejde og lignende) af kortere varighed op til 14 dage
- arkæologiske forundersøgelser af kortere varighed op til 14 dage
- opbevaring af fx byggematerialer, træ, tømmer, brænde, jord, sand, grus og maskiner og lignende af kortere varighed op til 14 dage
- militære øvelser på landbrugsarealer (N.B.! ikke militære øvelsesområder – se tabel på side 122 over ikke støtteberettigede arealer)

Hvis du anvender dine arealer til andre aktiviteter end landbrugsdrift, er det vigtigt, at anvendelsen ikke har en sådan karakter eller omfang, at plantedækket bliver ødelagt eller fjernet. Hvis det alligevel sker, skal du straks sørge for at udbedre eventuelle skader.

Hvis dit areal eksproprieres varigt i ansøgningsåret og dermed ikke bliver et landbrugsareal igen, er arealet ikke støtteberettiget under ordningen grundbetaling¹⁷⁰. Hvis du først har fået besked om ekspropriationen af arealet efter ansøgningsfristen 21. april 2017, skal du trække arealet ud af din ansøgning ved at meddele os, at arealet ikke længere er støtteberettiget.

5.2 Ikke-støtteberettigede arealer

Omfatter arealer hvor landbrugsaktiviteten er væsentligt hæmmet af andre aktiviteter i perioden 15. maj til 15. september (dog 1. juni til 15. september for permanent græs), hvor arealet skal kunne anvendes landbrugsmæssigt med udførelse af landbrugsaktiviteter¹⁷¹. Arealerne vil typisk være hæmmet ved, at dyrkning af græs ikke kan forekomme. Dette vil fx være tilfældet ved meget hyppig slåning. I tabellen nedenfor er der givet eksempler på, hvilke arealer der som udgangspunkt ikke er støtteberettiget.

Hvis arealet ikke er væsentlig hæmmet af den anden aktivitet, og du kan dokumentere, at der er foregået en landbrugsaktivitet i perioden 15. maj til 15. september eller i perioden 1. juni til 15. september for permanent græs, kan arealet efter et konkret skøn være støtteberettiget. Dokumentation kan være salg af afgrøder, billeder af indhegning relateret til landbrugsdyr, dokumentation, der viser en kontinuerlig landbrugsmæssig brug, eller andre former for dokumentation.

¹⁷⁰ [Artikel 32, stk. 4, i forordning \(EU\) nr. 1307/2013](#)

¹⁷¹ § 19, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 1377 af 1. december 2015

Tabel: Oversigt over typisk ikke-støtteberettigede arealer

Arealtype	Beskrivelse	Hvorfor kan arealet ikke dyrkes landbrugsmæssigt?
Naturarealer	Moser, vandhuller (undtagen GLM-søer), remiser, læhegn og andre ikke dyrkbare arealer.	Kan have opvækst af træer, buske, krat og vedplanter, eller er helt eller delvist dækket af vand i lange perioder af året.
Golfbane	Alle golfbanens arealer inden for "out of bounds". Typisk green, fairway, rough og heavy rough. Hertil driving range, putting greens og indspilsgreens.	Slåningen af græsset sker af hensyn til golfspillet, og arealet har permanente installationer (tee, hul, bunker), græsset dyrkes med specialblanding af langsomt voksende græs. Arealet anvendes ikke til dyrkning af græs.
Lufthavn	Start og –landingsbaner med græs (omfatter ikke sikkerhedszoner omkring landingsbanerne)	Af hensyn til flyene er arealet slået og tromlet plant, og arealet har ofte installationer i form af start- og landingslys langs arealet. Banen kan normalt sidestilles med befæstet vej. Arealet anvendes ikke til dyrkning af græs.
Militære øvelsesområder	Skydebaner, feltskydebaner, skydeterræn (skydebane, skydeområde, nedslagsområde og målområde), øvelsesareal med intensiv aktivitet – fx kørsel med bæltekøretøjer.	Arealet er kendetegnet ved hyppig ikke-landbrugsmæssig aktivitet. Arealet anvendes ikke til dyrkning af græs.
Arbejdsarealer i skov	Fungerer primært som arbejdsareal i forbindelse med skovdriften.	Landbrugsaktiviteten er væsentlig hæmmet af skovdriften. ¹⁷²
Idrætsanlæg inkl. motorcrossbane, ridebaner og skydebaner	Sportsanvendelse. Græsset holdes i perioden 15. maj til 15. september kort med henblik på at kunne udøve sportsaktiviteten.	Slåningen af græsset sker af hensyn til sportsanvendelsen. Arealet har ofte permanente installationer (lys, sprinkler, højtalere, tv-tårne, pointtavler), og græsset kan være afstribet eller omkranset af tribuner. Arealet anvendes ikke til dyrkning af græs.
Offentlige parker, private haver og fællesarealer omkring bygninger	Parker i form af store havelignende arealer med offentlig adgang til brug for rekreative formål. Private haver og fællesarealer anvendt til rekreativt formål for boligejere og beliggende i umiddelbart tilknytning til bebyggelse.	Slåningen af græsset sker af hensyn til det æstetiske udtryk, og for at folk kan færdes på arealet. Arealet er ikke indrettet til produktionsmæssig udnyttelse og har typisk permanente stisystemer, bænke, skraldespande og er omkranset af hegn eller hæk. Der kræves evt. betaling for entré. Arealet anvendes ikke til dyrkning af græs Slåningen af græsset sker af hensyn til det æstetiske udtryk og af hensyn til, at beboerne kan færdes på arealet. Arealet ligger ofte i umiddelbar tilknytning til bebyggelse og er ofte tydeligt adskilt fra omkringliggende arealer med hæk eller hegn og indeholder ofte permanente installationer

¹⁷² § 19, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 1377 af 1. december 2015

		som gynger, sandkasse eller fliser eller fungerer som urtehave. Arealet anvendes ikke til dyrkning af græs.
Dyrehaver/dyre parker	Store haver med offentlig adgang. Arealet er ofte omkranset af hegn eller hæk, og dyrene kan være indhegnet.	Afgræsning foregår med atypiske landbrugsdyr (ikke øremærkede) eller vilde dyr. Der kræves evt. entré. Arealet anvendes ikke til dyrkning af græs.
Græsarealer med solceller	Permanente installationer med solceller	Solceller kan ofte sidestilles med bygninger. Installationerne er permanente.
Vildtagre	Er sået med henblik på at give vildtet foder og høstes ikke.	Når det ikke er hensigten at høste, slå eller afgræsse afgrøden, kan arealet ikke defineres som agerjord, fordi det ikke dyrkes med henblik på produktion. Arealet er derved ikke et landbrugsareal.

5.3 Permanent vandlidende arealer er ikke støtteberettigede

Hvis dit areal under normale vejrforhold er så vandlidende eller så vanskeligt at dyrke, at du er forhindret i at opfylde aktivitetskravet om dyrkning/slåning/afgræsning i perioden 15. maj til 15. september eller 1. juni til 15. september for arealer med permanent græs, betragter vi den del af arealet som et naturareal¹⁷³.

Er dit landbrugsareal vandlidende som følge af et projekt, har du dog mulighed for at søge om støtte under undtagelsesbestemmelserne – se betingelserne herfor i afsnit 4.11

Naturarealer skal ikke anmeldes særskilt i fællesskemaet

Alle arealer, der før 2010 havde tydelig karakter af natur, skal kun fremgå af siden "Bedriftens ejendomme" i Fællesskemaet. Naturarealer har ingen N-norm og indgår ikke i bedriftens harmoniareal. Hvis arealet kan bruges som landbrugsareal, eksempelvis til afgræsning, eller det er omfattet af et miljøtilsagn eller tilsagn om tilskud til skovrejsning, skal det være i markblok og skal dermed anmeldes særskilt i Fællesskemaet.

5.4 Veje og kørespor

Arbejdsveje, køreveje og markveje skal være en del af landbrugsarealet for at være støtteberettigede.¹⁷⁴

Ubefæstede veje, som udelukkende fører fra én mark til en anden mark, er støtteberettigede, hvis vejen er en del af den omkringliggende mark og der foregår en landbrugsaktivitet. Det gælder også, hvis vejen fører til en mark, som ikke er din egen mark.

Hvis du benytter et plejespor (sprøjtespor), når du kører til en anden mark, er arealet støtteberettiget, også selv om sporet er ekstra opkørt, fx fordi det oftest er der, hvor du kører ind og ud af marken. Der skal dog altid være en årlig landbrugsaktivitet på arealet.

Kan der svares ja til ét eller flere af punkterne nedenfor, er vejen ikke støtteberettiget:

- Er vejen belagt med grus, sten eller andet hårdt materiale?
- Går vejen mellem 2 andre veje, mellem bygninger eller mellem anden vej og bygninger?

¹⁷³ § 19, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 1377 af 1. december 2015

¹⁷⁴ [Afsnit 2.3 i LPIS Guidance.](#)

- Det er uden betydning for støtteberettigelsen, om arealet pløjes op og tilsås med en afgrøde sammen med resten af marken.
- Giver vejen udelukkende adgang til vindmøller eller andre tekniske installationer?
- Giver vejen adgang til andre arealer, som ikke er landbrugsarealer, fx skovarealer, og er vejen samtidig ikke en del af den omkringliggende mark?
- Er vejen adskilt fra den omkringliggende mark, fx med mindre udyrkede arealer, forhøjninger, jordvolde, træer, buske, grøfter eller hegn?

Særlige regler for planteskolearealer på åbent land, frugttræer og -buske og lavskov

Du må gerne have arbejdsarealer i form af kørespor og gange på dine planteskolearealer på åbent land, på arealer med frugttræer og på arealer med buske og lavskov, så længe disse ikke udgør mere end 20 procent af arealet¹⁷⁵. Du må dog ikke inkludere din kørevej, arbejdsvej eller markvej i din markindtegnning, hvis du ud fra punkt 1 eller 2 nedenfor vurderer, at den ikke er støtteberettiget.

Kan der svares ja til ét eller flere af punkterne nedenfor, er vejen ikke støtteberettiget:

1. Er vejen belagt med grus, sten, asfalt eller andet hårdt materiale?
2. Er hovedformålet med arbejdsvejen, kørevejen eller markvejen transport til andre arealer?

I andre tilfælde er køresporet støtteberettiget.

20 procent arbejdsarealer på planteskolearealer på åbent land og arealer med lavskov

Du må gerne have arbejdsarealer i form af kørespor og gange på dine planteskolearealer på åbent land og på arealer med lavskov, så længe disse ikke udgør mere end 20 procent af arealet. Ikke-støtteberettigede kørespor som beskrevet ovenfor, kan dog ikke indgå i de 20 procent.

Trampestier

Trampestier over dyrkede marker er tilladt. Stierne må ikke hindre normal drift af marken, heller ikke på den del af marken, som udgør stien.

¹⁷⁵ § 25, stk. 3, sidste pkt., i bekendtgørelse nr. 1377 af 1. december 2015

Stien skal have samme plantedække som resten af marken. Derfor må du ikke foretage en egentlig etablering af stierne, fx tilføre grus eller flis.

Stien må ikke afskærmes eller hegnes fra den øvrige del af marken, og der må ikke opsættes bænke, skraldespande og lignende. Du må gerne afmærke stien i begge ender af marken, og der kan opsættes en stente eller låge.

Du kan placere trampestien i kanten af marken, langs skel eller tværs over marken.

KLADDE

6. Markblokke og markkort

Du skal hvert år indtegne og anmelde alle dine landbrugsarealer på markkort, hvis du søger om grundbetaling eller andre arealbaserede støtteordninger eller er økologisk landbruger med autorisation¹⁷⁶.

På markkortet skal du indtegne alle bedriftens arealer som marker. Du skal ikke indtegne:

- Arealer, der ikke er landbrugsarealer (fx bygninger, haver og hegn)
- Natur- og skovarealer, som du ikke får støtte for, eller som ikke er omfattet af et flerårigt tilsagn om tilskud
- Arealer med lavskov, som ikke lever op reglerne om plantesammensætning. Læs mere i Vejledning om direkte arealstøtte, afsnit 4.4.3 "Støttebetingelser for lavskov".

Du skal også indtegne landbrugsarealer, du ikke søger støtte for. Landbrugsarealer er arealer, der er drevet landbrugsmæssigt, og hvor hovedformålet med driften er landbrugsmæssigt.

Nyt til 2017

Du kan nu indtegne din mark hen over korttemaet "Fradrag grundbetaling" i tilfælde, hvor du vil søge grundbetaling til de dele af marken, som ikke er dækket af dette korttema.

Vær i den forbindelse især opmærksom på følgende:

- Det er meget vigtigt, at du tjekker om der er fejl i korttemaet "Fradrag grundbetaling". Hvis det er tilfældet, skal du indsende et forslag om ændring af markblokken¹⁷⁷.
- Arealet med "Fradrag grundbetaling" fratrækkes automatisk i Fællesskemaet.

Læs mere i afsnit 6.1.2 "Indtegnning af marker over korttemaet "Fradrag grundbetaling"" [LINK].

Du kan kun få udbetalt grundbetaling til arealer, som er registreret med et støtteberettiget areal i Internet Markkort (IMK)

Arealer, som er registreret uden støtteberettiget areal, er:

- Arealer uden for markblok
- Markblokke registreret med en støtteprocent 0 (kun markblokke med typen PGR (Permanent græs))
- Markblokke registreret med et taraareal (kun markblokke som ikke har typen PGR (Permanent græs))
- Arealer med "Fradrag grundbetaling"

¹⁷⁶ Artikel 14 i forordning (EU) nr. 809/2014 [og](#) § 8, i bekendtgørelse nr. 1378 af 1. december 2015

¹⁷⁷ [Artikel 16 i forordning \(EU\) nr. 809/2014 af 17. juli 2014](#)

Ønsker du at søge grundbetaling til arealer, som er registreret uden støtteberettiget areal i IMK, skal du sende et ændringsforslag inden ændringsfristen den 16. maj 2017.

Læs mere om "Fradrag grundbetaling" og taraarealer i afsnit 6.2.2 Fradrag i grundbetalingen og taraarealer og læs mere om støtteprocenter i afsnit 6.4 Markblokkens støtteprocent på permanent græs.

Læs mere om hvordan du sender et ændringsforslag i afsnit 6.3.1 Sådan indsender du forslag om ændring af markblokke.

6.1 Du skal indtegne og anmelde dine marker

Du kan kun søge støtte ved at indtegne dine marker i Internet Markkort (IMK) og overføre arealet til fællesskemaet¹⁷⁸. Læs mere om dette i [Brugerguide til Fællesskema 2017](#).

Du skal indtegne dine marker nøjagtigt og fjerne evt. ikke støtteberettigede områder fra din indtegning, som ikke er dækket af "Fradrag Grundbetaling". Det er vigtigt, at du tegner omhyggeligt, hvor din landbrugsjord grænser op til ikke-støtteberettiget natur, vejrabatter, bygninger osv.¹⁷⁹ Efter indtegning kan du redigere de marker, som ikke er nøjagtige.

Vær opmærksom på de regler, der er for indtegning over "Fradrag grundbetaling". Læs mere i afsnit 6.1.2 "Indtegning af marker over korttemaet "Fradrag grundbetaling".

Indtegn og anmeld alle marker

Det er vigtigt, at du indtegner og anmelder alle landbrugsarealer senest ved ændringsfristen, 16. maj 2017. Det er vigtigt, fordi vi ellers ikke medregner markerne i din støtteberegning eller beregningen af, om du overholder de grønne krav.

Hvis der er tale om en markblok af en anden type end Permanent græs (findes i info på markblokken, se *Brugerguide til Internet Markkort 2017 [LINK]*), skal du tegne alle ikke-støtteberettigede arealer over 100 m² ud af marken, hvis de er en del af det støtteberettigede areal i markblokken.

¹⁷⁸ Artikel 17 i forordning (EU) nr. 809/2014 og § 9, stk.2 i bekendtgørelse nr. 1378 af 1. december 2015

¹⁷⁹ [Artikel 14, stk. 1 i forordning \(EU\) nr. 809/2014 af 17. juli 2014](#)

Markblokke med typen Permanent græs har en fastsat støtteprocent. I disse markblokke tegner du kun uden om nogle af de ikke-støtteberettigede arealer, når du indtegner din mark. Se hvilke i afsnit 6.4.1 "Ikke-støtteberettigede arealer i markblokke med en støtteprocent"¹⁸⁰.

Vær opmærksom på, at der er særregler for indtegning og anmeldelse af visse typer tilsagn, se afsnit 6.1.4 "Særregler for anmeldelse af marker med visse tilsagnstyper".

Gå til "Brugerguide til Internet Markkort 2017" for at se, hvordan du indtegner marker [\[LINK\]](#).

Få tips til at tegne i IMK i brugerguiden

Få tips til at:

- kopiere markkort fra sidste år
- indtegne og redigere marker
- finde overlap med andre landbrugeres marker
- få alle dine MFO-arealer med i markkortet
- finde information om den enkelte markblok

Vi anbefaler, at du bruger et zoomniveau på 1: 1.000 eller tættere på, når du indtegner dine marker.

Gå til "Brugerguide til Internet Markkort 2017" [\[LINK\]](#)

6.1.1 Du skal indtegne alle de landbrugsarealer, du råder over på bedriften

Alle landbrugsarealer, som du råder over på bedriften, både ejede og forpagtede, skal indtegnes nøjagtigt samt tildeles marknumre og afgrødekoder¹⁸¹. Det er vigtigt, da alle dine landbrugsarealer skal indgå i beregningen af, om du overholder de grønne krav.

Landbrugsarealer, som du ikke kan slå, få afgræsset eller dyrke

Hvis du på områder over 100 m² på græsarealer ikke kan overholde aktivitetskravet om årlig slåning eller afgræsning eller er i tvivl om, hvorvidt du skal slå eller sørge for afgræsning skal du indtegne områderne som særskilte marker, hvor du ikke søger grundbetaling. Det kan fx være områder, hvor du ikke kan komme med slåmaskinen eller få kvæget til at afgræsse.

¹⁸⁰ § 3, stk.2, i bekendtgørelse nr. 1378 af 1. december 2015

¹⁸¹ [Artikel 14 - 17 i forordning \(EU\) nr. 809/2014](#) og §§ 7 – 9, i bekendtgørelse nr. 1378 af 1. december 2015

Tilsvarende regel om særskilte marker gælder også, hvis der på dyrkede arealer er områder over 100 m², som du alligevel ikke kan dyrke.

Du behøver dog ikke oprette en særskilt mark, hvis du ikke kan slå, få afgræsset eller dyrke området, og det allerede er fuldt dækket af "Fradrag grundbetaling".

Indtegning af marker på fælles græsningsarealer

Hvis du har marker i en markblok med fælles græsningsarealer, skal du indtegne et areal, som svarer til størrelsen på det areal, du har rådighed over eller tilsagn for¹⁸². Du kan ikke indtegne hele markblokken, da der så vil opstå overlap med andre ansøgers marker.

6.1.2 Indtegning af marker over korttemaet "Fradrag grundbetaling"

Du har mulighed for at indtegne din mark hen over korttemaet "Fradrag grundbetaling", hvis du vil søge grundbetaling til de dele af marken, som ikke er dækket af dette korttema.¹⁸³

Arealet med "Fradrag grundbetaling" vil automatisk blive fratrasket i arealet til grundbetaling i fællesskemaet, da du ikke kan modtage grundbetaling til et areal med "Fradrag grundbetaling".

Søger du om støtte under ordningen Økologisk Arealtilskud, vil arealer med "Fradrag grundbetaling" også automatisk blive fratrasket i fællesskemaet. Vil du søge om støtte under ordningen Økologisk Arealtilskud til arealer med "Fradrag grundbetaling", skal du følge vejledningen i "Brugerguiden til Internet Markkort 2017" [LINK]. Her beskrives, hvordan du skal gøre, alt efter om arealet er støtteberettiget til grundbetaling i indeværende ansøgningsæson eller ej.

Hvis du indtegner din mark hen over "Fradrag grundbetaling" er det vigtigt, at du sikrer, at fradraget er korrekt. Er der fejl i "Fradrag grundbetaling", skal du indsende et forslag om ændring af markblokken, da der ellers vil ske en fejl i indberetning af dine marker. Læs mere i afsnit 6.3.1 "Sådan indsender du forslag om ændring af markblokke".

Gå til "Brugerguide for Internet Markkort 2017" [LINK]

¹⁸² § 9, stk. 4, i bekendtgørelse nr. 1378 af 1. december 2015 og [artikel 29, stk. 1, i forordning \(EU\) nr. 809/2014](#)

¹⁸³ § 9, stk. 2, i bekendtgørelse nr. xxx af x. xxx 2016_(henvisning til ny bekendtgørelse om FS og markblokke)

6.1.3 Overlap mellem marker

Da det indtegnede areal skal være lig det ansøgte areal, må der ikke være overlap mellem marker. Har du overlap med andre ansøgers indsendte marker, er der følgende regler i IMK:

Overlap mindre end 100 m²

Overlap mindre end 100 m² klippes automatisk væk, når du indtegner eller redigerer dine marker i IMK. Du vil ikke få besked om dette.

Overlap mellem 100 m² og 1.000 m²

Overlap mellem 100 m² og 1.000 m² klippes automatisk væk, når du indtegner eller redigerer dine marker i IMK og du får besked om det fraklippede areal.

Klar overlap selv og få færre breve om din støtte

Hvis dit markkort er helt uden overlap til andre landbrugeres marker inden ændringsfristen og overholder øvrige gældende krav, vil du spare dig selv for det brev, som vi sender til alle landbrugere med overlap. Du kan desuden undgå sanktion.

Det er derfor en fordel for dig, hvis du og dine naboer kan afklare overlap mellem jeres marker inden ændringsfristen.

Overlap større end 1.000 m²

Du kan godt indsende dit markkort og Fællesskema, hvis der er overlap større end 1.000 m². Du får en advarsel om eventuelt overlap i skemakontrollen, og den anden landbruger får et brev om det. Da der ikke kan udbetales støtte til samme areal til to ansøgere, skal du selv afklare overlap over 1.000 m² med den anden landbruger.

I har begge mulighed for at rette overlap mellem marker frem til ændringsfristen. Retter I ikke overlap før denne frist, betragter vi det som en overanmeldelse¹⁸⁴.

Gå til "[Brugerguide for Internet Markkort 2017](#)" [LINK]

¹⁸⁴ § 9, stk. 4, i bekendtgørelse nr. 1378 af 1. december 2015, [artikel 15, stk. 2 og artikel 29, stk. 1, i forordning \(EU\) nr. 809/2014](#)

6.1.4 Særregler for anmeldelse af marker med visse tilsagnstyper

Der er særregler for anmeldelse af marker med visse tilsagnstyper. Disse er beskrevet i brugerguides¹⁸⁵.

Gå til guiden "[Sådan udfylder du siden Udbetaling af tilskud – miljø og økologitilsagn](#)"

Gå til guiden "[Indtegning af marker med miljø- og økologitilsagn](#)"

6.2 Hvad er en markblok, og hvad bruges den til?

En markblok er defineret som et geografisk sammenhængende område med permanente fysiske ydre grænser og kan indeholde én eller flere marker¹⁸⁶. De gule grænser på markkortet er de gældende markblokgrænser.

Markblokgrænserne ligger for det meste langs permanente skel, som fx veje, vandløb, levende hegn og lignende. Dog kan der være andre forhold som gør, at markblokgrænserne ikke følger disse permanente skel. Det kan fx være forskellige typer tilsagn og forskellige støtteprocenter på permanent græs.

Grænser mellem permanent græs og andre afgrøder definerer vi som en permanent fysisk grænse. Arealer med 2 m-bræmmer og frivillige MFO-randzoner er undtaget fra denne regel, da disse arealer defineres som omdriftsarealer. Permanente afgrødeskel betragter vi også som en permanent fysisk grænse, hvis de kan ses på de seneste 2 års luftfoto.

Bemærk, at markblokgrænser kun kan følge naboskel, hvis der ses et skel flere år i træk på kortet. Det betyder, at flere landbrugere kan have marker i samme markblok¹⁸⁷.

Da vi har fysiske markblokke, der følger permanente skel, retter vi ikke markblokke til efter matrikelgrænserne. I mange tilfælde er der ikke længere skel i landskabet ved matrikelgrænserne.

Vi bruger bl.a. markblokkene til at sikre, at der kun søges støtte til støtteberettigede arealer. Det er samlet set din indtegning af marker og informationerne, du giver i dit Fællesskema, der danner grundlag for vores administrative kontrol og en eventuel kontrol på stedet. Ved disse to

¹⁸⁵ § 9, stk. 3, i bekendtgørelse nr. 1378 af 1. december 2015 og [artikel 5, stk. 1, i forordning \(EU\) nr. 640/2014](#)

¹⁸⁶ [Artikel 5 i forordning 640/2015](#) og § 2, stk. 1, nr. 2, i bekendtgørelse nr. 1378 af 1. december 2015

¹⁸⁷ § 2, stk. 1, nr. 2 og 3, i bekendtgørelse nr. 1378 af 1. december 2015

typer kontrol tager vi hensyn til de ændringer af markindtegninger og forslag om markblokændringer, som vi har modtaget inden ændringsfristen 16. maj 2017¹⁸⁸. Du skal anmelde alle dine landbrugsarealer. Ikke-anmeldte arealer vil også blive kontrolleret.

6.2.1 Opdatering af markblokke

Vi har pligt til løbende at opdatere markblokregisteret, så der kun er støtteberettigede elementer i markblokkene og ikke mangler støtteberettigede arealer. Opdateringen gælder alle relevante oplysninger i tilknytning til markblokkene, også de oplysninger som har betydning for det støtteberettigede areal.

Hvis vi i ansøgningsperioden finder fejl i en markblok, så har vi pligt til at rette den¹⁸⁹. Vedligeholdelsen af markbloktemaet sker hele året, men vi bestræber os på at rette flest mulige markblokke uden for ansøgningsperioden. Når vi retter i ansøgningsperioden, er det blandt andet fordi, du som ansøger har pligt til at indberette fejl i markblokkene. Desuden finder vi forhold, der er ændret, fx på baggrund af et nyt luftfoto.

Du kan til enhver tid se de opdaterede markblokke i IMK. Korttemaet hedder "Markblokke (gældende)", se endvidere afsnit 6.3.

I guiden "Sådan indtegner du marker i IMK" kan du se en uddybende beskrivelse af, hvilke oplysninger der er registreret for markblokke.

Gå til "Brugerguide for Internet Markkort 2017" [LINK]

¹⁸⁸ Artikel 15, stk. 2 og § 7, stk. 2, i bekendtgørelse nr. 1378 af 1. december 2015

¹⁸⁹ Artikel 17, stk. 4 i forordning (EU) nr. 809/2014 og [artikel 5, stk. 2 i forordning \(EU\) nr. 640/2014](#)

Markblokkenes arealer er registreret med:

- et bruttoareal, der udgør hele markblokkens areal
- eventuelt "Fradrag grundbetaling"
- eventuelt taraareal eller
- eventuelt en støtteprocent.

6.2.2 Fradrag i grundbetalingen og taraarealer

Fradrag i grundbetalingen

Der kan være indtegnet ikke-støtteberettigede arealer (fradrag) i markblokkene, som ikke kan ses i korttemaet "Markblokke (gældende)". Du kan i stedet se disse fradrag via et separat korttema – "Fradrag grundbetaling". Markblokkens grænser giver derfor ikke nødvendigvis det fulde billede af, hvilke arealer der er støtteberettigede i markblokken.

De indtegnede fradrag er ikke støtteberettigede under grundbetalingen og som udgangspunkt heller ikke til økologisk arealtilskud, men kan være støtteberettigede under andre ordninger. For økologisk arealtilskud kan der i få tilfælde udbetales støtte for indtegnede fradrag. Læs mere om dette i "Vejledning om Økologisk Arealtilskud 2017".

Fradragene kan af forskellige årsager ikke klippes direkte ud af markblokken, fx fordi arealet er støtteberettiget under en miljøordning. Har du tilsagn på et areal, hvor der er et "Fradrag grundbetaling", kan du derfor stadig få udbetalt dit tilsagn, hvis det overholder støttebetingelserne.

Du kan se fradragene i korttemaet "Fradrag grundbetaling" i gruppen "Grundbetaling, MFO og grønne krav".

De indtegnede fradrag bruges til de dele af markblokken, som ved sidste markblokredigering:

- ikke var støtteberettigede under grundbetalingen eller Økologisk Arealtilskud,
- ikke var anmeldte, dvs. der ikke var indtegnet en mark, eller
- ikke var ansøgte, dvs. der er en mark, men der var ikke søgt grundbetaling til marken.

Læs mere om indtegning af marker hen over "Fradrag grundbetaling" i afsnit 6.1.2 "Indtegning af marker over korttemaet "Fradrag grundbetaling" og i "Brugerguide til Internet Markkort 2017" [LINK]

Taraarealer

Taraarealer angives udelukkende på markblokke, hvor hele arealet ikke er støtteberettiget til grundbetaling eller Økologisk Arealtilskud, eller hvor hele arealet ikke tidligere har været anmeldt eller ansøgt. Du kan derfor ikke søge grundbetaling og i hovedparten af tilfældene heller ikke Økologisk Arealtilskud til markblokke med taraarealer, men de kan være støtteberettigede under andre ordninger.

Mener du, der er en fejl i et fradrag eller et taraareal, fx hvis du igen har opdyrket et areal med korn, som tidligere indeholdt juletræer, skal du indsende et forslag om ændring af markblokke. Læs mere i afsnit 6.3.1 "Sådan indsender du forslag om ændring af markblokke".

6.2.3 Markblokke med permanent græs har en støtteprocent

Markblokke af typen permanent græs har en støtteprocent¹⁹⁰. Markblokkens støtteprocent angiver, hvor stor en procentdel af arealet, du kan få grundbetaling til.

Læs mere i afsnit 6.4 "Markblokkens støtteprocent på permanent græs", afsnit 6.4.2 "Hvordan indtegner du marker, hvis der er ikke-støtteberettigede arealer?" og afsnit 6.4.1 "Sådan fastsættes markblokkens støtteprocent".

6.2.4 Markblokkens støtteberettigede areal

Du er som ansøger ansvarlig for, at den markblok, du har marker i, er korrekt. Du skal derfor tjekke markblokkens grænser og markblokkens registrerede støtteberettigede areal under grundbetalingen, herunder støtteprocenten og taraarealet. Du skal desuden tjekke de tilhørende korttemaer: "Fradrag grundbetaling", "GLM søer" og "GLM fortidsminder". Er der fejl i en eller flere af disse, skal du sende et ændringsforslag til os¹⁹¹.

Vi beregner markblokkens støtteberettigede areal under grundbetalingen sådan¹⁹²:

Markblokke som ikke er typen permanent græs:

¹⁹⁰ § 3, stk.2, i bekendtgørelse nr. 1378 af 1. december 2015

¹⁹¹ [Artikel 16 i forordning \(EU\) nr. 809/2014](#) og §§ 4, 5 og 7, stk. 2, i bekendtgørelse nr. 1378 af 1. december 2015

¹⁹² § 3, i bekendtgørelse nr. 1378 af 1. december 2015 og [artikel 9, i forordning \(EU\) nr. 640/2014](#)

Støtteberettiget areal, grundbetaling =
[Bruttoareal, dvs. hele markblokkens areal] – [evt. fradrag i grundbetalingen] – [evt. taraarealer]

Der kan være få tilfælde, hvor der både er fradrag i grundbetalingen og et taraareal i samme markblok. Det støtteberettigede areal kan dog i disse tilfælde aldrig blive mindre end 0 ha.

Eksempler på markblokke uden støtteberettiget areal, som følge af et taraareal

	Eksempel 1	Eksempel 2
Bruttoareal:	10 ha	10 ha
Fradrag grundbetaling:	0 ha	2 ha
Taraareal:	10 ha	10 ha
Støtteberettiget areal, grundbetaling:	0 ha	0 ha

Markblokke med typen permanent græs:

Støtteberettiget areal, grundbetaling =
([Bruttoareal, dvs. hele markblokkens areal] – [evt. fradrag grundbetaling]) x markblokkens støtteprocent

Se eksempler på beregning i markblokke med typen permanent græs i afsnit 6.4.2 "Hvordan indtegner du marken, hvis der er ikke-støtteberettigede arealer?".

6.3 Forslag om ændring af markblokke, fradrag i grundbetaling, GLM søer og GLM fortidsminder

Du er forpligtet til at indberette alle ændringer i de markblokke, du har anmeldte marker i, herunder ændringer til korttemaerne:

- Markblokgrænser
- Markblokkens støtteberettigede areal, dvs. taraareal eller markblokkens støtteprocent
- Fradrag grundbetaling
- GLM søer
- GLM fortidsminder
- Støtteberettigede arealer uden for markblok.

Dette gælder også de ændringer, som ikke ses på nyeste luftfoto i IMK¹⁹³.

¹⁹³ §§ 4, 5 og 7, stk. 2, i bekendtgørelse nr. 1378 af 1. december 2015

Marker og dele af marker, der ligger uden for markblokgrænserne, er ikke støtteberettigede.

Der er enkelte tilfælde, hvor du ikke skal indsende et ændringsforslag, fx på naturarealer, der ikke afgræsses eller udnyttes landbrugsmæssigt og ikke er berettiget til nogen form for støtte.

Det er ikke muligt, at anmode om ændringer til kortet over frivillige MFO-randzoner.

Inden du indtegner dine marker, skal du derfor forholde dig til følgende, i hver markblok du har marker i:

- Grænser på markblokken og korttemaet "Fradrag grundbetaling"
 - Er der ikke-støtteberettigede arealer, som skal tages ud af markblok? Fx en have eller ridebane, bygning, nyplantede juletræer eller andre elementer, som betyder, at du ikke kan udnytte et areal landbrugsmæssigt.
 - Om grænserne omkring arealer i korttemaet "Fradrag grundbetaling" er korrekte.
 - At alt støtteberettiget areal er inddraget i en markblok.
- Det støtteberettigede areal i markblokken
 - Om markblokken har et registreret støtteberettiget areal på nul ha, men du ønsker at søge støtte til arealet.
 - Om den fastsatte støtteprocent på en markblok med permanent græs (Type: PGR) er korrekt, fx en støtteprocent på 80, som burde have været 100. Det kan skyldes ændrede forhold på arealet.
- At alle GLM søer og GLM fortidsminder er indtegnet korrekt på korttemaerne "GLM søer" og "GLM fortidsminder".

Hvis der er fejl i et eller flere af disse arealer, skal du indsende et forslag om ændring af dine markblokke. Det er ikke tilstrækkeligt at indtegne din mark korrekt.

Hvis du har et areal med permanent græs, som ligger i en markblok med agerjord, kan du indsende et forslag om ændring af markblokken, hvor du beder om at få markblokken opdelt i to eller flere markblokke. På den måde kan du få fordel af markblokkens støtteprocent på arealet med permanent græs. Vær dog opmærksom på, at der kan være tilfælde, hvor vi på grund af manglende skel ikke kan opfylde dit ønske om opdeling af markblokken.

Hvis vi ikke accepterer dit ændringsforslag, får du direkte besked. Accepterer vi derimod ændringsforslaget, får du ikke besked. Du kan altid se de opdaterede markblokke i IMK.

6.3.1 Sådan indsender du forslag om ændring af markblokke

Du skal indsende ændringsforslag elektronisk via IMK. Vi anbefaler, at du tidligst muligt gennemgår nyeste luftfoto og alle de markblokke, hvor du har marker, og indsender ændringsforslag, hvor det er nødvendigt. Se, hvordan du gør, i brugerguiden for Internet Markkort.

De nye luftfotos kan ses i IMK fra omkring 1. december hvert år.

Gå til " Brugerguide for Internet Markkort 2017" [LINK]

Du kan løbende sende forslag om ændringer i markblokke via IMK. Hvis udvidelser af det støtteberettigede areal skal gælde for ansøgningsåret 2017, skal du senest sende ændringsforslaget ved ændringsfristen 16. maj 2017¹⁹⁴.

Hvis de ændringer, du foreslår, ikke kan ses på det senest tilgængelige luftfoto, skal du skrive en kort bemærkning om, hvad der er ændret, og hvilken dato og år ændringen er sket.

6.4 Markblokkens støtteprocent på permanent græs

For markblokke af typen permanent græs, angiver markblokkens støtteprocent den maksimale andel af markblokken, som er støtteberettigede under grundbetaling. Markblokkens støtteprocent indgår dermed som en del af beregningen af det areal, du kan få grundbetaling for¹⁹⁵.

Det betyder, at du i disse markblokke kan indtegne et større areal, end der egentlig er støtteberettiget. Du behøver dermed ikke tegne uden om visse små områder. Dette er beskrevet i afsnit 6.4.2 "Hvordan indtegner du marken, hvis der er ikke-støtteberettigede arealer?" og i afsnit 4.3.2 "Støttebetingelser for arealer med græs".

¹⁹⁴ § 7, stk. 2, i bekendtgørelse nr. 1378 af 1. december 2015

¹⁹⁵ § 3, stk. 2, i bekendtgørelse nr. 1378 af 1. december 2015

Markblokkens støtteprocent

Markblokke af typen permanent græs har en støtteprocent, som viser, hvor stor en andel af markblokken, der betragtes som støtteberettiget under grundbetalingen. Arealer, som er dækket af et "Fradrag grundbetaling", indgår ikke i beregningen af markblokkens støtteprocent.

Markblokkens støtteprocent kan være 100 procent, 80 procent, 60 procent eller 0 procent.

I Fællesskemaet ganges støtteprocenten automatisk med markens indtegnede areal efter, at eventuelle "Fradrag grundbetaling" er fratrasket.

6.4.1 Sådan fastsættes markblokkens støtteprocent

Markblokkens støtteprocent og den udbetalte støtte under grundbetalingen fordeler sig på følgende måde¹⁹⁶:

	Markblokkens støtteprocent under grundbetalingen			
	100 %	80 %	60 %	0 %
Procent af markblokkens areal, som er spredte træer, buske eller små vådområder mindre end 500 m ² . Markblokkens areal er først fratrasket områder med "Fradrag grundbetaling"	Mellem 0% og 10%	Fra og med 10% og op til 30%	Fra og med 30% og op til 50%	Mere end 50% og op til 100%
Udbetaling af støtte under grundbetaling	100%, dvs. hele markens areal	80% af hele markens areal	60% af hele markens areal	Ingen udbetaling på hele marken

Markblokkens støtteprocent beregnes ved at trække ikke-støtteberettigede områder på mindre end 500 m² med grupper af træer, krat eller vand mm., fra arealet i markblokken. Det er dog kun den del af arealet, som ikke indgår i korttemaet "Fradrag grundbetaling", der ligger til grund for beregningen af støtteprocenten.

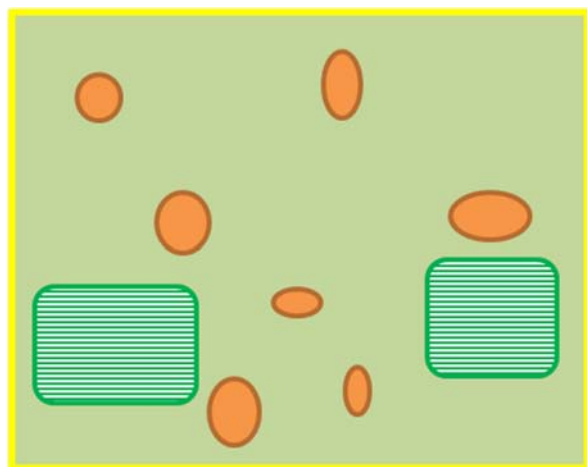
¹⁹⁶ Artikel 10, i forordning (EU) nr. 640/2014, [afsnit 2.6.2 i LPIS Guidance](#) og § 3, stk. 2, i bekendtgørelse nr. 1378 af 1. december 2015

Eventuelle områder med "Fradrag grundbetaling" har altså kun virkning for den mark, de findes på, mens støtteprocenten påvirker alle marker i markblokken.

Eksempel på hvilket areal, støtteprocenten beregnes på baggrund af

Areal i markblok	10,00 ha
Arealer med "Fradrag grundbetaling" i alt i markblokken	2,00 ha
Areal der skal beregnes støtteprocent ud fra (arealer i markblok – "Fradrag grundbetaling")	8,00 ha
Spredte ikke-støtteberettigede områder	2,00 ha
Støtteberettiget areal som danner baggrund for beregning af støtteprocent (8 ha – 2 ha = 6 ha dvs. 75 % af de 8 ha)	6,00 ha
Støtteprocent (75 % er støtteberettiget dvs. det ligger i intervallet 70 – 90 %)	80 %
Støtteberettiget areal i markblokken (80% af 8 ha)	6,40 ha

Her er en skematisk tegning af det areal, som er grundlaget for den fastsatte støtteprocent:

	Forklaring
	Gult: Markblokkens grænse
	Grønt: "Fradrag grundbetaling". Dette er områder af markblokken, der ikke er støtteberettigede under grundbetalingen, dvs. især områder større end 500 m ² og mindre områder i kanten af markblokken med træer, krat, vand mm. samt arealer, som ikke er ansøgte eller anmeldte.
	Orange: Områder under 500 m ² primært med træer, krat, vand m.m. Summen af arealet af disse områder anvendes til at fastsætte støtteprocenten for markblokken.

6.4.2 Hvordan indtegner du marken, hvis der er ikke-støtteberettigede arealer?

Når du indtegner din mark, skal du tegne uden om de ikke-støtteberettigede arealer over 500 m², som ikke er dækket af et "Fradrag grundbetaling".¹⁹⁷ Ikke-støtteberettigede arealer, som er dækket af et "Fradrag grundbetaling", skal indtegnes efter de regler, der er beskrevet i afsnittet: 6.1.2 *Indtegnning af marker over korttemaet "Fradrag grundbetaling"*.

Arealer, som ligger i kanten af markblokken, kan ikke indgå i støtteprocenten. I stedet tager vi dem ud af markblokken eller tegner dem ind i korttemaet "Fradrag grundbetaling". Se mere om dette i afsnit 6.2.2 "Fradrag i grundbetalingen og taraarealer" og afsnit 6.4.1 "Sådan fastsættes markblokkens støtteprocent".

Arealer, der må indgå i indtegningen af din mark eller i markblokkens støtteprocent:

Mindre ikke-støtteberettigede områder under 500 m², med spredte træer og buske, grupper af træer, små vådområder, grøfter og læhegn¹⁹⁸.

Arealer, der må indgå i indtegningen af din mark, hvis du har tilsagn, men som ikke indgår i markblokkens støtteprocent:

Ikke-støtteberettigede arealer til grundbetaling over 500 m², samt arealer der ikke er støtteberettigede under grundbetaling, som ligger i forbindelse med markblokkgrænsen, hvis de opfylder tilsagnsbetingelserne.

Hvis du vil søge grundbetaling til hele marken, skal du dog sikre, at der er et "Fradrag grundbetaling" for de arealer på over 500 m², som ikke er støtteberettigede under grundbetalingen, og at det ligger korrekt.

Gå til guiden "Indtegnning af marker med miljø- og økologitilsagn" [LINK]

Arealer, der aldrig må indgå i indtegningen af din mark, men som godt må indgå i markblokkens støtteprocent:

Arealer over 100 m², hvor det er muligt at overholde aktivitetskravet om årlig slåning eller afgræsning, men hvor du ikke overholder aktivitetskravet. Det kan fx være områder med brændenælder eller lysesiv, som ikke bliver afgræsset eller slået. Du skal for disse arealer oprette en separat mark til arealet, som du ikke søger grundbetaling til.

¹⁹⁷ [Afsnit 2.6.2 i LPIS Guidance](#) og § 3, stk. 2, i bekendtgørelse nr. 1378 af 1. december 2015

¹⁹⁸ § 3, stk. 2, i bekendtgørelse nr. 1378 af 1. december 2015

Arealer, der aldrig må indgå i indtegningen af din mark eller i markblokkens støtteprocent:

Arealer anvendt til andre aktiviteter end landbrug, fx veje (herunder markveje), bygninger, køkkenhaver, opbevaring og ikke-støtteberettigede rekreative arealer, som aldrig er støtteberettigede under grundbetalingen. Dette gælder uanset arealets størrelse.¹⁹⁹

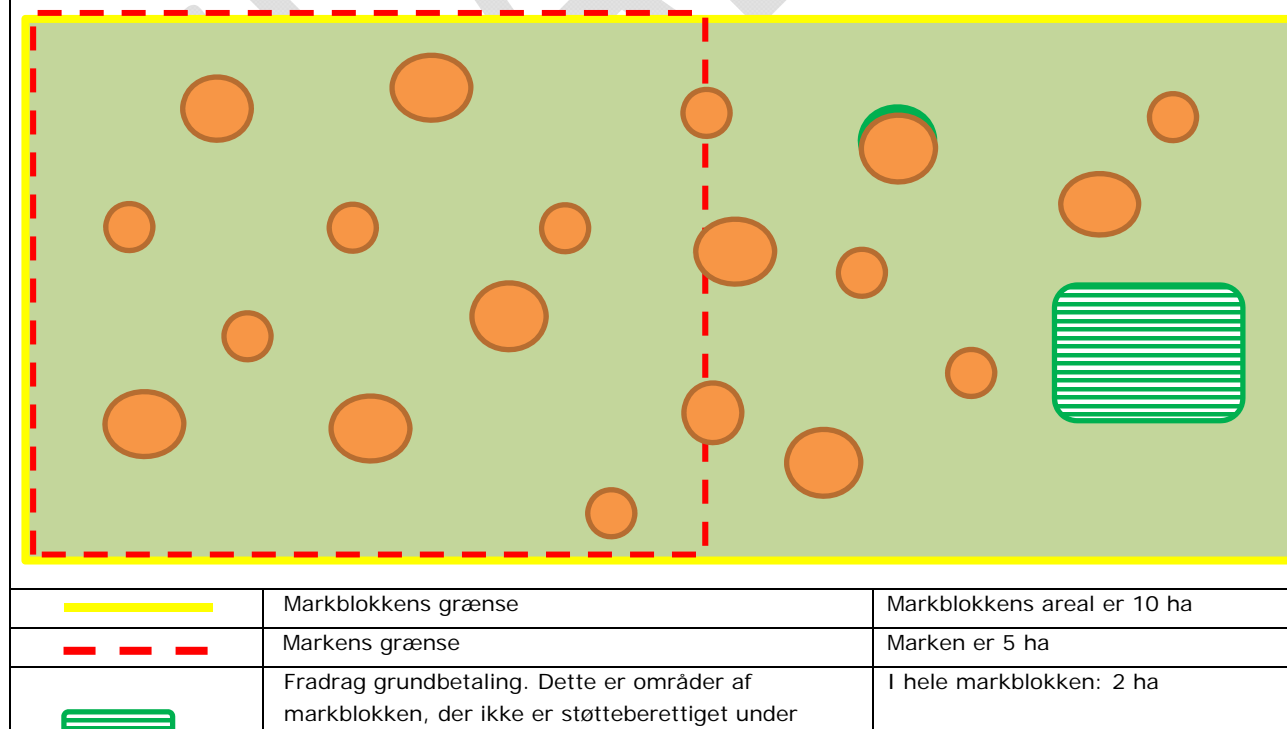
Det anmeldte areal under grundbetalingen beregnes automatisk ud fra din markindtegning minus "Fradrag grundbetaling", og det areal ganges efterfølgende med markblokkens støtteprocent på den markblok, hvori marken ligger.

Hvis markblokkens støtteprocent er forkert, skal du indsende et forslag om ændring af markblokken. Det er ikke nok kun at tegne uden om de elementer, der ikke er støtteberettigede.

Læs mere om, hvordan du indsender et forslag om ændring af markblokken og støtteprocenten, i afsnit 6.3 "Forslag om ændring af markblokke, fradrag i grundbetaling, GLM søer og GLM fortidsminder".

Eksempler på beregning af et støtteberettiget areal

Eksempel 1: Beregning af støtteberettiget areal på markblok samt på mark uden fradrag i grundbetalingen

¹⁹⁹ [Afsnit 2.3 i LPIS Guidance.](#)

	grundbetaling, dvs. især områder større end 500 m ² , mindre områder i kanten af markblokken samt arealer, som ikke er ansøgte eller anmeldte. Fradragene er tegnet ind i markkortet under korttemaet "Fradrag grundbetaling".	
	Områder under 500 m ² primært med træer, krat, vand m.m. Summen af arealet af disse områder anvendes til at fastsætte støtteprocenten for markblokken.	80 % Mellem 1 ha og 3 ha spredte ikke støtteberettigede arealer i markblokken

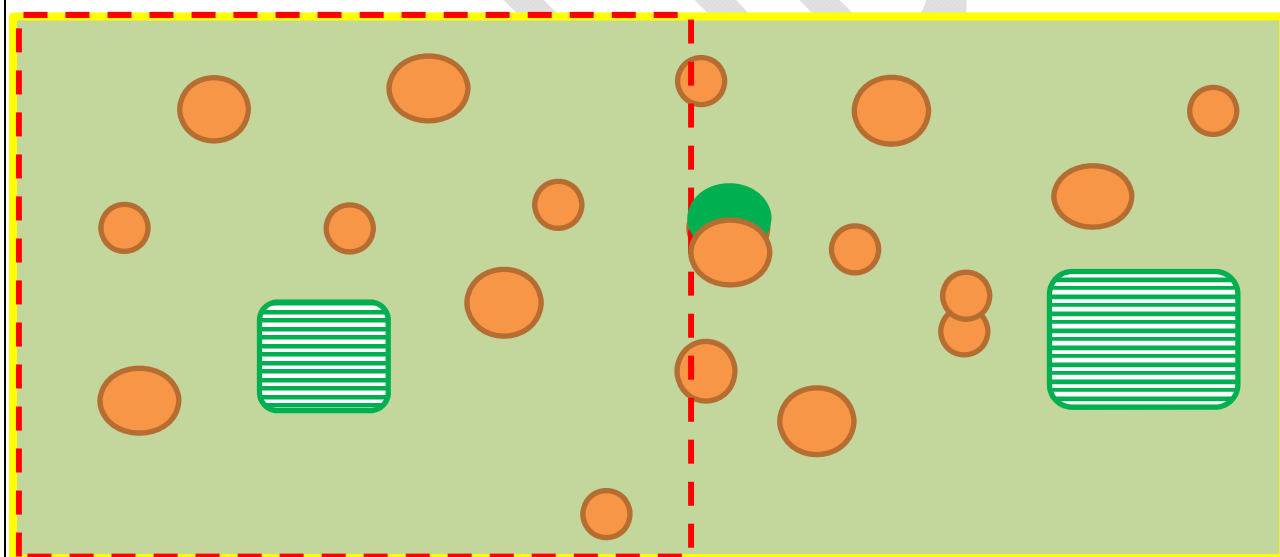
I dette eksempel er der en markblok på 10,00 ha og et "Fradrag grundbetaling" på 2,00 ha. Der er endvidere indtegnet en mark på 5,00 ha.

Markblokkens støtteberettigede areal = (10,00 ha – 2,00 ha) × 80 % = 6,40 ha.

Markens støtteberettigede areal = 5,00 ha × 80 % = 4,00 ha.

Da markblokkens støtteprocent er 80 %, reduceres det støtteberettigede areal fra de indtegnede 5,00 ha til 4,00 ha. Det indtegnede areal bliver derfor reduceret til 4,00 ha, som bliver overført som det ansøgte areal under grundbetalingen.

Eksempel 2: Beregning af støtteberettiget areal på markblok samt på mark med "Fradrag grundbetaling".

	Markblokkens grænse	Markblokkens areal er 10 ha
	Markens grænse	Marken er 5 ha
	"Fradrag grundbetaling". Dette er områder af markblokken, der ikke er støtteberettigede under grundbetalingen, dvs. især områder større end 500 m ² , mindre områder i kanten af markblokken samt arealer, som ikke er ansøgte eller anmeldte.	I hele markblokken: 3 ha På marken: 1 ha
	Områder under 500 m ² primært med træer, krat, vand m.m. Summen af arealet af disse områder anvendes til at fastsætte støtteprocenten for markblokken.	80 %

		Mellem 1 ha og 3 ha spredte ikke-støtteberettigede arealer i markblokken
<p>I dette eksempel er der en markblok på 10,00 ha og to "Fradrag grundbetaling" på henholdsvis 1,00 ha og 3,00 ha, hvoraf kun 1 ha ligger på arealet, hvor der indtegnet en mark. Der er endvidere indtegnet en mark på 5,00 ha.</p> <p>Markblokkens støtteberettigede areal = $(10,00 \text{ ha} - 3,00 \text{ ha}) \times 80 \% = 5,60 \text{ ha}$.</p> <p>Markens støtteberettigede areal = $(5,00 \text{ ha} - 1,00 \text{ ha}) \times 80 \% = 3,20 \text{ ha}$.</p> <p>På grund af et fradrag på over 500 m², og fordi markblokkens støtteprocent er 80 %, reduceres det støtteberettigede areal fra de indtegnede 5,00 ha til 3,20 ha. Det er de 3,20 ha, som bliver overført som det ansøgte areal under grundbetalingen.</p>		

6.5 Arealer med grundbetaling under artikel 32

Selv om markblokken ikke har et støtteberettiget areal – dvs. har en støtteprocent på 0 eller et tarareal – eller et fradrag i grundbetalingen, så kan du godt i visse tilfælde få udbetalt grundbetaling under artikel 32 til hele arealet. Dette er beskrevet nærmere i guiden "Sådan søger du grundbetaling under artikel 32".

Gå til guiden "Sådan søger du grundbetaling under artikel 32" [\[LINK\]](#)

Læs desuden mere om mulighederne for støtte under artikel 32 i afsnit 4.11 "Grundbetaling til vand-, miljø- og skovprojekter (artikel 32)".

7. Betalingsrettigheder

En hel betalingsrettighed udnyttes med 1 ha. Betalingsrettigheder kan anvendes sammen med et hvilket som helst støtteberettiget areal, der anmeldes i fællesskemaet²⁰⁰.

Hvis en betalingsrettighed er opsplittet og udgør mindre end 1 ha, udnyttes den med et tilsvarende areal.

Registrering af overdragelser

Hvis du søger om grundbetaling i 2017 og køber eller lejer betalingsrettigheder, skal overdrageren af betalingsrettighederne indsende skema til overdragelse af betalingsrettigheder via Miljø- og Fødevareministeriets Tast selv-service. Skemaet skal modtages senest 16. maj 2017 kl. 23.59.59. Hvis du ikke søger grundbetaling i 2017, skal skemaet være modtaget senest 21. april 2017 kl. 23.59.59.

Hvis du skal have en udlejet betalingsrettighed tilbage, før aftalen udløber, skal erhververen ændre slutdatoen i Tast selv-service senest ved udløb af ændringsfristen.

Værdien afhænger af, om betalingsrettighederne før 2015 udelukkende bestod af den såkaldte basisværdi, eller om denne basisværdi var forhøjet med et tillæg. Disse tillæg er fra og med 2015 medregnet i en betalingsrettigheds værdi.

Man kan købe eller leje betalingsrettigheder af andre landbrugere. Hvis du lejer betalingsrettigheder, kan det ske både med og uden et tilsvarende støtteberettiget areal²⁰¹.

²⁰⁰ [Artikel 32, stk. 1 i forordning \(EU\) nr. 1307/2013](#)

²⁰¹ [Artikel 34, i forordning \(EU\) nr. 1307/2013](#)

Indsendelse af overdragelse

Du meddeler NaturErhvervstyrelsen om overdragelse af betalingsrettigheder via Miljø- og Fødevarerministeriets Tast selv-service. Hvis erhverver af betalingsrettighederne er aktiv landbruger registreres overdragelserne straks efter indsendelse, uden at der sker en sagsbehandling. Hvis erhverver ikke har søgt grundbetaling i 2016, modtager parterne et kvitteringsbrev, hvor vi spørger efter dokumentation for erhververens landbrugsaktivitet.

Betalingsrettigheder følger ikke automatisk med ved køb af en landbrugsejendom, men skal overdrages efter aftale mellem parterne²⁰².

Gå til Brugerguide til [overdragelse af betalingsrettigheder – ansøgningsåret 2017](#)

7.1 Betalingsrettigheder kan kun overdrages til aktive landbrugere

Du kan kun få overdraget betalingsrettigheder til ansøgningsåret 2017, hvis du er en aktiv landbruger.

Du kan købe eller leje betalingsrettigheder, hvis du er berettiget til:

- grundbetaling til minimum 2,00 ha støtteberettiget areal, eller
- minimum 300 EUR i slagtepræmier.

Du skal opfylde et af de to krav på datoen, hvor du indsender skemaet med overdragelsen af betalingsrettighederne, og resten af kalenderåret.

Denne regel gælder, medmindre du sælger din landbrugsbedrift inden udgangen af året. Bortforpagter du arealer i løbet af kalenderåret, skal du stadig råde over mindst 2 ha støtteberettiget areal den 31. december.

Du behøver ikke være aktiv landbruger, hvis du arver betalingsrettigheder.

Det er ikke et krav, at du søger grundbetaling eller slagtepræmie, men du skal være berettiget til en af delene.

²⁰² § 6, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 1377 af 1. december 2015

7.1.1 Jeg har søgt grundbetaling i 2016

Du er pr. automatik aktiv landbruger, og du kan derfor erhverve betalingsrettigheder frem til 1. februar 2017 uden yderligere dokumentation. Efter 1. februar 2017 skal du have søgt grundbetaling for 2017, før du kan erhverve betalingsrettigheder uden yderligere dokumentation.

Når du sender en overdragelse ind, opfylder du automatisk kravet, hvis du har søgt grundbetaling i det pågældende ansøgningsår. Et nyt ansøgningsår starter, når ansøgningsrunden åbner 1. februar, se tabellen nedenfor.

Periode, hvor du kan erhverve betalingsrettigheder uden yderligere dokumentation	Indsendelse af fællesskema
1. februar 2016 – 31. januar 2017	Når du har søgt grundbetaling for 2016
1. februar 2017 – 31. januar 2018	Når du har søgt grundbetaling for 2017

Eksempler:

1. Du har søgt grundbetaling i 2016 og erhverver betalingsrettigheder i efteråret 2016. Overdrager skal ikke indsende yderligere dokumentation.
2. Du har søgt grundbetaling i 2016 og erhverver betalingsrettigheder 12. februar 2017. Du har på købstidspunktet endnu ikke søgt grundbetaling for 2017. Overdrager skal derfor indsende yderligere dokumentation for din (erhververs) landbrugsaktivitet. Hvis du sender dit fællesskema, før overdrageren indsender overdragelsen af betalingsrettighederne, skal der ikke sendes yderligere dokumentation.

7.1.2 Erhverver har ikke søgt grundbetaling i 2016, men vil gøre det i 2017

Hvis du er ny landbruger og har købt eller forpagtet landbrugsarealer, som du vil søge grundbetaling til i 2017, har du mulighed for at erhverve betalingsrettigheder i 2016.

Når overdrager sender overdragelseskemaet, tjekker vi automatisk, om du har søgt grundbetaling i 2016. Hvis du ikke har søgt, vil både du og overdrager modtage et brev om en foreløbig registrering af overdragelsen. I vil blive bedt om at indsende dokumentation for, at du er aktiv landbruger, til aktivlandbruger@naturerhverv.dk, senest 2 uger efter, I modtog

brevet. Dokumentation kan fx være en købskontrakt, en interessentskabskontrakt eller en forpagtningskontrakt.

7.1.3 Erhverver har ikke søgt grundbetaling i 2016 og vil ikke gøre det i 2017

Hvis du ikke driver landbrugsarealer, kan du ikke erhverve betalingsrettigheder.

Hvis du efter 21. april 2016 har erhvervet betalingsrettigheder til ansøgningsåret 2017, kan du inden ansøgningsfristen i 2017 nå at tilbageføre betalingsrettighederne.

Du skal overdrage betalingsrettighederne tilbage til sælger, som så kan overdrage dem direkte til den landbruger, der skal udnytte betalingsrettighederne i 2017.

Hvis du ikke overdrager betalingsrettighederne tilbage, vil vi annullere overdragelsen. Hvis rettighederne er videreoverdraget, vil den overdragelse også blive annulleret.

Jeg driver landbrugsarealer

Det er ikke et krav, at du søger om grundbetaling. Hvis du kan dokumentere, at du råder over mindst 2,00 ha støtteberettiget areal i resten af kalenderåret, kan du erhverve betalingsrettigheder.

Dokumentation for rådighed kan fx være købskontrakt, interessentskabskontrakt eller forpagtningskontrakt.

Dokumentation for, at arealet er støtteberettiget, er oplysninger om, hvordan du driver arealet. For omdriftsarealer kan det fx være bilag på indkøb af såsæd. For græs- og brakarealer kan det være dokumentation for husdyrhold eller bilag fra maskinstation efter slåning,

Hvis du er berettiget til slagtepræmie, men ikke modtager præmier, tjekker vi dit dyrehold i CHR-registret.

7.1.4 Aftaler før 2015

Kan jeg forlænge mine midlertidige overdragelser?

Hvis du har overdraget dine betalingsrettigheder midlertidigt under enkeltbetalingsordningen,

kan du ikke forlænge overdragelsen. Du skal i stedet oprette en ny midlertidig overdragelse til erhververen. Denne nye midlertidige overdragelse vil du fremadrettet kunne forlænge og afkorte, som du plejer.

Hvis du har indsendt den midlertidige overdragelse efter, grundbetalingsordningen blev indført, det vil sige efter 1. januar 2015, men senest 17. maj 2016, kan du kun forlænge overdragelsen, hvis erhverver er aktiv landbruger. Vi har siden 18. maj 2016 kontrolleret, om erhverver er aktiv landbruger.

Hvad gør jeg, hvis min bortforpagtning ophører, og jeg ikke opfylder kravet?

Hvis du ejer betalingsrettigheder og har bortforpagtet din jord med betalingsrettigheder, kan du stadig få betalingsrettighederne tilbage automatisk, når aftalen udløber.

I den situation skal du ikke opfylde kravet om at være aktiv landbruger. Hvis du derimod vil købe eller leje flere betalingsrettigheder, skal du være aktiv landbruger.

Hvad gør jeg, hvis min forpagter fik tildelt betalingsrettighederne i 2005?

Hvis forpagtningen ophører i 2016, og du planlægger selv at søge grundbetaling i 2017, kan din forpagter godt overdrage betalingsrettighederne til dig. Læs mere om dokumentation for aktiv landbruger i pkt. 2.

Hvis en anden landbruger skal drive arealerne og søge grundbetaling til dem, skal den tidligere forpagter overdrage betalingsrettighederne direkte til den nye forpagter.

7.2 Hvad er værdien af betalingsrettigheder?

I både 2016 og 2017 nedsætter vi værdien af betalingsrettighederne på grund af det generelt mindre EU-budget, og fordi der bliver overflyttet midler til Landdistriktsprogrammet. Værdien af en betalingsrettighed (uden historiske tillæg) forventes foreløbigt at blive ca. 1.300 kr.

Derudover anvendes en del af beløbet til direkte støtte til andre formål:

- grøn støtte
- slagtepræmie for kvier, tyre og stude
- støtte til unge nyetablerede landbrugere

- ø-støtte.

Grøn støtte indgår ikke i værdien af betalingsrettighederne

Den grønne støtte indgår ikke i betalingsrettighedernes værdi, men bliver beregnet som et selvstændigt beløb, der udgør ca. 45 procent af betalingsrettighedernes værdi.

Hvert år i perioden 2015 til 2019 sker der nationalt en omfordeling af betalingsrettighedernes værdi, sådan at der i 2019 er mindre forskel på rettighedernes værdi end i 2014. Den samlede omfordeling sker med lige store beløb i hvert af årene 2015 til 2019²⁰³.

Gennemsnitsværdien i 2019 er foreløbigt beregnet til ca. 1.500 kr. (kurs 7,4598 kr.)

7.2.1 Vi forhøjer betalingsrettigheder med lav værdi

Betalingsrettigheder med en værdi i 2015, der var under 90 procent af gennemsnitsværdien i 2019, bliver opskrevet med en tredjedel af forskellen mellem rettighedens værdi og 90 procent af gennemsnitsværdien i 2019. Opskrivningen sker med 1/5 i hvert af årene frem til 2019. Det betyder, at vi opskriver rettigheder med en lavere værdi end ca. 1.350 kr.

7.2.2 Vi nedsætter betalingsrettigheder med høj værdi

Vi har nedsat værdien af betalingsrettigheder med en værdi i 2015, der var højere end gennemsnitsværdien i 2019.

Vi nedsætter betalingsrettigheder med høj værdi med det samlede beløb, der er nødvendigt for at gennemføre den forhøjelse af betalingsrettigheder, der er nævnt ovenfor.

²⁰³ [§ 3, i bekendtgørelse nr. 1377 af 1. december 2015](#)

En foreløbig beregning viser, at vi skal nedsætte betalingsrettighederne med 5,4 procent af den del af en betalingsrettigheds værdi, som er over gennemsnitsværdien.

Se værdien af dine betalingsrettigheder

Du kan se en oversigt over udviklingen af værdien af dine betalingsrettigheder for perioden 2015 til 2019 i Tast selv-service. Du opretter oversigten under ordningen "Betalingsrettigheder".

Gå til [miniguide om at oprette en oversigt over betalingsrettigheder](#).

7.3 Du skal råde over betalingsrettigheder

For at få udbetalt grundbetaling i ansøgningsåret skal du råde over et støtteberettiget landbrugsareal og et tilsvarende antal betalingsrettigheder.

Bemærk, at din ansøgning om grundbetaling og dine betalingsrettigheder skal være registreret på samme CVR- eller CPR-nr. Det betyder, at du fx ikke kan bruge dit private NemID, hvis bedriften og betalingsrettighederne er registreret på interessentskabets CVR-nr. I disse tilfælde skal du anvende NemID Erhverv.

7.3.1 Overskydende betalingsrettigheder eller arealer

Det er kun arealer anmeldt med betalingsrettigheder, der udbetales grundbetaling for. Hvis der i din ansøgning om grundbetaling er forskel mellem det anmeldte areal og det antal betalingsrettigheder i ha, du råder over, vil støtten blive beregnet på grundlag af den mindste af disse.

Du kan søge grundbetaling for alle dine støtteberettigede arealer. Arealer, der ikke modsvares af betalingsrettigheder, modtager du dog ikke støtte for. Disse arealer indgår derfor ikke i beregningen af en eventuel arealafvigelse²⁰⁴.

7.3.2 Registrering af betalingsrettigheder

Det er vigtigt, at betalingsrettighederne på dagen for ændringsfristen er registreret i det CVR- eller CPR-nr., som du bruger til at indsende dit fællesskema. Det skyldes, at vi anser de betalingsrettigheder, som du råder over ved udløb af ændringsfristen, som anmeldte.

²⁰⁴ [Artikel 18, stk. 1, i forordning \(EU\) nr. 640/2014](#)

Hvis du bortforpagter eller sælger dine betalingsrettigheder, skal du indsende et skema til overdragelse af betalingsrettigheder via Miljø- og Fødevareministeriets Tast selv-service. Skemaet skal indsendes senest ved udløb af ansøgningsfristen²⁰⁵, med mindre at overdragelsen er en del af en ændring af erhververs Fællesskema 2017. Hvis det er tilfældet, skal skemaet indsendes senest ved udløb af ændringsfristen²⁰⁶.

Du skal især i situationerne nedenfor være opmærksom på, om betalingsrettighederne er korrekt registreret:

Hvis en bedrift:

- er købt/solgt
- er arvet, eller der er sket generationsskifte
- er forpagtet (helt eller delvist)
- drives af ægtefæller, hvor begge er aktive landbrugere, som har oprettet fælles I/S
- drives af en landbruger, som har ændret juridisk status
- er sammenlagt eller opsplittet.

Bemærk, at ægtefæller har separat juridisk status, dvs. at uanset om bedriften drives af begge ægtefæller, indsendes fællesskemaet kun af den ene, og betalingsrettighederne kan tilsvarende kun være registreret som til rådighed for den ene ægtefælle. Det skal være den samme, som har indsendt fællesskemaet, og som har betalingsrettighederne til rådighed.

7.3.3 Ophør af CVR-nummer

Enkeltmandsvirksomhed

Betalingsrettighederne er registreret i både CVR-nr. og CPR-nr. Hvis CVR-nr er ophørt i CVR-registret, er betalingsrettighederne automatisk registreret på CPR-nr.

Selskaber - fx et I/S, A/S eller et ApS

Betalingsrettighederne er udelukkende registreret på CVR-nr. Det er vigtigt, at betalingsrettighederne overdrages inden selskabets ophørsdato. Efter denne dato er det ikke længere muligt at logge på Miljø- og Fødevareministeriets Tast selv-service med selskabets NemID.

7.4 Hvordan udnyttes betalingsrettigheder?

²⁰⁵ § 6, i bekendtgørelse nr. Skal opdateres med ny bek

²⁰⁶ § 6, stk. 3, i bekendtgørelse nr. Skal opdateres med ny bek

Du kan få udbetalt støtte for de betalingsrettigheder, som du råder over ved udløb af fristen for at ændre fællesskemaet²⁰⁷. Det er en betingelse for at udnytte betalingsrettighederne til forpagtet jord, at du rådede over jorden, ved udløb af ansøgningsfristen²⁰⁸.

Udbetaling af støtte for betalingsrettigheder forudsætter, at du anmelder mindst et tilsvarende antal støtteberettigede ha i dit Fællesskema 2017²⁰⁹.

Udnyttelsen af betalingsrettigheder sker ved, at vi sammenholder en ansøgers samlede støtteberettigede areal med det antal af betalingsrettigheder, ansøgeren råder over. Før udnyttelsen fastlægger vi, hvilken del af det ansøgte areal, der er støtteberettiget. Dette vil i nogle tilfælde ske på baggrund af den fastsatte støtteprocent for markblokken. Hvis der er et overskud af betalingsrettigheder i forhold til det ansøgte, støtteberettigede areal, bliver én eller flere betalingsrettigheder ikke udnyttet.

Støtten bliver beregnet på baggrund af gennemsnitsværdien af alle dine betalingsrettigheder, som svarer til det anmeldte areal.

7.4.1 Udnyttelse af betalingsrettigheder lejet eller købt efter ansøgningsfristen

Hvis du efter ansøgningsfristen, men inden ændringsfristen, har lejet eller købt betalingsrettigheder, kan du udnytte dem i ansøgningsåret, hvis du indsender Fællesskema 2017²¹⁰. Bemærk, at det betyder, at overdrager ikke kan udnytte rettighederne i ansøgningsåret.

Datoen for overdragelsen kan senest være på datoen for udløb af ændringsfristen for, at overdragelsen kan få virkning for 2017.

7.4.2 Udnyttelse af betalingsrettigheder – rækkefølge

NaturErhvervstyrelsen udnytter dine betalingsrettigheder i denne rækkefølge:

- Hvis du har prioriteret betalingsrettigheder i dit fællesskema, udnyttes disse først.
- Hvis du ikke har prioriteret betalingsrettigheder, anvendes først de rettigheder, som har den højeste værdi pr. ha. Værdien af betalingsrettigheder, der er mindre end 1 ha,

²⁰⁷ § 7, stk. 2, i bekendtgørelse nr. _Skal opdateres med ny henvisning til ændringsfrist

²⁰⁸ § 4, stk.1, i bekendtgørelse nr. _Skal opdateres med ny bkg.nr

²⁰⁹ [Artikel 32, stk. 1 i forordning \(EU\) nr. 1307/2013](#)

²¹⁰ § 4, stk.1, i bekendtgørelse nr. 1377 af 1. december 2015_Skal opdateres med ny bkg.nr

omregnes til værdien for en hel rettighed (1 ha), før de indgår i udnyttelsesrækkefølgen²¹¹.

- Hvis flere betalingsrettigheder har samme værdi, udnyttes de efter størrelse, dvs. først de hele betalingsrettigheder og derefter den betalingsrettighed, hvis størrelse kommer nærmest på 1 ha²¹².
- Hvis alle betalingsrettigheder har samme værdi og størrelse, udnyttes betalingsrettighederne med det højeste nummer først.

NaturErhvervstyrelsen har registreret, hvilke betalingsrettigheder du råder over. Det betyder, at du i fællesskemaet ikke behøver at angive alle de betalingsrettigheder, som du ønsker at udnytte i ansøgningsåret²¹³.

Ifølge EU-reglerne skal du have mulighed for at angive, hvilke rettigheder du ønsker at udnytte. Hvis du ikke er enig i den fastlagte udnyttelsesrækkefølge, kan du derfor i Fællesskema 2017 angive, hvilke betalingsrettigheder, der skal udnyttes først²¹⁴.

Hvis du vælger en anden udnyttelsesrækkefølge, kan det betyde, at du får mindre støtte udbetalt.

7.5 Inddragelse af betalingsrettigheder

Fra og med 2016 inddrager vi en eller flere af en ansøgers betalingsrettigheder, hvis ansøgeren 2 år i træk har et overskud af betalingsrettigheder i forhold til det ansøgte areal²¹⁵.

Hvis ansøgeren fx har to uudnyttede betalingsrettigheder i 2016 svarende til 1,20 ha og en uudnyttet betalingsrettighed i 2017 svarende til 0,65 ha, inddrager vi den uudnyttede betalingsrettighed med størrelsen 0,65 ha. .

Bemærk, at fra 2016 kan betalingsrettigheder udnyttes delvist, dvs. at hele betalingsrettigheden anses for udnyttet, hvis en del af rettigheden er udnyttet.

Da alle betalingsrettigheder som udgangspunkt har været udnyttet i 2015, kan ansøgere først have haft et overskud af betalingsrettigheder i 2016. Det betyder, at den nye 2-års regel først

²¹¹ § 4, stk. 3, i bekendtgørelse nr. 1377 af 1. december 2015_Skal opdateres

²¹² § 4, stk. 3, i bekendtgørelse nr. 1377 af 1. december 2015_Skal opdateres

²¹³ [Artikel 32, stk. 1, i forordning \(EU\) nr. 1307/2013](#)

²¹⁴ § 4, stk. 2, i bekendtgørelse nr. 1377 af 1. december 2015_Skal opdateres

²¹⁵ § 5, i bekendtgørelse nr. 1377 af 1. december 2015_Skal opdateres

får virkning fra 2017²¹⁶. Bemærk, at du ikke kan påvirke, hvilke betalingsrettigheder der inddrages ved at angive, hvilke rettigheder der skal udnyttes først.

Betalingsrettigheder med den laveste værdi inddrages først. Hvis der blandt betalingsrettighederne med lav værdi er rettigheder med forskellig størrelse i ha, inddrager vi betalingsrettigheder med den mindste størrelse i ha først.²¹⁷ Hvis det bliver nødvendigt kan vi opsplitte en betalingsrettighed i forbindelse med inddragelse af et overskud af betalingsrettigheder omregnet til ha.

Hvis gruppen af betalingsrettigheder med lav værdi udelukkende består af forpagtede rettigheder, inddrages en eller flere af disse. Ansøgeren har mulighed for i Fællesskema 2017 at anføre, om der fortrinsvis skal inddrages ejede betalingsrettigheder²¹⁸. Dette forudsætter, at der i gruppen med den laveste værdi findes både ejede og forpagtede betalingsrettigheder.

7.6 Hvordan registreres pant i betalingsrettigheder?

Hvis du ejer betalingsrettigheder, kan du pantsætte dem til fx et realkredit- eller pengeinstitut. Pantsætningen betyder, at hvis du ikke overholder betalingsforpligtelserne, kan panthaver gøre udlæg i betalingsrettighederne.

Når der tages pant i betalingsrettigheder, opkræves der et gebyr på 575 kr. for at få noteret pantet. Hvis pantet senere udvides til at omfatte flere betalingsrettigheder, opkræves gebyret en gang til.

[Gå til Vejledning til blanketten "Meddelelse om pantsætning"](#)

[Hent skemaet Frigivelse af pant i betalingsrettigheder](#)

7.7 Tildeling af betalingsrettigheder fra den nationale reserve

Du kan få tildelt betalingsrettigheder fra den nationale reserve (NR)²¹⁹, hvis du:

- er ung landbruger,
- er nyetableret landbruger

²¹⁶ [Artikel 31, stk. 1, litra b\), i forordning \(EU\) nr. 1307/2013](#)

²¹⁷ § 5, i bekendtgørelse nr. 1377 af 1. december 2015_Skal opdateres

²¹⁸ § 5, stk. 2, i bekendtgørelse nr. 1377 af 1. december 2015_Skal opdateres

²¹⁹ § 8, i bekendtgørelse nr. 1377 af 1. december 2015 og [artikel 30, stk. 6-8 og 10-11, i forordning \(EU\) nr. 1307/2013](#)

- i hele eller en del af foregående ansøgningsår havde arealer, som var midlertidigt eksproprieret i forbindelse med fx et vej- eller baneprojekt eller nedgravning af elkabler.

Hvis arealet har været midlertidigt eksproprieret, kan du søge om betalingsrettigheder i 2017 eller efterfølgende år, når arbejdet er færdigt, og jorden igen er støtteberettiget. Dette gælder også, hvis du kan dokumentere, at du har indgået en aftale på ekspropriationslignende vilkår.

Hvis du er ung eller nyetableret landbruger, skal du bruge det særlige ansøgningsskema til national reserve. Du kan læse mere i Vejledning om tildeling af betalingsrettigheder fra den nationale reserve, som du finder på NaturErhvervstyrelsens hjemmeside.

Gå til ["Vejledning om tildeling af betalingsrettigheder fra den nationale reserve"](#)

8. Støtte til unge nyetablerede landbrugere

8.1 Ordningen kort

Formålet med ordningen er at støtte unge landbrugere ved opstarten af den første landbrugsvirksomhed

Som ung nyetableret landbruger kan du få et årligt tillæg til din grundbetaling på ca. 590 kr. pr. ha.

Du kan søge gennem enkeltmandsvirksomheder og selskaber, eksempelvis et interessentskab (I/S), et aktieselskab (A/S) eller et anpartsselskab (ApS). Enkeltmandsvirksomheder kan enten søge med et CVR- eller et CPR-nummer. Du kan kun søge støtte til den første landbrugsbedrift, du har etableret dig på²²⁰.

Du kan kun søge støtten én gang årligt.

Du kan få udbetalt støtten til unge nyetablerede landbrugere i maksimalt 5 år fra din første etablering på en landbrugsbedrift²²¹.

Støtten er et tillæg til grundbetalingsordningen og kan maksimalt udbetales for 90 ha²²².

8.2 Sådan søger du om støtte

Du søger om støtte til unge landbrugere i fællesskemaet via Tast selv-service.

Ansøgningsfristen er den samme som for ansøgning om grundbetaling²²³.

8.2.1 Fik du støtte i 2016?

Hvis du fik udbetalt støtte under ordningen unge nyetablerede landbrugere i 2016, skal du oplyse det i Fællesskema 2017. Samtidigt er det vigtigt, at du oplyser om eventuelle ændringer i forhold til din ansøgning fra 2016.

8.2.2 Er du ny ansøger i 2017?

Der er en række krav, du skal opfylde for at modtage støtten. Du skal derfor udfylde alle felter på siden.

²²⁰ § 41, stk. 2, i bekendtgørelse nr. 1377 af 1. december 2015

²²¹ [Artikel 50, stk. 5, i forordning 1307/2013](#)

²²² § 38, stk. 3, i bekendtgørelse nr. 1377 af 1. december 2015 [og artikel 50, stk. 9, i forordning \(EU\) nr. 1307/2013](#)

²²³ § 1, stk. 1, nr. 1, og § 7, i bekendtgørelse nr. 1378 af 1. december 2015

8.3 Definition af "ung nyetableret landbruger"

For at være en ung nyetableret landbruger skal du være under 41 år i hele det første ansøgningsår og:

- etablere dig for første gang som driftsleder på en landbrugsbedrift senest på den dato, hvor du indsender din ansøgning om støtte til unge nyetablerede landbrugere, eller
- være etableret inden for de seneste 5 år forud for det første ansøgningsår²²⁴.

8.3.1 Du kan højst få støtten i 5 år

Vi giver støtte til unge nyetablerede landbrugere i en periode på højst fem år. Perioden reduceres med det antal år, der er gået mellem din første etablering og første gang, du søger om støtte til unge nyetablerede landbrugere.

Etableringsåret tæller ikke med i reduktionen af 5-årsperioden. Hvis du fx etablerede dig for første gang i 2012 og søger om støtte i 2017, vil du være berettiget til støtten i 2017, men ikke i de efterfølgende år.

Etablerer du dig i 2017 og søger om støtten i samme år, vil du kunne få støtten i 2017 og i de fire efterfølgende år. Søger du først i 2018, vil du ligeledes kunne få støtten i 2018 og de fire efterfølgende år. Søger du derimod først i 2019, vil du kunne få støtten i 2019 og de tre efterfølgende år.

8.3.2 Du skal være under 41 år i det første ansøgningsår

Du kan få støtten, hvis du ikke er ældre end 40 år i hele det år, hvor du første gang søger om støtte til unge nyetablerede landbrugere. Du kan med andre ord modtage støtten første gang i 2017, hvis du ikke fylder 41 år inden udgangen af 2017²²⁵.

Hvis du er født 1. januar 1977, fylder du 41 år 1. januar 2018, og du opfylder dermed alderskravet i 2017.

Alderskravet gælder kun i det første ansøgningsår, og det er således ikke et krav, at du er under 41 år i resten af den periode på højst 5 år, hvor du kan være berettiget til at modtage støtten.

²²⁴ § 39, i bekendtgørelse nr. 1377 af 1. december 2015 [og artikel 50, stk. 2, litra a og b, i forordning \(EU\) Nr. 1307/2013](#)

²²⁵ § 39, nr. 4, i bekendtgørelse nr. 1377 af 1. december 2015 [og artikel 50, stk. 2, litra b, i forordning \(EU\) nr. 1307/2013](#)

8.3.3 Etableret for første gang som driftsleder

For at kunne få støtte til unge landbrugere skal du være etableret på en landbrugsbedrift som driftsleder for første gang inden for de seneste 5 år²²⁶. At være etableret som driftsleder vil sige, at du er ansvarlig for den landbrugsmæssige drift. Hvis du driver en landbrugsvirksomhed som en enkeltmandsvirksomhed, vil du som udgangspunkt været etableret fra det tidspunkt, hvor du begyndte de landbrugsmæssige aktiviteter.

Kravet om, at du skal være førstegangsetableret, betyder, at du kun kan søge støtten for den første bedrift, du etablerer dig på. Du kan med andre ord ikke få støtten, hvis du fx har etableret dig på en ny landbrugsbedrift, men tidligere har været etableret på en anden landbrugsbedrift, som du har solgt.

Efter etableringen kan du godt udvide din bedrift og søge støtte til et større areal end oprindeligt. Du kan få støtte op til grænsen på 90 ha, selvom din bedrift var under 90 ha, da du etablerede den. Det er også muligt at søge støtten, selvom du omdanner den virksomhed, der ejer landbrugsbedriften – og som søger om støtte – hvis det fortsat er den samme landbrugsbedrift.

Eksempel 1 – stadig nyetableret

En ung landbruger køber i 2013 en landbrugsejendom og begynder landbrugsmæssig drift som en enkeltmandsvirksomhed. I 2015 køber en ældre landbruger en del af bedriften, og de to opretter sammen et interessentskab. I denne situation er der tale om en videreførelse af den eksisterende bedrift. Interessentskabet kan derfor godt modtage støtten, da den unge landbruger fortsat anses for at være førstegangsetableret inden for den 5-årige periode.

Eksempel 2 – stadig nyetableret

En ung landbruger danner i 2015 et interessentskab med en ældre landbruger. I 2016 sælger den unge landbruger ejendommen og køber nabogården med 90 ha jord, men interessentskabet består fortsat. I denne situation er der tale om en videreførelse af den eksisterende drift. Interessentskabet kan derfor godt modtage støtten, da den unge landbruger anses for at være førstegangsetableret fra 2015.

²²⁶ § 39, nr. 3 i bekendtgørelse nr. 1377 af 1. december 2015 [og artikel 50, stk. 2, litra b, i forordning \(EU\) nr. 1307/2013](#)

Eksempel 3 – ikke længere nyetableret

En ung landbruger køber i 2013 en landbrugsejendom og begynder landbrugsmæssig drift som en enkeltmandsvirksomhed. I 2015 sælger den unge landbruger landbrugsejendommen og køber i stedet en anden landbrugsejendom sammen med en ældre landbruger. De to opretter sammen et interessentskab. I dette tilfælde kan den nye bedrift ikke anses for at være en videreførelse af den gamle. Interessentskabet kan derfor ikke modtage støtten, fordi den unge landbruger ikke er førstegangsetableret.

Eksempel 4 – Virksomheden er omdannet

En ung landbruger etablerer i 2012 en landbrugsbedrift som en enkeltmandsvirksomhed. I 2015 beslutter han at omdanne enkeltmandsvirksomheden til et Ap, som han ønsker at drive alene. Da der er tale om en videreførelse af enkeltmandsvirksomheden, er han fortsat støtteberettiget med anpartsselskabet.

8.4 Regler for selskaber

8.4.1 Hvis du søger som et selskab

Selskaber, som fx I/S, A/S eller ApS, kan søge om støtte, hvis alle kravene nedenfor er opfyldt i både a) og b)²²⁷:

- a) Selskabet er berettiget til grundbetaling
- b) En ung landbruger:
 - 1. er tegningsberettiget for selskabet, se afsnit 8.4.2 og 8.4.3
 - 2. ejer en andel af selskabskapitalen, se afsnit 8.4.4
 - 3. varetager den daglige ledelse af landbrugsbedriften for selskabet, se afsnit 8.4.5
 - 4. søger for én virksomhed, se afsnit 8.4.6
 - 5. er førstegangsetableret i ansøgersvirksomheden, se afsnit 8.4.7.

²²⁷ §§ 42 og 43, i bekendtgørelse nr. 1377 af 1. december 2015 og [artikel 49 i forordning \(EU\) nr. 639/2014](#)

En ung landbruger kan godt søge støtte for et selskab, som han er (med)ejer af via et holdingselskab. Den unge landbruger skal dog stadig være ansvarlig for den landbrugsmæssige drift af ansøgerselskabet.

8.4.2 Hvornår er du tegningsberettiget for et kapitalselskab?

Du er som udgangspunkt tegningsberettiget for et kapitalselskab, når du er medlem af selskabets bestyrelse, direktion eller er ansat som direktør i selskabet.

For at opfylde kravet om tegningsret er det nok, at du er tegningsberettiget i fællesskab med en anden landbruger.

8.4.3 Forskellige bestemmelser om tegningsret i interessentkontrakter

For de personlige selskaber, fx I/S'er, er udgangspunktet, at de enkelte interessenter er tegningsberettiget for selskabet hver for sig, medmindre andet er fastsat i interessentkontrakten. Er du medejer af et I/S, vil du således som udgangspunkt være tegningsberettiget, medmindre andet er fastsat i interessentkontrakten.

Det kan også være fastsat i interessentkontrakten, at du er den daglige leder – eventuelt med titel af direktør. I sådan en situation vil du være tegningsberettiget.

En interessentskabskontrakt for en landbrugsvirksomhed kan også indeholde en bestemmelse om, at interessenterne tegner selskabet i forening, og at den enkelte interessent træffer almindelige dagligdags beslutninger inden for sit arbejdsområde. Hvis det er tilfældet, vil du være tegningsberettiget.

8.4.4 Ejer en andel af selskabskapitalen

Du skal eje en del af selskabet. Der er ikke noget krav om ejerandelens størrelse.

8.4.5 Hvornår er du driftsleder?

Den tegningsberettigede unge landbruger skal være ansvarlig for den daglige drift af den del af landbruget, der er støtteberettiget under ordningen. Det vil sige, at hvis bedriften fx både omfatter plante- og husdyrproduktion, skal du være den daglige leder af planteproduktionen.

Det betyder, at det skal være dig, der træffer beslutninger af normal landbrugsmæssig karakter, fx om nyanskaffelser og investeringer.

Har du som ung landbruger i selskabet derimod kun en rådgivende funktion på bedriften, lever du ikke op til kravet om at have driftsansvaret, selvom du er tegningsberettiget.

I de situationer, hvor en anden interessent skal træffe beslutninger om den landbrugsmæssige drift, på baggrund af aftale eller sædvane i selskabet, vil du ikke leve op til kravet.

Eksempel 1 Den unge landbruger er ikke tegningsberettiget

I en interessentskabskontrakt mellem en ung og en ældre landbruger er det fastsat, at den ældre landbruger har ansvaret for administrationen og markdriften, kan underskrive al korrespondance med NaturErhvervstyrelsen og kan tegne selskabet.

Betingelsen om, at den unge landbruger skal varetage den daglige ledelse af landbrugsbedriften, er ikke opfyldt. Det skyldes, at det er den ældre landbruger, der har ansvaret for alle relevante administrative beslutninger vedr. landbrugsdriften.

Eksempel 2 Den unge landbruger er ikke driftsleder

I en interessentskabskontrakt mellem en ung og en ældre landbruger er det fastsat, at den ældre landbruger har markdriften som sit daglige ansvarsområde, og at den unge landbruger har ansvaret for svinebedriften. Det er desuden anført, at den enkelte interessent træffer almindelige dagligdags beslutninger inden for sit arbejdsområde.

Den unge landbruger i eksemplet opfylder kravet om at være tegningsberettiget for selskabet, men han opfylder ikke kravet om at være driftsleder af den støtteberettigede del af landbrugsbedriften, dvs. planteproduktionen

Eksempel 3 Den unge landbruger bliver leder af driften som følge af ændringer af kontrakten

I en interessentskabskontrakt mellem en ung og en ældre landbruger er det fastsat, at fordeling af arbejdsopgaverne aftales ved lejlighed, og alle beslutninger træffes i fællesskab.

På et senere tidspunkt ændres kontrakten, således at den unge landbruger udnævnes til leder af driften, hvorefter han kan træffe alle beslutninger vedrørende markdriften.

Den unge landbruger anses først for leder af driften ved kontraktens ændring, selv om han allerede ved indgåelse af interessentskabskontrakten var tegningsberettiget.

8.4.6 Du kan kun søge om støtte under ordningen for én virksomhed

Du kan kun søge om støtte til den første bedrift, du etablerer dig på. Det vil sige, at du skal være førstegangsetableret på den bedrift, som ansøgere virksomheden søger støtte til²²⁸.

Du kan godt have en andel af kapitalen i andre selskaber, men du kan ikke søge støtte under ordningen for andre virksomheder end den, du først etablerede dig i.

8.4.7 Etableret på ansøgere virksomheden for første gang

Du kan kun søge støtten igennem den første virksomhed, du etablerer. Hvis du har været etableret som landbruger tidligere, er du ikke støtteberettiget.²²⁹

8.5 Hvornår har du været etableret som landbruger tidligere?

Hvis du på et tidligere tidspunkt har opfyldt blot én af nedenstående punkter, har du været etableret tidligere²³⁰:

- Du har haft rådighed som ejer eller forpagter over et støtteberettiget areal på mindst 2,00 ha, som du driver landbrugsmæssigt.
- Du har haft opdræt eller erhvervsmæssigt hold af dyr til landbrugsformål. Du kan læse mere om erhvervsmæssigt hold af dyr til landbrugsformål nedenfor.
- Du har produceret landbrugsprodukter.
- Du har produceret juletræer og pyntegrønt på landbrugsjord.

²²⁸ § 41, stk. 2, i bekendtgørelse nr. 1377 af 1. december 2015

²²⁹ § 39, punkt. 3, i bekendtgørelse nr. 1377 af 1. december 2015

²³⁰ § 40, i bekendtgørelse nr. 1377 af 1. december 2015

- Du har haft produktion i væksthuse eller gartnerier.

Plante- og dyreproduktion

Du er etableret som landmand, når du enten er ansvarlig for en plante- og/eller en animalsk produktion. Men du er kun berettiget til støtte til unge nyetablerede landbrugere, når du er ansvarlig for en planteproduktion.

8.5.1 Dyr til landbrugsformål

Dyr til landbrugsformål er dyr, som opdrættes eller holdes med henblik på produktion af fødevarer, uld, skind eller pels eller med henblik på andre landbrugsformål. Hertil regnes svin, kvæg, får, geder, heste, hjortedyr, pelsdyr, æglæggende høner, slagtekyllinger, gæs, ænder, kalkuner, fjervildt samt strudsefugle.

8.5.2 Ikke-erhvervsmæssigt hold af dyr

Et husdyrhold kan kun kaldes erhvervsmæssigt, hvis det overstiger et af de antal dyr, der er listet nedenfor²³¹:

- 2 køer med tilhørende kalve
- 4 stykker andet kvæg
- 2 søer med opfødning af maksimum 5 slagtesvin
- 10 får med lam
- 10 geder med kid
- 30 stk. høns
- 5 hjorte med kid
- 10 strudse med unger
- 4 heste eller ponyer med tilhørende føl.

8.5.3 Når du etablerer dig via et selskab

Du er etableret første gang via et selskab, når du²³²:

²³¹ § 3, punkt 18, i bekendtgørelser nr. 1318 af 26. november 2015 og § 7 i bekendtgørelse nr. 467 af 23. maj 2016

²³² Art. 49 i forordning (EU) nr. 639/2014

1. er tegningsberettiget for selskabet,
2. ejer en andel af selskabskapitalen og
3. varetager den daglige ledelse af landbrugsbedriftens animalske eller vegetabiliske produktion.

8.6 Hvis du udtræder af selskabet

Hvis du har været med i et selskabs oprindelige ansøgning om støtte under ordningen og senere forlader selskabet, mister du retten til støtte, hvis du etablerer dig i et nyt selskab. Derudover kan din udtræden medføre, at selskabet mister retten til fremtidig støtte.

Selskabet mister ikke retten til støtte, hvis:

- der fortsat er mindst én ung landbruger, som indgik i støtteansøgningen, tilbage i selskabet, og
- den eller de tilbageværende unge landbrugere overtager din ejerandel og dit ansvar, således at en ung landbruger fortsat har driftslederansvaret.

Selskabet mister retten til støtte, hvis alle de unge landbrugere, der var med i selskabets oprindelige ansøgning, træder ud af selskabet. Der skal i hele den periode, hvor der søges om støtte til unge nyetablerede landbrugere, være én af de oprindelige unge landbrugere tilbage i selskabet.

Hvis du træder ud af selskabet efter udbetaling af støtten, men inden årsskiftet, og de tilbageværende unge landbrugere ikke har driftslederansvaret, skal selskabet tilbagebetale den udbetalte støtte, medmindre der opstår en særlig situation.

8.7 Kontrol

Hvert år udvælger NaturErhvervstyrelsen et antal ansøgninger, som skal kontrolleres på stedet²³³.

Den administrative kontrol og kontrollen på stedet sker på grundlag af den indsendte ansøgning²³⁴.

Du skal have dokumentation for, at du opfylder støttebetingelserne, liggende på bedriften. Dokumentationen kan bestå af regnskaber og forretningsmateriale, fx ejerbøger,

²³³ [Artikel 30, i forordning \(EU\) nr. 809/2014](#)

²³⁴ [Artikel 24, i forordning \(EU\) nr. 809/2014](#)

selskabskontrakter, ansættelseskontrakter, vedtægter, købs- og forpagtningsaftaler samt fakturaer mv.

8.8 Bortfald af støtte og sanktion

Sanktionsreglen for arealafvigelser er den samme som under grundbetalingsordningen²³⁵. Læs mere i afsnit 11.5.

Det anmeldte areal er det samme areal som det, du søger støtte til under grundbetalingsordningen, dog højst 90 ha²³⁶. Det fastslåede areal er det areal, vi kan godkende til grundbetaling, dog højst et areal, der svarer til det anmeldte.

Hvis vi konstaterer, at støttemodtageren ikke overholder støttebetingelserne, udbetaler vi ikke støtte til unge landbrugere²³⁷. Hvis vi har udbetalt støtten, skal du betale den tilbage.

Hvis en ansøger har leveret falsk bevismateriale som dokumentation for, at støtteforpligtelserne under ordningen er overholdt, anvender vi desuden en sanktion svarende til 20 procent af det beløb, som ansøgeren ville have modtaget i støtte til unge nyetablerede landbrugere²³⁸. Vi trækker sanktionen fra grundbetalingen.

Læs mere i kapitel 11 "Kontrol" og afsnit 10.3 "Nedsættelser".

²³⁵ Artikel 19a, stk. 1, i forordning (EU) nr. 640/2014 ændret ved artikel 1, punkt. 7, i forordning (EU) nr. 2016/1393 af 4.maj 2016.

²³⁶ [Artikel 18, stk. 2, i forordning \(EU\) nr. 640/2014](#)

²³⁷ [Artikel 21, stk. 1, i forordning \(EU\) nr. 640/2014](#)

²³⁸ [Artikel 21, stk. 1, i forordning \(EU\) nr. 640/2014](#)

9. Ø-støtte

9.1 Kort om ordningen

Du kan få et årligt tillæg til grundbetalingen for landbrugsarealer, der ligger på særligt udpegede ikke-brofaste øer²³⁹. Se listen med øer i afsnit 9.3.

Formålet er at sikre landbrugsvirksomhed på en række øer.

Du behøver ikke bo på en ø, som er omfattet af ordningen, for at få støtte, men dine marker skal ligge på en af øerne. Du kan få ø-støtte for de marker, som du får grundbetaling for.

9.2 Støtten

Støttesats i 2016 var på ca. 490 kr. pr. ha. ~~2015 var 485,48 kr. pr. ha.~~ Vi kan først beregne støttesatsen for det enkelte år, når antallet af ha, der kan udbetales ø-støtte for, er fastlagt.

Vi kan højst udbetale ø-støtte for 100 ha pr. bedrift.

100 ha-grænsen gælder også, selv om ansøgeren er et selskab, der omfatter flere deltagere.

Vi udbetaler ikke støtte til mere end 100 ha, selvom det overskydende areal opfylder betingelserne for ø-støtte²⁴⁰.

²³⁹ § 44, stk. 2, i bekendtgørelse nr. 1377 af 1. december 2015

²⁴⁰ § 44, stk. 3, i bekendtgørelse nr. 1377 af 1. december 2015 og [artikel 18 i forordning \(EU\) nr. 640/2014 af 11. marts 2014](#).

9.3 Hvilke øer er omfattet af ordningen?

Følgende øer er omfattet			
Agersø (inkl. Egholm)	Anholt	Askø (inkl. Lilleø)	Avernakø
Barsø	Birkholm	Bjørnø	Bogø (i Korshavn)
Bornholm	Brandsø	Bågø	Drejø
Dybsø	Egholm (i Limfjorden)	Endelave	Enehøje
Eskilsø	Fanø	Fejøl (inkl. Skalø)	Femø
Fjandø	Fur	Fænø	Halmø
Hjarnø	Hjortø	Hjælmskov	Illum Ø
Kalvø (i Guldborgsund)	Langli	Livø	Lyø
Læsø	Mandø	Mejlø (i Korshavn)	Nekselø
Omø	Orø	Romsø	Rågå
Saltholm	Samsø	Sejerø	Skarø
Slot Ø	St. Egholm	St. Svelmø	Strynø
Strynø Kalv	Tunø	Tærø	Vejlø
Vejrø	Venø	Vigelsø	Æbelø
Ærø	Aarø		

Find din ø i IMK

De øer, der er omfattet af ordningen, er vist i IMK. Du finder dem ved at klikke på Korttemaer, Landbrugstemaer og Ø-støtte.

9.4 Ansøgning og ansøgningsfrist

Du søger om ø-støtte i fællesskemaet, som du finder i Tast selv-service²⁴¹.

Ansøgningsfristen er den samme som ansøgningen om grundbetaling.

9.5 Fik du ø-støtte i perioden 2010 til 2014 (Landdistriktsprogrammet)?

Du kan søge ø-støtte, selvom du stadig er forpligtet efter den tidligere ø-støtteordning.

Kravene fra ø-støtteordningen under Landdistriktsprogrammet (LDP) gælder fortsat for de øboere, der ikke har opfyldt femårskravet på de arealer, der er udbetalt ø-støtte for under landdistriktsprogrammet. Det betyder blandt andet, at du, indtil dine forpligtigelser udløber, fortsat skal bo på øen og drive de arealer, der er omfattet af femårskravet.

Du skal anmelde alle de arealer, du driver landbrugsmæssigt, i fællesskemaet.

9.6 Sanktion og nedsættelse af støtten

Sanktionsreglen for arealafvigelser er den samme som for grundbetalingen. Du kan læse mere i afsnit 11.5²⁴².

Hvis du har mere end 100 ha støtteberettiget areal på en ø, beregnes en evt. arealafvigelse i forhold til ø-støtten dog højst i forhold til 100 ha²⁴³.

²⁴¹ § 1, stk. 1, nr. 1, i bekendtgørelse nr. 1378 af 1. december 2015

²⁴² [Artikel 19, stk. 1 og 2, i forordning \(EU\) nr. 640/2014 af 11. marts 2014, ændret ved artikel 1, stk. 7 i forordning \(EU\) nr. 1393/2016 af 4. maj 2016.](#)

²⁴³ [Artikel 18, stk. 4, i forordning \(EU\) nr. 640/2014 af 11. marts 2014.](#)

10. Udbetaling af direkte arealstøtte

Du modtager din udbetaling af støtte fra de direkte arealbaserede støtteordninger (grundbetaling, grøn støtte, støtte til unge nyetablerede landbrugere og ø-støtte) i perioden 1. december 2016 til 30. juni 2017²⁴⁴.

Vi beregner grundbetalingen og den grønne støtte på grundlag af gennemsnitsværdien af de betalingsrettigheder, du har anmeldt sammen med det støtteberettigede areal i fællesskemaet. Vi beregner støtte til unge nyetablerede landbrugere og ø-støtte som et fast tillæg pr. støtteberettiget ha.

Betalingsrettighedernes værdi er fastsat i euro, og grundbetalingen bliver beregnet i euro²⁴⁵. Ved udbetaling bliver det samlede støttebeløb omregnet til danske kroner med den eurokurs, der gælder den sidste bankdag før 1. oktober i ansøgningsåret²⁴⁶. Det udbetalte støttebeløb vil derfor variere fra ansøgningsår til ansøgningsår.

Vær opmærksom på, at alle beløb, der er angivet i danske kroner i denne vejledning, er omregnet med-2016-kursen på 7,4513 kr., med mindre andet er angivet.

10.1 Udbetaling af støtten

Vi udbetaler den direkte arealstøtte til den, der indsender fællesskemaet, uanset om arealerne overdrages til en anden landbruger i løbet af kalenderåret, medmindre vi har noteret transport i støtten²⁴⁷.

Hvis der ikke er foretaget transport i støtten, bliver den udbetalt til den konto, der er registreret som ansøgerens NemKonto²⁴⁸.

²⁴⁴ [Artikel 75, stk. 1, i forordning \(EU\) nr. 1306/2013](#)

²⁴⁵ [Artikel 105, stk. 2, i forordning \(EU\) nr. 1306/2013](#)

²⁴⁶ [Artikel 106, stk. 3, i forordning \(EU\) nr. 1306/2013](#)

²⁴⁷ § 45, i bekendtgørelse nr. 1377 af 1. december 2015

²⁴⁸ [§ 1, og §7, i bekendtgørelse nr. 766 af 5. juli 2006](#) og [§ 1, i lovbekendtgørelse nr. 798 af 28. juni 2007](#)

Du kan i dit pengeinstitut eller via netbank indberette og ændre den konto, som skal være NemKonto. Søger du om støtte på dit CPR-nr., kan du også bruge www.nemkonto.dk, hvor du logger på med NemID.

Vær særlig opmærksom på at ændre din NemKonto, hvis du skifter pengeinstitut, eller du danner et selskab med nyt CVR-nr. og opretter en ny konto.

[Gå til nemkonto.dk](http://www.nemkonto.dk)

10.1.1 Transport i støtten

Hvis en anden end ansøger skal have støtten udbetalt, indsender du skemaet "Transport af EU- eller nationalt støttebeløb". Vi noterer transporten, eventuelt efter andre foranstående krav – fx modregningskrav ved for meget udbetalt støtte.

Gå til siden "[Sådan noterer du en transport](#)"

10.1.2 Indberetning til Skat

Vi indberetter den udbetalte støtte til Skat på ansøgerens CVR-/CPR-nummer. Dette gælder også de tilfælde, hvor der er indsendt en transport, og hvor vi derfor udbetaler støtten til transporthaver.

10.2 Udbetaling af støttebeløb sker efter endt sagsbehandling

Hvis du får udbetalt støtte i henhold til din ansøgning, vil du ikke modtage noget afgørelsesbrev, men alene en udbetalingsspecifikation. Du vil derimod modtage et afgørelsesbrev, hvis der er sket en reduktion af støttebeløbet. Du har mulighed for at klage over denne afgørelse; der er en klagevejledning i brevet.

Bemærk, at resultatet af en eventuel kontrol kan danne grundlag for en genoptagelse af tidligere års ansøgninger om grund- og enkeltbetaling. Dette medfører risiko for tilbagebetaling af støtte og inddragelse af eventuelt uberettiget tildelte betalingsrettigheder.

Læs mere i afsnit 10.4 "Uderettiget udbetalt støtte".

10.3 Nedsættelser

Vi foretager en række forordningsbestemte nedsættelser af det beregnede støttebeløb. I dette afsnit kan du læse mere om de enkelte nedsættelser.

Vi beregner nedsættelserne af støtten i følgende rækkefølge²⁴⁹:

1. De individuelle ordningssager nedsættes som følge af manglende overholdelse af støttebetingelserne (fx nedskrivninger på grundbetalingen, pga. arealafvigelse).
2. Det resterende støttebeløb nedsættes med en procentsats, hvis du har indsendt dit fællesskema forsinket.
3. Det resterende støttebeløb nedsættes med en procentsats, hvis du ikke har anmeldt alle bedriftens arealer.
4. Det resterende støttebeløb nedsættes med 5 procent for grundbetalingen, hvis det overstiger 150.000 euro (capping). Af støttebeløbene fastslået under punkt 3 fratrækkes desuden et beløb til finansiel disciplin og et beløb, hvis det nationale loft overskrides.
5. Det tilbageværende støttebeløb nedsættes til slut som følge af eventuelle KO-overtrædelser.

10.3.1 Nedsættelse af de individuelle ordningssager

Grundbetalingen kan blive nedsat som følge af arealafvigelser (underkendelse af arealer). Læs mere i afsnit 11.5 "Arealafvigelser under grundbetalingsordningen".

Den grønne støtte er desuden underlagt selvstændige reduktions- og sanktionsberegninger. Læs mere i afsnit 3.5 "Nedsættelse af den grønne støtte".

10.3.2 Forsinket ansøgning

Det udfyldte Fællesskema og markkort skal være modtaget hos os senest 21. april 2017 kl. 23:59:59 for at være modtaget rettidigt²⁵⁰. Modtager vi dit Fællesskema med markkort i perioden 22. april til 16. maj 2017, bliver den støtte, som et rettidigt indsendt Fællesskema kunne danne grundlag for, nedsat med 1 procent pr. arbejdsdag, som vi modtager skemaet efter ansøgningsfristen.

Hvis du indsender ansøgning om støtte under en eller flere ordninger efter fristens udløb 21. april 2017, men inden 16. maj 2017, nedsætter vi støtten i den enkelte ordning med 1 procent pr. arbejdsdag. Det gælder ordningerne støtte til unge nyetablerede landbrugere, ø-støtte samt grundbetaling og grøn støtte. Hvis du indsender ansøgning om tildeling af betalingsrettigheder fra den nationale reserve efter fristens udløb 21. april 2017, men senest 16. maj 2017,

²⁴⁹ [Artikel 28, i forordning \(EU\) Nr. 908/2014](#)

²⁵⁰ § 7, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 1378 af 1. december 2015

nedsætter vi støtten, der skal udbetales det pågældende år for de betalingsrettigheder, som ansøgeren skal have tildelt med 3 procent pr. arbejdsdag.²⁵¹

Se mere i afsnit 2.1.1 om frister.

10.3.3 Nedsættelse, hvis ikke alle arealer anmeldes

Du skal anmelde alle dine landbrugsarealer i fællesskemaet. Det gælder også marker, du ikke søger støtte til og arealer under 0,30 ha²⁵². Alle arealer skal anmeldes for at sikre en korrekt opgørelse af de arealer, som er omfattet af reglerne om krydsoverensstemmelse og grønne krav.

Hvis du ikke anmelder alle dine landbrugsarealer kan du blive sanktioneret. Sanktionen udgør op til 3 procent af din samlede direkte støtte i 2017²⁵³.

Sanktionen beregnes således:

Forskel mellem anmeldt areal og det ikke-anmeldte areal	Størrelsen af sanktion
Op til 3 procent	Ingen sanktion
Mere end 3 procent og op til 10 procent	1 procent af al direkte støtte
Mere end 10 procent og op til 20 procent	1 procent af al direkte støtte, hvis ikke-anmeldt areal er op til 5 ha 2 procent af al direkte støtte, hvis ikke-anmeldt areal er over 5 ha
Mere end 20 %	1 procent af al direkte støtte, hvis ikke-anmeldt areal er op til 5 ha 2 procent af al direkte støtte, hvis ikke-anmeldt areal er over 5 ha og op til 10 ha 3 procent af al direkte støtte, hvis ikke-anmeldt areal er over 10 ha

Læs om underanmeldelse af landbrugsarealer og den grønne støtte i afsnit 11.5.

Læs mere i afsnit 2.5 "Du skal anmelde alle bedriftens arealer i dit Fællesskema".

²⁵¹ Art. 14 i forordning (EU) 640/2014 af 11. marts 2014.

²⁵² § 8, i bekendtgørelse nr. 1378 af 1. december 2015, [jf. artikel 72, stk. 1, i forordning \(EU\) nr. 1306/2016](#)

²⁵³ [Artikel 16, stk. 1, og artikel 18 i forordning \(EU\) Nr. 640/2014](#)

10.3.4 Fradrag i den samlede støtte (capping)

Du skal være opmærksom på, at der sker fradrag i støtten, hvis det beløb, du modtager i grundbetaling, er større end 150.000 euro. Den del af beløbet, som ligger over 150.000 euro (ca. 1.117.695 kr.), fratrækker vi 5 procent²⁵⁴.

10.3.5 Finansiell disciplin

Som fastlagt i aftalen om EU's flerårige finansielle ramme for 2014-2020 skal der hvert år oprettes en reserve på 400 € (i 2011-priser) med det formål at yde støtte til landbrugssektoren i tilfælde af større kriser (den såkaldte krisereserve). Reserven bliver finansieret ved at reducere de årlige direkte betalinger til landmændene med en given procentsats (finansiell disciplin)²⁵⁵. I 2016 udgjorde finansiell disciplin 1,353905 procent (fastsættes i slutningen af oktober 2016). Procentsatsen for 2017 er endnu ikke fastsat. Finansiell disciplin bliver kun trukket, når dit samlede støttebeløb under de direkte betalinger er på over 2.000 euro²⁵⁶.

Hvis krisereserven i et givet år ikke udnyttes, vil den indgå i udbetalingen af den direkte støtte i det efterfølgende år.

10.3.6 Nationalt loft for direkte støtte

Hvis Danmarks nationale loft for udbetaling af direkte landbrugsstøtte overskrides, vil udbetalingerne blive reduceret²⁵⁷. Det vil sige, at hvis vi i Danmark udbetaler flere penge, end vi har fået bevilliget af EU, skal vi betale det for meget udbetalte beløb tilbage. Tilbagebetalingen sker i form af en nedsættelse af udbetalingen. Du vil få besked om dette i forbindelse med din udbetaling.

10.4 Ueberrettiget udbetalt støtte

Hvis der uberrettiget er udbetalt et støttebeløb, stiller vi krav om tilbagebetaling²⁵⁸. Hvis du ikke betaler beløbet tilbage inden for den frist, vi har sat for tilbagebetalingen, tillægger vi rente, som vi beregner fra betalingsfristens udløb. Vi beregner renten med Nationalbankens udlånsrente + 8 procent, dog minimum 50 kr²⁵⁹.

²⁵⁴ [Artikel 11, stk. 1, i forordning \(EU\) nr. 1307/2013](#)

²⁵⁵ [Artikel 26 i forordning \(EU\) Nr. 1306/2013](#)

²⁵⁶ [Artikel 8, stk. 1, i forordning \(EU\) nr. 1307/2013](#)

²⁵⁷ [Se bilag III til forordning \(EU\) nr. 1307/2013](#) og [artikel 7, stk. 1 i forordning \(EU\) nr. 1307/2013](#)

²⁵⁸ [Artikel 7 i forordning \(EU\) Nr. 809/2014](#)

²⁵⁹ [§ 5, stk. 1, i lovbekendtgørelse nr. 459 af 13. maj 2014 \(renteloven\)](#)

Vi kan til enhver tid modregne skyldige beløb, inklusiv renter, i EU-støtte, vi udbetaler til dig²⁶⁰.

[Gå til renteloven \(bekendtgørelse af lov om renter ved forsinket betaling m.v.\)](#)

10.5 Forældelsesregler

Forældelsesfristen for både tilbagesøgning af uretmæssigt udbetalte beløb og idømmelse af sanktion er fire år fra det tidspunkt, hvor den pågældende uregelmæssighed fandt sted. Forældelsesfristen afbrydes af enhver handling fra vores side, som ansøgeren gøres bekendt med, og som vedrører undersøgelse eller retsforfølgning af uregelmæssigheden. Efter hver afbrydelse løber forældelsesfristen videre²⁶¹.

10.6 Klagemulighed

Du har mulighed for at klage over vores afgørelse til Klagecenter for fødevarer, landbrug og fiskeri.

Det bemærkes, at Klagecentret fremover vil indgå i Nævnenes Hus, Viborg.

Du skal sende klagen til:

NaturErhvervstyrelsen
Nyropsgade 30
1780 København V

Du kan også sende klagen på mail til: direktebetalinger@naturerhverv.dk

Vi skal have modtaget klagen senest 4 uger fra den dato, hvor du har modtaget afgørelsen²⁶².

²⁶⁰ [Artikel 57, stk. 2, i forordning \(EU\) Nr. 1306/2013](#) og [samt artikel 28 i forordning \(EU\) nr. 809/2014](#)

²⁶¹ [Forordning \(EF, EURATOM\) nr. 2988/95](#)

²⁶² [§ 1, § 2, nr. 27, §§ 6 og 7, i bekendtgørelse nr. 513 af 23. april 2015](#)

11. Kontrol

Hvert år kontrollerer vi alle Fællesskemaer administrativt og udvælger derudover et antal ansøgninger, som vi kontrollerer på stedet²⁶³. Formålet med kontrollen er at sikre, at reglerne for udbetaling af støtte bliver overholdt.

Hvis vi konstaterer en forskel mellem det anmeldte og det fastslåede (godkendte) areal, vil du kun modtage støtte for det godkendte areal. Arealafvigelsen kan danne grundlag for yderligere nedsættelse af din støtte (sanktion). Det er derfor vigtigt, at din ansøgning er så præcis som mulig.

11.1 Høringsbreve

I forbindelse med kontrol af fællesskemaer sender vi hvert år mange høringsbreve til ansøgere om forskellige fejl i ansøgningerne. Brevene sendes automatisk, når vores IT-system opdager uregelmæssigheder, der kan have betydning for beregningen af din støtte.

Brevene kan ikke undgås helt, da der altid vil være utilsigtede uregelmæssigheder eller uenighed om støtteberettigelse, rådighed eller markblokgrænser, der kan påvirke den endelige afgørelse om din støtte. Det er et forvaltningsretligt krav, at vi skal høre dig om sådanne forhold.

Vi arbejder hele tiden på at forbedre ansøgningssystemet, så der er så få uregelmæssigheder som muligt, for derved at nedbringe antallet af høringsbreve.

11.2 Undgå fejl

Som ansøger kan du i høj grad selv være med til at undgå, at du får fejl i din ansøgning, ved at sikre, at din ansøgning er så korrekt som mulig. Du bør bl.a. være opmærksom på:

- ikke at søge støtte til ikke-støtteberettigede arealer
- at indtegne alle dine marker præcist
- at lave tidlige og præcise ændringsforslag til markblokke, der er forkerte.

11.3 Kontrol i forhold til markblokke

Hvis vi ændrer det støtteberettigede areal i en markblok efter, du har indsendt ansøgningen, kan du komme i den situation, at du har søgt støtte til et større areal end det støtteberettigede

²⁶³ [Artikel 74 og 59 i forordning \(EU\) nr. 1306/2013](#)

areal i markblokken. Der kan ske det samme, hvis du indsender et forslag til en markblokændring, som vi ikke kan godkende. I sådanne tilfælde vil du blive gjort opmærksom på uoverensstemmelsen i et høringsbrev. Du har mulighed for at rette din ansøgning, indtil ændringsfristen udløber.

Hvis to ansøgere har indtegnet det samme areal, vil der være en rådighedskonflikt, idet to ansøgere ikke kan få udbetalt støtte for det samme areal. Er det tilfældet, vil du modtage en besked om, at der er uoverensstemmelse i fællesskemaet. Du har derefter mulighed for at rette i skemaet eller kontakte din nabo for at løse et indtegningsoverlap, indtil ændringsfristen udløber²⁶⁴.

Opstår der tilfælde, hvor du ikke kan blive enig med din nabo om rådigheden over et areal, skal du sende dokumentation for rådigheden til os. Så tager vi stilling til problemet. Hvis hverken du eller naboen sender dokumentation, nedskriver vi arealet hos begge ansøgere, da vi ikke har mulighed for at afgøre, hvem der retmæssigt er berettiget til støtten for arealet²⁶⁵.

11.4 Kontrol på stedet

Kontrollen af forholdene på stedet sker enten ved telemåling eller ved kontrol på selve bedriften²⁶⁶.

11.4.1 Telemåling

Telemåling vil sige, at vi gennemfører kontrol ved hjælp af aktuelle satellitfotos, eller flyfotos/ortofotos²⁶⁷.

Kontrollen af nogle marker kan afsluttes på grundlag af telemålingskontrol.

11.4.2 Kontrol på bedriften

I andre tilfælde kan kontrollen af, om støttebetingelser og andre krav er overholdt, ikke foretages ved hjælp af telemåling. I sådanne tilfælde udfører vi fysisk kontrol på bedriften.

Vi foretager kontrolbesøg uanmeldt eller med et kort varsel på højst 48 timer²⁶⁸.

²⁶⁴ § 9, stk. 5, i bekendtgørelse nr. 1378 af 1. december 2015

²⁶⁵ [Artikel 28 og 29, i forordning \(EU\) nr. 809/2014](#)

²⁶⁶ [Artikel 37 i forordning \(EU\) nr. 809/2014](#) og § 46, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 1377 af 1. december 2015

²⁶⁷ [Artikel 40 i forordning \(EU\) nr. 809/2014](#)

²⁶⁸ [Artikel 25 i forordning \(EF\) nr. 809/2014](#)

Udtager vi din bedrift til kontrol, har du pligt til at medvirke til, at vi kan gennemføre kontrollen. Hvis du ikke selv kan være til stede under kontrollen, skal du – hvis kontrolløren har brug for det – finde en stedfortræder. Dette gælder også, hvis du ikke opholder dig på bedriften i en længere periode.

Hvis vi ikke kan komme i kontakt med dig

Du har med din ansøgning accepteret, at vi udfører kontrol på bedriften. Hvis vi ikke kan komme i kontakt med dig, sender vi dig et brev. I brevet oplyser vi dig om, at vi gennemfører kontrol senest 48 timer efter, du har modtaget brevet.

Kontrollen af dine marker bliver gennemført på dette tidspunkt – også selv om du ikke har mulighed for at være til stede.

Hvis vi ikke kan komme i kontakt med dig, og vi derfor ikke kan kontrollere alle støttebetingelser, sender vi dig et kontrolresultat i høring, hvor vi betragter de støttebetingelser, det drejer sig om, som overtrådt.

Herefter har du mulighed for at indsende de manglende oplysninger, inden høringsfristen udløber. Hvis vi herefter stadig ikke har hørt fra dig, træffer vi afgørelse i sagen på det foreliggende grundlag. Konsekvensen kan være, at vi kræver tilbagebetaling af direkte arealstøtte og landdistriktsstøtte udbetalt siden tilsagnets start.

Hvis du forhindrer kontrollens gennemførelse

Hvis du eller din repræsentant forhindrer gennemførelsen af kontrol på stedet, vil din ansøgning om direkte arealstøtte blive afvist²⁶⁹. Herudover kan der blive tale om, at vi kræver direkte arealstøtte og landdistriktsstøtte siden tilsagnets start tilbagebetalt.

Efter kontrollen

Kontrolresultatet, herunder opmålingsresultaterne, bliver stillet til rådighed for dig i Tast selv-service senest 10 arbejdsdage efter kontrollens afslutning. Det kan ske, at vi ikke kan overholde denne frist, fx hvis kontrolløren venter på dokumentationsmateriale. Det kan også være tilfældet, at vi foretager kontrol af flere ansøgere i samme område samtidigt, og det er mest hensigtsmæssigt at færdiggøre kontrolarbejdet for hele området, inden vi sender kontrolresultaterne ud.

²⁶⁹ [Artikel 59, stk. 7 i forordning \(EU\) nr. 1306/2013](#)

Hvis vi har konstateret overtrædelse af regler, herunder overanmeldelse, foretager vi en skriftlig høring via Tast selv-service. Her får du mulighed for at give dine bemærkninger. Kontrolløren svarer ikke på dine bemærkninger, medmindre der har været fejl i høringsmaterialet. Vores kommentarer vil fremgå af den skriftlige afgørelse.

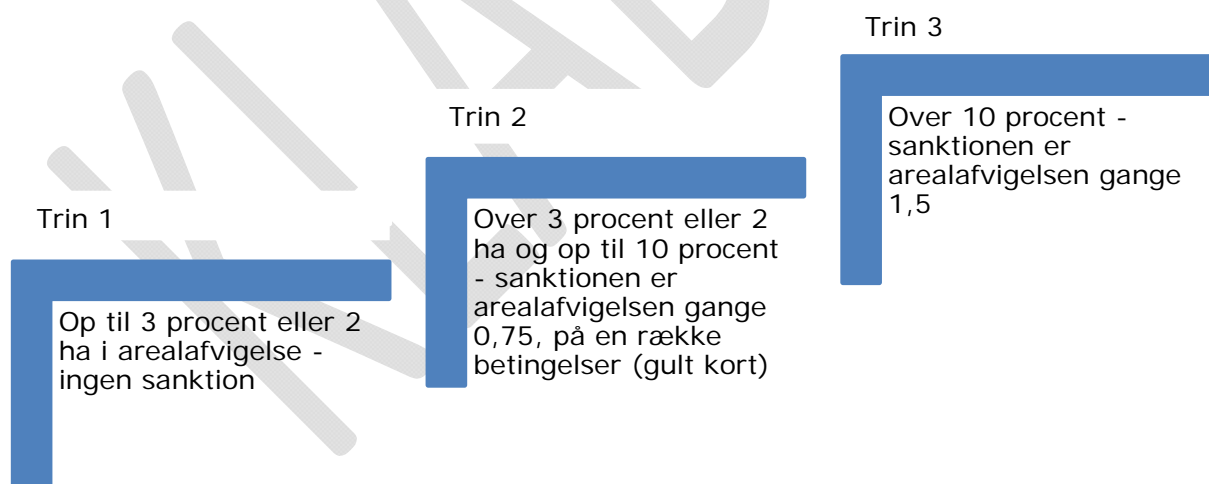
Hvis vi ikke kan stille kontrolresultatet til rådighed for dig inden for 10 arbejdsdage, bliver du kontaktet af kontrolløren.

Husk at sikre dig, at dit mobilnummer og din mailadresse er indtastet under brugerindstillinger i Tast selv-service, så du modtager meddelelser, når vi lægger kontrolbreve m.v. i Tast selv-service.

11.5 Arealafvigelser under grundbetalingsordningen, ø-støtte og støtte til unge nyetablerede landbrugere

Dette afsnit drejer sig kun om arealafvigelser under grundbetaling, ø-støtte og støtte til unge nyetablerede landbrugere. Afvigelser i forbindelse med grøn støtte kan du læse om i afsnit 11.6 "Nedsættelse af den grønne støtte".

Arealafvigelser er inddelt i 3 trin afhængigt af størrelsen:

Trin 1

Ved arealafvigelser, som ikke overstiger 3 procent af det konstaterede areal eller 2 ha: Vi nedsætter det anmeldte areal, så det svarer til det konstaterede areal. Det betyder, at du får fuld støtte for det konstaterede areal – der beregnes ingen sanktion²⁷⁰.

Trin 2

Ved arealafvigelser, som overstiger 3 procent af det konstaterede areal eller 2 ha, men maksimalt 10 procent: Vi nedsætter det konstaterede areal med 0,75 gange arealafvigelsen, som er det halve af den normale sanktion – du får et gult kort. Du får kun denne særlige lave sanktionsberegning én gang med det CVR/CPR nr., dit fællesskema er registreret på, og kun én gang på hver af ordningerne: grundbetaling, ø-støtte og støtte til unge nyetablerede landbrugere.

Der er to betingelser ved den lave sanktion:

- a. I 2017 vil du blive kontrolleret for, om du igen har en arealafvigelse. Kontrollen kan enten være på bedriften eller en administrativ kontrol. Hvis din arealafvigelse fx blev konstateret ved et kontrolbesøg på bedriften, vil du få et kontrolbesøg året efter. Søger du ikke om grundbetaling i 2017, vil du ikke blive kontrolleret²⁷¹.
- b. Hvis du i 2017 har en arealafvigelse på over 3 procent eller 2 ha, genberegner vi din støtte for 2016. Din sanktion for 2016 sættes nu op til 1,5 gange arealafvigelsen, og du skal derfor betale den resterende del af sanktionen. Derudover bliver du pålagt en sanktion for 2017 på 1,5 gange arealafvigelsen i 2017.

Hvis du ikke har en arealafvigelse, som overstiger 3 procent eller 2 ha i 2017, men derimod i 2018 eller senere, skal du ikke betale den resterende sanktion beregnet som 0,75 gange arealafvigelsen, som du undgik at betale i 2016²⁷².

Trin 3

Ved arealafvigelser, som overstiger 10 procent af det konstaterede areal: Vi nedsætter det konstaterede areal med 1,5 gange arealafvigelsen. Det betyder, at du får udbetalt støtte for det konstaterede areal minus 1,5 gange afvigelsen. Hvis du får konstateret over 10 procent

²⁷⁰ [Artikel 18, stk. 6, i 640/2014](#)

²⁷¹ [Artikel 33a, stk. 1, i forordning 809/2014, jf. artikel 1, stk. 1, i forordning nr. 1394/2016](#)

²⁷² [Artikel 19a, stk. 2 og 3, i forordning nr. 640/2014 ændret ved artikel 1, punkt 7, i forordning nr. 1393/2016](#)

i arealafvigelse i 2016, er du udelukket for fremover at få den lavere sanktion under gult kort-ordningen.

Sanktionen kan ikke overstige 100 procent af det støttebeløb, du ansøgte om, baseret på dine anmeldte arealer. Overstiger din samlede støttenedsættelse (efter beregning af sanktion og evt. støttenedsættelser) årets støtte, vil vi modregne i alle betalinger til dig i op til 3 år, eller indtil beløbet er fuldt modregnet. Er beløbet ikke fuldt modregnet efter 3 år, bortfalder kravet²⁷³.

Hvis der er forskel mellem det konstaterede areal og det antal betalingsrettigheder i ha, du råder over, vil en eventuel reduktion eller sanktion blive beregnet på grundlag af den mindste af disse²⁷⁴.

Eksempel på en sanktion på trin 2 – forskel mellem anmeldt og konstaterede areal	
En landbruger søger grundbetaling for:	20,00 ha
Landbrugeren råder over 19 betalingsrettigheder svarende til 19,00 ha ved udløb af ansøgningsfristen. Det betyder, at det konstaterede areal med betalingsrettigheder er:	19,00 ha
Ved kontrol viser det sig, at det konstaterede areal kun udgør:	18,00 ha
Dette giver en arealafvigelse på (19,00 ha - 18,00 ha):	1,00 ha
Afvigelsen på 1,00 ha udgør i forhold til det konstaterede areal på 18,00 ha ($1,00/18,00 \times 100$):	5,56 procent
Da afvigelsen overstiger 3 procent og er under 10 procent, og landbrugeren ikke har haft en arealafvigelse på denne ordning før, nedsættes det konstaterede areal med 0,75 gange afvigelsen, svarende til ($1,00 \text{ ha} \times 0,75$):	0,75 ha

²⁷³ [Artikel 19a, stk. 1 og 4, i forordning nr. 640/2014, ændret ved artikel 1, punkt 7, i forordning nr.1393/2016](#)

²⁷⁴ [Artikel 18 stk. 1 i 640/2014](#)

Arealet, der herefter danner grundlag for udbetaling af støtte (18,00 ha - 0,75 ha):	17,25 ha
--	----------

Eksempel fortsat – udregning af støtte	
<p>Landbrugeren råder over 19 betalingsrettigheder, der fordeler sig således:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 16 betalingsrettigheder à 1.500 kr.: • 3 betalingsrettigheder à 1.700 kr.: <p>Betalingsrettighederne har en samlet værdi på:</p>	<p>24.000 kr.</p> <p>5.100 kr.</p> <p>29.100 kr.</p>
Til brug for beregning af støttebeløbet beregnes gennemsnittet af de 19 anmeldte betalingsrettigheder til (29.100 kr./19,00 ha):	Pr. ha 1.531,58 kr.
Støttebeløbet kan herefter beregnes til 1.531,58 kr. pr. ha x 18,00 ha:	27.568,42 kr.
Nedsættelsen af støtten udgør 0,75 ha. Værdien af nedsættelsen af støtten beregnes til (0,75 ha x 1.531,58 kr. pr. ha):	1.148,68 kr.
<p>Landbrugeren får i alt udbetalt (27.568,42 kr. – 1.148,68 kr.):</p> <p>(Før reduktion og eventuelt andre nedsættelser, fx hvis Fællesskema er modtaget efter ansøgningsfristen)</p>	26.419,74 kr.
<p>2017:</p> <p>Hvis det viser sig i 2017, at landbrugeren igen har en arealafvigelse på over 3 procent eller 2 ha, bliver sanktionen for 2016 genberegnet til 1,5 gange arealafvigelsen i 2016. Landbrugeren skal derfor betale en forhøjet sanktion for 2016 på:</p> <p>Dertil lægger vi en sanktion for 2017 på 1,5 gange arealafvigelsen for 2017.</p>	- 1.148,68 kr.

De nye regler gælder også, når vi genoptager dit fællesskema fra tidligere ansøgningsår

Da de nye sanktioner er lavere end de tidligere, gælder reglerne også med tilbagevirkende kraft. Dvs. hvis du har en sag fra et tidligere ansøgningsår, der ikke er afsluttet, eller vi genoptager din sag, fx pga. nye oplysninger, vil vi bruge de nye regler til at beregne sanktionen. Det betyder også, at du kan få den lavere sanktion under gult kort-ordningen i tidligere år. Sanktionerne gælder både for grundbetaling og Enkeltbetaling. Hvis du har fået den lavere sanktion for et tidligere år, kan du ikke få den igen, da den kun kan gives én gang under hver ordning.

11.6 Nedsættelse af den grønne støtte

For at få den grønne støtte skal du opfylde de tre grønne krav. Du kan læse mere om dem i kapitel 3 "Grønne Krav". I dette afsnit kan du læse om konsekvensen af ikke at overholde de grønne krav.

Der er to måder, hvorpå du kan få nedsat din grønne støtte:

- ved reduktion
- ved sanktion

11.6.1 Reduktion af den grønne støtte

Hvis du ikke lever op til ét eller flere af de grønne krav, vil det areal, du kan få grøn støtte for, blive reduceret. Denne reduktion påvirker kun din grønne støtte og ikke andre støtteordninger.

11.6.2 Sådan udregnes reduktionen

Reduktionen bliver udregnet på baggrund af, hvor stor en overskridelse af de enkelte krav, der er tale om. Reduktionen kan udregnes som en fast faktor ganget med overskridelsen i ha.

Denne nedsættelsesfaktor er:

Krav	Faktor til reduktion
Flere afgrødekategorier på bedriften:	
1. Den største afgrødekategori må ikke overstige 75 procent af omdriftsarealet	2 Reduktionen = [overskridelsen i ha] x 2
2. De to største afgrødekategorier må ikke overstige 95 procent af omdriftsarealet	10 Reduktionen = [overskridelsen i ha] x 10
5 procent miljøfokusområder	10 Reduktionen = [overskridelsen i ha] x 10

Opretholdelse af permanent græs:	1
3. Bevarelse af den danske andel af arealer med permanent græs	Reduktionen = [overskridelsen i ha] x 1
4. Opretholdelse af specifikke permanente græsarealer i miljømæssigt sårbare områder (MSO).	

Den udregnede reduktion bliver trukket fra det fastslåede areal. Har du fx en samlet reduktion på 20 ha, bliver de 20 ha trukket fra det fastslåede areal.

Den grønne støtte efter reduktionen er lig med:

[betalingsrettighedernes gennemsnitsværdi] x [reduceret fastslået areal i ha] x 0,45.

Det fastslåede areal er det samme areal, som du kan få grundbetaling for. Det reducerede fastslåede areal er det fastslåede areal fratrullet reduktionen af den grønne støtte.

Eksempel:

Hvis du har et fastslået areal på 102 ha under grundbetalingen og en reduktion på 20 ha, bliver din grønne støtte:

$1.300 \times (102 \text{ ha} - 20 \text{ ha}) \times 0,45 = 47.970$
kr.

11.6.3 Loft over reduktionen

Der er indført følgende lofter over reduktion af den grønne støtte²⁷⁵:

- Summen af reduktioner for manglende opfyldelse af de to krav om flere afgrødekategorier udtrykt i antal ha kan ikke overstige det fastslåede omdriftsareal.
- Reduktion for manglende opfyldelse af kravet om 5 procent miljøfokusområder udtrykt i antal ha kan ikke overstige det samlede fastslåede omdriftsareal.

²⁷⁵ [Artikel 27, stk. 2, i forordning \(EU\) nr. 640/2014](#)

- Summen af reduktioner for manglende opfyldelse af kravene om flere afgrødekategorier og kravet om 5 procent miljøfokusområder udtrykt i antal ha kan heller ikke overstige det samlede fastslåede omdriftsareal.
- Summen af reduktioner for manglende opfyldelse af alle de tre grønne krav kan ikke overskride den samlede grønne støtte. Den grønne støtte kan altså maksimalt reduceres til 0 kr.

11.6.4 Reduktion ved manglende opfyldelse af kravet om flere afgrødekategorier

Der er fastsat to regler om flere afgrødekategorier²⁷⁶:

1. Den største afgrødekategori må ikke overstige 75 procent af omdriftsarealet, og
2. De to største afgrødekategorier må tilsammen ikke overstige 95 procent af omdriftsarealet.

Den største afgrødekategori må ikke overstige 75 procent af omdriftsarealet

Ved manglende opfyldelse af kravet om, at den største afgrødekategori ikke må overstige 75 procent af omdriftsarealet, reducerer vi arealet, der danner grundlag for din grønne støtte²⁷⁷.

Vi beregner reduktionen ved at gange afvigelsen i ha med 2.

²⁷⁶ [Artikel 24, i forordning \(EU\) nr. 640/2014](#)

²⁷⁷ [Artikel 24, i forordning \(EU\) nr. 640/2014](#)

Eksempel 1 – Den største afgrødekategori må ikke overstige 75 procent af omdriftsarealet:

En bedrift har et fastslået areal på 102 ha, fordelt på 100 ha i omdrift og 2 ha med permanent græs beliggende i et miljømæssigt sårbart område (MSO). Omdriftsarealet består af 80 ha majs og 20 ha græs og andet grøntfoder. Den største afgrødekategori er altså majs, der udgør 80 ha.

Arealet med den største afgrødekategori må maksimalt udgøre 75 ha (75 procent af omdriftsarealet = 75 procent x 100 ha).

Bedriften har imidlertid udlagt 80 ha med majs. Kravet er altså overskredet med 5 ha.

Reduktionen af den grønne støtte bliver på: [5 ha for meget afgrøde] x 2 = 10 ha.

Det støtteberettigede areal udgør i eksemplet 102 ha. Dette areal reduceres med 10 ha, så det areal, der kan modtages grøn støtte for, reduceres til 92 ha.

Landbrugeren i eksemplet kan udregne sin grønne støtte på følgende måde, hvis de andre grønne krav opfyldes:

[betalingsrettighedernes gennemsnitsværdi] x [reduceret fastslået areal i ha] x 0,45 = .
1.300 kr. x 92 ha x 0,45 = 53.820 kr.

Vær opmærksom på, at værdien af dine betalingsrettigheder kan være forskellig fra den værdi, der er brugt i eksemplet.

De to største afgrødekategorier må tilsammen ikke overstige 95 procent af omdriftsarealet

Når arealet med de to største afgrødekategorier overskrider grænsen på 95 procent af det samlede omdriftsareal, vil reduktionen svare til 10 gange overskridelsen i ha:

Overtrædes begge grænser for udlagte hovedafgrøder, vil reduktionen svare til de to reduktioner lagt sammen. Der kan dog ikke ske en reduktion på mere end størrelsen af omdriftsarealet.

Eksempel 2 - De to største afgrødekategorier tilsammen må ikke overstige 95 procent af omdriftsarealet

Bedriften fra eksempel 1 har majs på 80 ha og græs og andet grøntfoder på 20 ha.

Det tilladte areal med de to største afgrødekategorier er 95 ha (95 procent af omdriftsarealet = 95 procent x 100 ha).

De to største afgrødekategorier er "majs" og "græs eller andet grøntfoder", som udgør 100 ha. Overskridelsen er på 5 ha (100 ha – 95 ha).

Reduktionen bliver: [5 ha for meget afgrøde] x 10 = 50 ha.

Eksempel 3 - Overtrædelse af begge krav

Bedriften fra eksempel 1 og 2 har mere end 75 procent af hovedafgrøden "majs" og mere end 95 procent af de to største afgrøder "majs" og "græs eller andet grøntfoder". Den samlede reduktion af den grønne støtte bliver på:

$$([5 \text{ ha for meget hovedafgrøde}] \times 2) + ([5 \text{ ha for meget af de to største afgrøder}] \times 10)$$
$$10 + 50 = 60 \text{ ha.}$$

Det støtteberettigede areal udgør 102 ha. Dette areal reduceres med 60 ha, så det areal, der kan modtages grøn støtte for, reduceres til 42 ha.

Landbrugeren i eksemplet kan udregne sin grønne støtte på følgende måde, hvis de andre grønne krav opfyldes:

$$[\text{Betalingsrettighedernes gennemsnitsværdi}] \times [\text{reduceret konstateret areal i ha}] \times 0,45$$
$$= 1.300 \text{ kr.} \times 42 \text{ ha} \times 0,45 = 24.570 \text{ kr.}$$

Læs mere i afsnit 3.2 "Krav om flere afgrødekategorier".

11.6.5 Reduktion ved manglende opfyldelse af kravet om miljøfokusområder

Det er et krav, at miljøfokusområder skal udgøre mindst 5 procent af din bedrifts omdriftsareal. Ved manglende opfyldelse af forpligtelsen reduceres arealet, der danner grundlag for udbetaling af den grønne støtte med 10 gange afvigelsen i ha²⁷⁸.

Eksempel 4 – MFO:

Bedriften fra eksempel 1 skal have 5 ha MFO (100 ha omdrift x 5 procent). Bedriften har udlagt 0 ha MFO. Reduktionen af den grønne støtte bliver på: [5 ha manglende MFO] x 10, hvilket giver 50 ha.

Landbrugeren i eksemplet kan udregne sin grønne støtte på følgende måde, hvis de andre grønne krav havde været opfyldt:

[betalingsrettighedernes gennemsnitsværdi] x [reduceret fastslået areal i ha] x 0,45 =
1.300 kr. x 52 ha x 0,45 = 30.420 kr.

11.6.6 Reduktion ved manglende opfyldelse af flere krav

Hvis en landmand har overtrådt både kravet om flere afgrøder og kravet om 5 procent miljøfokusområder, skal reduktionerne lægges sammen.

Der er fastsat følgende loft over den samlede reduktion for manglende opfyldelse af de to krav om flere afgrøder og kravet om 5 procent miljøfokusområder (MFO): Summen af reduktionerne for manglende opfyldelse af kravene om flere afgrøder og MFO-areal udtrykt i antal ha kan ikke overstige det samlede fastslåede omdriftsareal.

²⁷⁸ [Artikel 26, i forordning \(EU\) nr. 640/2014](#)

Eksempel 5 – den samlede reduktion:

Den samlede reduktion som følge af manglende opfyldelse af kravet om flere afgrøder og MFO-areal i eksemplet ovenfor udgør 60 ha + 50 ha = 110 ha. Reduktionen begrænses til 100 ha (omdriftsarealet i eksemplet) pga. det overnævnte loft over reduktionen.

Det støtteberettigede areal under ordningen for grøn støtte udgør 102 ha. Dette areal reduceres med 100 ha, så det areal, der kan modtages grøn støtte for, reduceres til 2 ha.

Landbrugeren i eksempel 1 kan udregne sin grønne støtte på følgende måde, hvis han opfylder kravet om at opretholde permanent græs:

[betalingsrettighedernes gennemsnitsværdi] x [reduceret fastslået areal i ha] x 0,45 =
1.300 kr. x 2 ha x 0,45 = 1.170kr.

11.6.7 Reduktion ved manglende overholdelse af pløje- og omlægningsforbuddet

Kravet om at opretholde permanent græs har to dele²⁷⁹:

- a) bevarelse af den danske andel af arealer med permanent græs. Se afsnit 3.4.3
- b) opretholdelse af specifikke arealer med permanent græs i miljømæssigt sårbare områder (MSO). Se afsnit 3.4.3.

a. Forpligtigelsen til at opretholde en vis andel af arealer med permanent græs på landsplan bliver først et individuelt krav, hvis andelen falder med mere end 3 procent. Har du i den situation fået påbud om konvertering eller genetablering, og overholder du ikke dette påbud, vil der ske en reduktion af det areal, der danner grundlag for udbetaling af den grønne støtte. Reduktionen svarer til det areal, den manglende overholdelse vedrører. Nedsættelsesfaktoren er derfor 1.

b. Hvis du pløjer et permanent græsareal, som ligger i et miljømæssigt sårbart område (MSO) inden for Natura 2000, eller omlægger det til anden anvendelse, vil der ske en reduktion i det areal, der danner grundlag for udbetaling af den grønne støtte. Reduktionen svarer til det areal, som overtrædelsen er sket på. Nedsættelsesfaktoren er også i dette tilfælde 1²⁸⁰.

²⁷⁹ [Artikel 25, i forordning \(EU\) nr. 640/2014](#)

²⁸⁰ [Artikel 25, i forordning \(EU\) nr. 640/2014](#)

Eksempel 6 – pløje- og omlægningsforbuddet:

Hvis landbrugeren i eksempel 1-5 pløjer sine 2 ha med permanent græs, som ligger i et miljømæssigt sårbart område (MSO), kan landbrugeren udregne sin grønne støtte på følgende måde, hvis de andre grønne krav havde været opfyldt:

$$\begin{aligned} & [\text{betalingsrettighedernes gennemsnitsværdi}] \times [\text{reduceret fastslået areal i ha}] \times 0,45 \\ & = 1.300 \text{ kr.} \times (102 - 2) \text{ ha} \times 0,45 = 58.500 \text{ kr.} \end{aligned}$$

11.6.8 Den maksimale reduktion for manglende opfyldelse af alle tre grønne krav

Der er fastsat følgende loft over den samlede reduktion: Summen af reduktioner for alle de tre grønne krav kan ikke overskride den samlede grønne støtte²⁸¹. Den grønne støtte kan altså maksimalt nedsættes til 0,00 kr.

Ansøgeren i de ovenstående eksempler får en samlet reduktion for alle tre grønne krav på 102 ha (100 ha for den samlede manglende opfyldelse af kravene om flere afgrødekategorier og MFO og 2 ha for manglende opfyldelse af kravet om at opretholde permanent græs). Landbrugeren samlede grundlag for grøn støtte er netop 102 ha (omdriftsareal + permanent græs). Reduktionen medfører altså, at landbrugeren ikke får grøn støtte, fordi arealet beregnes til 0 ha.

11.6.9 Højere reduktion efter de første tre overskridelser (fra 2018)

De første tre gange, du ikke opfylder kravet om flere afgrøder eller kravet om MFO fra 2015 og frem, udregner vi reduktionen som beskrevet i de forrige afsnit.

Den fjerde gang, du ikke opfylder ét af de tre krav, fordobler vi reduktionen for den manglende opfyldelse af dét krav.

Den manglende opfyldelse behøver ikke ske i tre på hinanden følgende år.

Det først mulige år, du kan have overtrådt et af de grønne krav fire gange, er i 2018.

De førømtalte lofter over reduktionen gælder fortsat. Du kan altså aldrig få reduceret den grønne støtte til mindre end 0,00 kr.

²⁸¹ [Artikel 27, stk. 2, i forordning \(EU\) nr. 640/2014](#)

11.6.10 Sanktion

Ud over den reduktion, som er gennemgået i de forrige afsnit, kan manglende angående opfyldelse af de grønne krav også resultere i en sanktion på maksimalt 20 procent af den grønne støtte baseret på det fastslåede areal²⁸². Den maksimale sanktion i kroner kan udregnes som:

$$[\text{betalingsrettighedernes gennemsnitsværdi}] \times [\text{fastslået areal}] \times 0,20 \times 0,45.$$

Det konstaterede areal er det samme areal, som landbrugeren kan få grundbetaling for.

Den maksimale nedsættelse (reduktion + sanktion) kan således højst blive 120 procent af den grønne støtte, 100 procent i reduktion og 20 procent i sanktion. Der bliver først modregnet 100 procent i den grønne støtte. Derefter bliver der modregnet de resterende 20 procent i anden støtte, typisk i grundbetalingen.²⁸³ Vi kan foretage modregning indtil beløbet er tilbagebetalt i op til tre kalenderår, herefter annullerer vi kravet²⁸⁴.

I 2018 og frem kan sanktionen udgøre op til 25 procent af den grønne støtte.

11.6.11 Udregning af sanktionen

Sanktionen bliver udregnet på grundlag af, hvor mange procent reduktionen udgør af det reducerede fastslåede areal, dvs. det areal, som landbrugeren kan få støtte for efter reduktionen²⁸⁵.

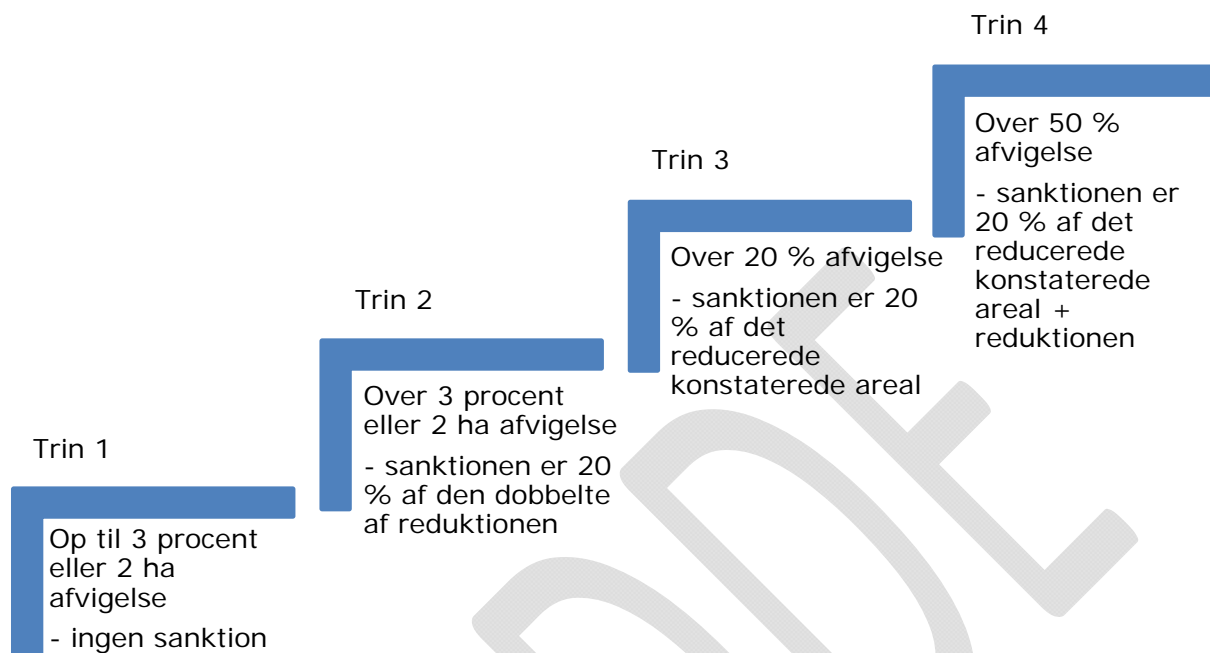
²⁸² Art. 28, stk.3, i forordning (EU) nr. 640/2014 af 11. marts 2014

²⁸³ [Art.57, stk. 2, i forordning \(EU\) nr. 1306/2013](#) og [artikel 6 i forordning \(EU\) nr. 809/2014](#), samt [artikel 28, i forordning \(EU\) nr. 640/2014](#)

²⁸⁴ Art. 28, stk. 4, i forordning (EU) nr. 640/2014 af 11. marts 2014

²⁸⁵ [Art. 28, stk.1-3, i forordning \(EU\) nr. 640/2014](#)

Sanktionen bliver udregnet efter følgende "trappemodel":

Det fastslåede areal er det samme areal, som landbrugeren kan få grundbetaling for. Det reducerede fastslåede areal er det fastslåede areal fratrasket reduktionen af den grønne støtte.

Trin 1

Hvis den udregnede reduktion ikke overstiger 3 procent eller 2 ha af det reducerede fastslåede areal, er der ingen sanktion.

Trin 2

Hvis den udregnede reduktion udgør over 3 procent eller 2 ha af det reducerede fastslåede areal, er sanktionen på 20 procent af det dobbelte af den udregnede reduktion, og kan maksimalt udgøre 20 procent af den grønne støtte baseret på det fastslåede areal²⁸⁶.

Trin 3

Hvis den udregnede reduktion udgør over 20 procent af det reducerede fastslåede areal, er sanktionen på 20 procent af det beløb, landbrugeren er berettiget til i grøn støtte baseret på det reducerede fastslåede areal. Sanktionen er begrænset til 20 % af den grønne støtte baseret på det fastslåede areal.

²⁸⁶Art. 28, stk. 1, 1. afsnit, og stk. 3, i forordning (EU) nr. 640/2014 af 11. marts 2014

I 2018 stiger sanktionen til 25 procent af det beløb, landbrugeren er berettiget til i grøn støtte baseret på det reducerede konstaterede areal, og er begrænset til 25 % af den grønne støtte baseret på det fastslåede areal.²⁸⁷

Eksempel – sanktion trin 3:

En landbruger har et fastslået areal på 125 ha.

Han har fået en reduktion på 25 ha.

Det reducerede fastslåede areal er derfor 100 ha.

Afvigelsesprocenten er: $[\text{reduktionen}] / [\text{reduceret fastslået areal}] \times 100 \% = (25 \text{ ha} / 100 \text{ ha}) \times 100 = 25 \%$.

Afvigelsen er derfor over 20 procent.

Sanktionen er: $[\text{reduceret fastslået areal}] \times 20 \% = 100 \text{ ha} \times 20 \% = 20 \text{ ha}$

Loftet for sanktionen er: $[\text{fastslået areal}] \times 20 \% = 125 \text{ ha} \times 20 \% = 25 \text{ ha}$

Sanktionen rammer ikke loftet, og landbrugeren vil få en sanktion på 20 ha. Det areal landbrugeren kan modtage grøn støtte for er: $[\text{reduceret fastslået areal}] - [\text{sanktion}] = 100 \text{ ha} - 20 \text{ ha} = 80 \text{ ha}$.

Trin 4

Hvis den udregnede reduktion udgør over 50 procent af det reducerede fastslåede areal, er sanktionen på 20 procent af det beløb, landbrugeren er berettiget til i grøn støtte baseret på det reducerede fastslåede areal + den udregnede reduktion. Sanktionen er begrænset til 20 % af den grønne støtte baseret på det fastslåede areal²⁸⁸.

²⁸⁷Art. 28, stk. 1, 2. afsnit, og stk. 3, i forordning (EU) nr. 640/2014 af 11. marts 2014

²⁸⁸Art. 28, stk. 1, 3. afsnit, og stk. 3, i forordning (EU) nr. 640/2014 af 11. marts 2014

11.6.12 Sanktion ved anmeldelse af et mindre omdriftsareal end det omdriftsareal, som konstateres ved kontrol.

Hvis det i kontrollen konstateres, at:

- der er anmeldt et for lille omdriftsareal,
- det ikke-anmeldte areal er over 0,1 ha, og
- ansøger pga. underanmeldelsen er undtaget de grønne krav,

vil landbrugeren få en sanktion på yderligere 2 procent af det reducerede fastslåede areal. Sanktionen er dog begrænset til 20 procent af det fastslåede areal²⁸⁹.

I 2018 og frem vil landbrugeren få en sanktion på yderligere 2,5 procent af det reducerede fastslåede areal, og sanktionen vil være begrænset 25 procent af det fastslåede areal²⁹⁰.

11.7 Sagsbehandling af ansøgninger under artikel 32

I nedenstående skema kan du se betingelserne for at få et areal godkendt efter artikel 32.

Marken er anmeldt under artikel 32	Markens beskaffenhed overholder de almindelige betingelser for grundbetaling	Marken overholder betingelser for støtte under artikel 32	Konsekvens
Ja	Nej	Ja	Marken er anmeldt under artikel 32 og kan godkendes under artikel 32. Arealet vil blive en del af korttemaet "Artikel 32 – godkendt", der viser marker, som kan opnå støtte under artikel 32.
Ja	Ja	Ja	Marken er anmeldt under artikel 32 og overholder de almindelige betingelser for grundbetaling. Marken godkendes efter de

²⁸⁹ Art. 28, stk. 2 og 3, i forordning (EU) nr. 640/2014 af 11. marts 2014

²⁹⁰ Art. 28, stk. 3, i forordning (EU) nr. 640/2014 af 11. marts 2014

Marken er anmeldt under artikel 32	Markens beskaffenhed overholder de almindelige betingelser for grundbetaling	Marken overholder betingelser for støtte under artikel 32	Konsekvens
			almindelige betingelser for grundbetaling.
Ja	Ja	Nej	<p>Marken kan ikke godkendes under artikel 32, men markens beskaffenhed lever op til de Almindelige betingelser for grundbetaling.</p> <p>Du vil modtage et orienteringsbrev om, at marken ikke er omfattet af artikel 32, og at markeringen er fjernet fra markplanen.</p> <p>Det støtteberettigede areal for marken vil blive beregnet på baggrund af markblokkens støtteprocent.</p>
Ja	Nej	Nej	<p>Du har søgt støtte under artikel 32 for et areal, der ikke er støtteberettiget under artikel 32.</p> <p>Du vil modtage et brev om, at marken ikke er omfattet af artikel 32, og at markeringen er fjernet fra markplanen.</p> <p>Marken vil blive vurderet efter de almindelige betingelser for grundbetaling.</p>
Nej	Nej	Ja	Marken er ikke anmeldt under artikel 32, inden ændringsfristen udløber, og markens beskaffenhed lever ikke op til de

Marken er anmeldt under artikel 32	Markens beskaffenhed overholder de almindelige betingelser for grundbetaling	Marken overholder betingelser for støtte under artikel 32	Konsekvens
			<p>almindelige betingelser for grundbetaling.</p> <p>Marken vil blive vurderet efter de almindelige betingelser for grundbetaling, også selvom Marken overholder betingelserne for støtte under artikel 32.</p> <p>Det er ikke muligt at anmelde et areal under artikel 32 efter ændringsfristen²⁹¹.</p>

Læs mere om støttebetingelserne for arealer under artikel 32 i afsnit 4.11 "Grundbetaling til vand-, miljø- og skovprojekter (artikel 32)" og i guiden "Sådan søger du grundbetaling under artikel 32".

Gå til guiden "[Sådan søger du grundbetaling under artikel 32](#)".

²⁹¹ § 14, i bekendtgørelse nr. 1377 af 1. december 2015

12. Bøder og strafbare forhold

NaturErhvervstyrelsen kan udstede bøder til ansøgere for ikke at yde den nødvendige bistand ved kontrol, for at afgive urigtige eller vildledende oplysninger og for at fortie oplysninger af betydning for sagens afgørelse. Betales bøden ikke, overgives sagen til politiet til retslig forfølgelse. Sagen vil herefter blive afgjort ved domstolene²⁹².

Hvis vi konstaterer overtrædelser af strafferetlige forhold, som eksempelvis dokumentfalsk eller bedrageri, anmelder vi sagen til politiet.

12.1 Svindel med støtteberettigelse og misbrug af tilskud

NaturErhvervstyrelsen kontrollerer ansøgninger om tilskud for svig.

'Svig' er den betegnelse, EU-kommissionen bruger for bevidst misbrug af EU-midler. Svig defineres i denne sammenhæng som en forsætlig handling, der påvirker retten til støtte eller omfanget af støtte. Det kan være ukorrekte erklæringer eller dokumenter, tilsidesættelse af en oplysningspligt eller anvendelse af midler eller investeringer til andet formål, end de var bevilget til. Omgåelse af støttebetingelserne - herunder når ansøgeren kunstigt opdeler sin virksomhed eller bedrift for at få adgang til tilskud - betragtes også som svig.

Svig medfører at støtten helt eller delvist bortfalder og kan desuden medføre støtteudelukkelse²⁹³, bøde eller i alvorlige tilfælde fængselsstraf²⁹⁴.

²⁹² § 48, i bekendtgørelse nr. 5, samt § 23, stk. 1-4, § 24, § 26, § 27 og § 29 i lovbekendtgørelse nr. 1586 af 14. december 2015 (landbrugsstøtteleven)

²⁹³ [Artikel 64, stk. 4, litra a og d, i forordning \(EU\) nr. 1306/2013](#)

²⁹⁴ [§ 289a i lovbekendtgørelse nr. 1052 af 4. juli 2016 \(straffeloven\)](#)

13. Behandling og offentliggørelse af data

Når du indsender Fællesskema 2017, skal du være opmærksom på følgende forhold i relation til Persondataloven²⁹⁵:

Vi behandler de oplysninger, du har givet i Fællesskema 2017 i forbindelse med afgørelsen om udbetaling og eventuel sanktion og krav om tilbagebetaling af støtte fra NaturErhvervstyrelsen.

NaturErhvervstyrelsen, Nyropsgade 30, 1780 København V, er dataansvarlig.

Du kan anmode om at få indsigt i, hvilke oplysninger vi behandler i forbindelse med din ansøgning²⁹⁶.

Du har efter anmodning krav på at få berigtiget, slettet eller blokeret oplysninger, der viser sig urigtige eller vildledende eller på lignende måde er behandlet i strid med lovgivningen²⁹⁷.

Du skal være opmærksom på, at hvis du tildeles støtte, så kan bl.a. CVR-nummer, firmanavn og den udbetalte støtte offentliggøres på internettet af NaturErhvervstyrelsen med hjemmel i lovgivningen.

Vi gør i øvrigt opmærksom på, at afgivne oplysninger er undergivet offentlighed med de begrænsninger, der følger af lovgivningen, herunder især Offentlighedsloven²⁹⁸ og Miljøoplysningsloven²⁹⁹.

Du kan læse mere om persondataloven på Datatilsynets hjemmeside: www.datatilsynet.dk. Du er også velkommen til at kontakte NaturErhvervstyrelsen, Jura på denne adresse: jura@naturerhverv.dk.

Hvis du ønsker oplysninger udleveret eller slettet, kan du kontakte NaturErhvervstyrelsen, Direkte Betalinger på denne adresse: direktebetalinger@naturerhverv.dk.

²⁹⁵ [Lov nr. 429 af 31. maj 2000](#)

²⁹⁶ § 31 i lov nr. 429 af 31. maj 2000

²⁹⁷ § 37 i lov nr. 429 af 31. maj 2000

²⁹⁸ [Lov nr. 606 af 12. juni 2013](#)

²⁹⁹ [Lovbekendtgørelse nr. 1036 af 18. august 2015](#)

13.1 Overførsel af data

Alle oplysninger i dit Fællesskema vil blive overført til Generelt LandbrugsRegister (GLR)/Centralt HusdyrbrugsRegister (CHR), som er et grunddataregister for Miljø- og Fødevareministeriets område.

Et af formålene med GLR/CHR er, at de registrerede så vidt muligt kun skal afgive grundoplysninger én gang. Herefter gemmes oplysningerne centralt, så alle institutioner under Miljø- og Fødevareministeriet kan bruge eller genbruge dem. Derudover bruges oplysningerne af Danmarks Statistik.

Desuden overfører vi marker, der er anmeldt med afgrødekoder for kartofler, til et register over kartoffelavl. Registret skal sikre sporbarhed i forbindelse med sygdomme.

I overensstemmelse med Persondatalovens regler om indsichtsret kan du få oplyst, hvad der er registreret om dig i GLR/CHR³⁰⁰. Hvis du ønsker indsigt, skal du sende en anmodning herom til den af ministeriets institutioner eller databehandlere, du normalt har kontakt med.

Derudover overføres data til EU-kommissionen til brug for statistik samt til revision af vores sagsbehandling.

Vær opmærksom på, at dine data er undergivet offentlighed med de begrænsninger, der følger af lovgivningen³⁰¹.

NaturErhvervstyrelsen har pligt til at offentliggøre visse oplysninger

For at sikre åbenhed om EU-midlerne har NaturErhvervstyrelsen pligt til at offentliggøre følgende oplysninger, når vi udbetaler støtte under Den Fælles Landbrugspolitik:

- Støttemodtagerens navn eller evt. firmanavn
- Kommune
- Hvilke foranstaltninger (støtteordninger) modtageren har fået støtte til.
- Størrelsen af udbetalingerne i den pågældende udbetalingsperiode. Opdelt på foranstaltningsniveau samt i national støtte og EU-støtte.
- Den samlede sum som modtageren har fået i en given udbetalingsperiode

³⁰⁰ [Kapitel 9 i lov nr. 429 af 31. maj 2000](#)

³⁰¹ [Lov nr. 429 af 31. maj 2000](#)

Medlemslande kan vælge at offentliggøre yderligere oplysninger, og NaturErhvervsstyrelsen offentliggør for gennemsigtighedens skyld desuden følgende oplysninger om støttemodtagere:

- CVR-nummer (hvis støtten er søgt under et CVR-nummer)
- Postnummer
- Region

Offentliggørelsen sker på NaturErhvervstyrelsens hjemmeside: <http://naturerhverv.dk/tilskud-selvbetjening/soeg-i-registre/modtagere-af-eu-stoette/landbrugsstoette/#c6134>

KLADDE

14. Retsgrundlag

Reglerne for direkte støtte er fastsat i følgende forordninger, love og bekendtgørelser:

14.1 EU-regler

[Europa-Parlamentets og Rådets forordning \(EU\) nr. 1305/2013 af 17. december 2013 om støtte til udvikling af landdistrikterne fra Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne \(ELFUL\) og om ophævelse af Rådets forordning \(EF\) nr. 1698/2005](#)

[Europa-Parlamentets og Rådets forordning \(EU\) nr. 1306/2013 af 17. december 2013 om finansiering, forvaltning og overvågning af den fælles landbrugspolitik og om ophævelse af Rådets forordning \(EØF\) nr. 352/78, \(EF\) nr. 165/94 \(EF\) nr. 2799/98, \(EF\) nr. 814/2000, \(EF\) nr. 1290/2005 og \(EF\) nr. 485/2008](#)

[Europa-Parlamentets og Rådets forordning \(EU\) nr. 1307/2013 af 17. december 2013 om fastsættelse af regler for direkte betalinger til landbrugere under støtteordninger inden for rammerne af den fælles landbrugspolitik og om ophævelse af Rådets forordning \(EF\) nr. 637/2008 og Rådets forordning \(EF\) nr. 73/2009](#)

[Kommissionens delegerede forordning \(EU\) nr. 639/2014 af 11. marts 2014 om supplerende regler til Europa-Parlamentets og Rådets forordning \(EU\) nr. 1307/2013 om regler for direkte betalinger til landbrugere under den fælles landbrugspolitik støtteordninger og om ændring af bilag X til nævnte forordning](#)

[Kommissionens delegerede forordning \(EU\) nr. 640/2014 af 11. marts 2014 om supplerende regler til Europa-Parlamentets og Rådets forordning \(EU\) nr. 1306/2013 for så vidt angår det integrerede forvaltnings- og kontrolsystem, betingelserne for afslag eller tilbagetrækning af betalinger og administrative sanktioner vedrørende direkte betalinger, støtte til udvikling af landdistrikterne og krydsoverensstemmelse](#)

[Kommissionens gennemførelsesforordning \(EU\) nr. 641/2014 af 16. juni 2014 om gennemførelsesbestemmelser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning \(EU\) nr. 1307/2013 om fastsættelse af regler for direkte betalinger til landbrugere under støtteordninger inden for rammerne af den fælles landbrugspolitik](#)

[Kommissionens gennemførelsesforordning \(EU\) nr. 809/2014 af 17. juli 2014 om gennemførelsesbestemmelser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning \(EU\) nr. 1306/2013 for så vidt angår det integrerede forvaltnings- og kontrolsystem, foranstaltninger til udvikling af landdistrikterne og krydsoverensstemmelse](#)

[Rådets forordning \(EF\) nr. 1290/2005 af 21. juni 2005 om finansiering af den fælles landbrugspolitik](#)

[Rådets forordning \(EF, Euratom\) nr. 2988/95 af 18. december 1995 om beskyttelse af De Europæiske Fællesskabers finansielle interesser](#)

[Kommissionens gennemførelsesforordning \(EU\) nr. 908/2014 af 6. august 2014 om gennemførelsesbestemmelser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning \(EU\) nr. 1306/2013 for så vidt angår betalingsorganer og andre organer, økonomisk forvaltning, regnskabsafslutning, regler om kontroller, sikkerhedsstillelse og åbenhed](#)

[Kommissionens delegerede forordning \(EU\) 2016/1393 af 4. maj 2016 om ændring af Kommissionens delegerede forordning \(EU\) nr. 640/2014 om supplerende regler til Europa-Parlamentets og Rådets forordning \(EU\) nr. 1306/2013 for så vidt angår det integrerede forvaltnings- og kontrolsystem, betingelserne for afslag eller tilbagetrækning af betalinger og administrative sanktioner vedrørende direkte betalinger, støtte til udvikling af landdistrikterne og krydsoverensstemmelse](#)

14.2 Danske regler

Fødevareministeriets ressortområde

[Lovbekendtgørelse nr. 1586 af 1. december 2015 af lov om administration af Det Europæiske Fællesskabs forordninger om ordninger under Den Fælles Landbrugspolitik finansieret af den Europæiske garantifond for Landbruget m.v. med senere ændringer \(Landbrugsstøtteleven\)](#)

[Bekendtgørelse nr. 1259 af 26. oktober 2016 om direkte støtte til landbrugere efter grundbetalingsordningen m.v.](#)

[Bekendtgørelse nr. 1378 af 1. december 2015 om markblok og elektronisk Fællesskema Kommer ny bkg](#)

[Bekendtgørelse nr. 903 af 29. juli 2014 om jordbrugets anvendelse af gødning i planperioden 2014/2015 og om plantedække med senere ændringer](#)

[Bekendtgørelse nr. 1511 af 11. december 2015 om markfrø \(markfrøbekendtgørelsen\)](#)

[Bekendtgørelse nr. 637 af 10. juni 2010 om jordressourcens anvendelse til dyrkning og natur](#)

[Bekendtgørelse nr. 1036 af 18. august 2015 af lov om aktindsigt i miljøoplysninger \(Miljøoplysningsloven\)](#)

[Bekendtgørelse nr. 1579 af 8. december 2015 af lov om vandløb](#)

[Bekendtgørelse nr. 1577 af 8. december 2015 af lov om skove](#)

[Bekendtgørelse nr. 513 af 23. april 2015 om Fødevareministeriets Klagecenters opgaver og beføjelser Kommer ny](#)

Øvrige ressortområder

[Justitsministeriets bekendtgørelse nr. 459 af 13. maj 2014 af lov om renter og andre forhold ved forsinket betaling \(Renteloven\)](#)

[Justitsministeriets bekendtgørelse nr. 1052 af 4. juli 2016 af straffeloven](#)

[Justitsministeriets lov nr. 429 af 31. maj 2000 om behandling af personoplysninger med senere ændringer \(Persondataloven\)](#)

[Justitsministeriets lov nr. 606 af 12. juni 2013 om offentlighed i forvaltningen \(Offentlighedsloven\)](#)

[Ministeriet for sundhed og forebyggelse, Bekendtgørelse nr. 557 af 31. maj 2011 om euforiserende stoffer med senere ændringer](#)

[Finansministeriets bekendtgørelse nr. 766 af 5. juli 2006 om Nemkontoordningen med senere ændringer \(Nemkontobekendtgørelsen\)](#)

[Finansministeriets bekendtgørelse nr. 798 af 28. juni 2007 af lov om offentlige betalinger m.v. med senere ændringer](#)